

АНОНИМНИ КОМАРДЖИИ

ОБЩНОСТТА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ПСИХОЛОГА

ОТ Д-Р ГЕРХАРД МАЙЕР

Когато по време на следването си бях запитан от една позната дали като начинаещ психолог бих могъл да ѝ помогна, не подозирах, че през следващите 16 години ще се занимавам с проблематиката на молбите за помощ. Тя се оплака, че все по-често се кара с приятеля си, защото играе като „побъркан“ на автомат. Често я лъжел, даже ѝ откраднал пари, прекъснал образованието си. След като обещах да поговоря с него, се порових – като порядъчен студент – в съответната литература, за да стана „умен“. Единственото, което намерих, бяха оскъдни указания за възможно встраиване при играчи на рулетка. Запознах се с проблемите на играчите на автомат от интересните описания на комарджията, комуто трябваше да помогна. Многократно и часове наред разговаряхме за вида и предпоставките на неговата болезнена страст към играта. Въпреки моите старания той не успя да се откаже от хазарта. Дали не бяха достатъчни терапевтичните ми способности, или в разговорите бях утолил само жаждата си за знания? После го изгубих от поглед. След като приятелката му се раздели с него, той се премести в друг град. Възможно е по-късно да е намерил пътя към отказване в някоя група за взаимопомощ.

Във всеки случай интересът ми към темата беше вече събуден. Написах доктората си на тема „Паричните игрални автомати – обекти на патологичен хазарт“. Неговата публикация развихри страстите в обществото. Тогава за пръв път разбрах, че и в Германия са се основали такива групи за взаимопомощ в Тоустед /при Хамбург/, Любек и Бремен. По време на мой престой с научна цел в САЩ през 1980 г. се бях запознал с общността „Геймблър Анонимус“ /”Анонимни комарджии“/. Посещенията на открити сбирки, многобройните разговори с членовете на ГА оставиха у мен трайно, извънредно положително впечатление. Такава общност си пожелах и за встраените комарджии във ФРГ. Тъй като лечението се базира на принципа за взаимопомощ, като „професионалист“ отначало не виждах възможност да приложа опита си от САЩ. Бях толкова по-радостно изненадан, когато научих за първите наченки на движението за взаимопомощ у нас. След първите контакти – преди всичко с групата в Бремен – обменът на опит се засили. В този промеждутък от време ми писаха много засегнати /комарджии и техни близки/ и питаха как да започнат лечението. Щом се съберяха

повече комарджии от един регион, аз ги насочвах към съществуващите групи на Анонимните комарджии, с предложението да обмислят основаването на група. Доколкото знам, след това са били основани няколко групи за взаимопомощ.

През следващите години имах щастието да проследя развитието на общността. На годишните общи за страната срещи преживях едно по-рано напълно непознато за мен грандиозно чувство на сплотеност. Никъде другаде не усетих такава сила и задружност. Това чувство трудно може да се опише, човек трябва да го изживее. Всички членове на общността, които са били на общите срещи, сигурно разбират какви усещания имам предвид. В програмата на Анонимните комарджии освен това са документирани опити, които и аз за себе си – като „незасегнат“, мога да използвам, за да вода един удовлетворяващ живот. И не само за това съм благодарен на общността.

Много вострастени комарджии, които са успели с помощта на общността да намерят нов път в живота – без хазарт, потвърждават успеха на Анонимните комарджии. Програмата действа – няма съмнение. Затова мога само да посъветвам вострастените комарджии да влязат във връзка с Анонимните комарджии и по възможност редовно и активно да участват в груповите сбирки. Това е решаващата крачка към оздравяването.

Не на всички комарджии, които посещават една група за взаимопомощ им се удава да се включат в общността. Някои разбират, че не могат да говорят за проблема си, други не намират достъп до отчасти духовната оздравителна програма. Колебанието е голямо – естествен феномен. Понякога лечението в рамките на една група за взаимопомощ е недостатъчно – напр. при множество заболявания, които изискват професионално лечение. Между оттеглилите се има и голяма част комарджии, за които общността беше от полза и чийто живот се подобни значително благодарение на помощта ѝ.

Макар оздравителната програма на Анонимните комарджии да не е подходяща за всички вострастени комарджии, за много други е с неоценима стойност по пътя за един удовлетворителен, щастлив живот.

Герхард Майер, доктор по естествени науки, дипломиран психолог, работи от 1983 г. В Съвета и експертиза на комарджии, както и от 1987 г. като научен сътрудник в университета на Бремен по проучване на страстта към хазарта и зависимостта от наркотици. Съавтор е на книгата „Хазартът. Когато мечтата за щастие се превърне в кошмар“.

ОБЩНОСТТА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ЛЕКАРЯ

От д-р БЕРТ КЕЛЕРМАН

За какво е нужно и какво търси становището на един лекар или психолог в Синята книга на „Анонимните комарджии“? „Анонимните комарджии“, „Анонимните алкохолици“ и други групи за взаимопомощ на пристрастили се хора са показали наистина, че могат да минат много добре и без помощта на лекари и други „професионалисти“.

Все пак при две ситуации помощта на лекаря или на друг професионален съветник може да бъде полезна за встрастения комарджия: първо, преди и в началото на капитулацията и второ – пред съда за извършени престъпления.

Един банков чиновник беше станал до такава степен жертва на рулетката и бакарата, че нощем се промъкваше в банката, за да вземе пари от касата и да продължи да играе. Шефът му беше в отпуска и като заместник-директор имаше и двата ключа от касата. Най-напред взе „на заем“ няколко хиляди марки. Когато след четири часа и тези бяха проиграни, към 2 часа през нощта отиде за втори път в банката и отново отмъкна пари от касата. Бил е сигурен, че ще спечели и ще върне обратно в касата „взетите на заем“ без позволение пари. На следващата сутрин, след като беше загубил в казиното всичките пари, направи опит да се самоубие. Тогава дойде при нас. Той успя да използва добре нашата терапия, тъй като беше не само встрастен комарджия, но и алкохолик. След болничното лечение се включи в група за алкохолици, остана въздържател и се възстанови дори и професионално.

Впрочем прочетох отново записките ни от онова време и установих, че още през 1977 г. сме схващали хазарта като форма на встрастяване. Така са го виждали и други специалисти, които са разполагали с практически опит в работата си с встрастени комарджии /тези по-рано бяха рядкост/ и с встрастени към субстанции.

Спорът дали хазартът изобщо е типична форма на встрастяване или не се разпалва изкуствено едва по-късно от икономически заинтересовани кръгове.

През изминалите седем години в нашето отделение за лечение на встрастявания в Оксенцол, постъпиха общо 338 комарджии, които сами се окачиха като болни. Тези комарджии се чувстваха така психически обременени поради хазарта и последиците от него, че бяха готови доброволно да постъпят в психиатрична болница за приблизително 11-седмично стационарно лечение. Лечението се провеждаше в групи заедно с алкохолици и встрастени към медикаменти. Около 20 процента от пациентите в това отделение са встрастени комарджии, около 70 процента са

алкохолици, останалите страдат от други форми на встрастяване /млади наркомани се намират в друго отделение на нашата болница/.

Много повече встрастени комарджии искаха да бъдат приети, но не можеха да намерят кой да поеме разноските им за стационарно лечение. Болничните каси и пенсионното осигуряване отказват да поемат разноските с аргумента: не се касаело при така наречения патологичен хазарт за психическо разстройство като заболяване. Тук действа стратегията на вече споменатите икономически заинтересовани – явно влиятелни кръгове, чиято цел е да омаловажат и замъглят проблема. /Желая да притежавам спокойствието на ГА спрямо тези хора!/.

Трябва да призная честно: за съжаление много комарджии, които са се лекували интензивно при нас почти четвърт година, отново рецидивират. Наистина рецидивът не е катастрофа, но често си е доста страшен.

Снощи за съвет при мен беше един такъв рецидивирал комарджия. Той беше провел при нас стационарно лечение преди четвърт година. Доведе годеницата си и едногодишната си дъщеричка /за семейството рецидивът е голямо зло/. Беше забравил колко дълбоко беше затънал преди лечението /трябваше да влезе в затвора, което успяхме да предотвратим с много усилия и с помощта на много добър адвокат/. Тъй като след това бил добре, играел си на „здрав свят“, не постъпил нито в ГА група, нито на амбулаторно лечение. Накрая с трудно спестените за колело пари вместо в магазина се озовал в игралната зала. На следната сутрин откраднал от годеницата си пари, като се надявал да спечели обратно проиграното... Бях потресен, защото ние явно не му бяхме помогнали, нито го бяхме научили да си помага сам. Какъв ли страдалчески път ще имат пред себе си той и младото му семейство? Но днес срещнах един встрастен комарджия, който една година след стационарното лечение все още е „сух“ и явно добре. По онова време, след като беше извършил въоръжен грабеж с цел да си набави пари, се хвърлил от отчаяние от високо, за да свърш със себе си. Получил тежки счупвания на костите. Имат ли хората, които искат да оневинят хазарта, представа за тези катастрофални последици?

Сега искам да се занимая с въпрос, много важен за мен: убеден съм, че хазартът е типична форма на встрастяване. Стана ми ясно от нашето общо лечение на комарджии и алкохолици. Правят се опити за изкуствено разделяне между „свързаните със субстанции“ и „несвързаните със субстанции“ форми на встрастяване. Съществените симптоми на встрастяване са същите, както при всяка друга форма. Например един алкохолик в действителност съвсем не зависи от субстанцията алкохол, а от определено психическо състояние, до което иска да стигне чрез консумацията на алкохол. Алкохолът за него е само средство към целта. Това определено психическо състояние: упояване, зашеметяване, е всъщност бягство от действителността. Средствата, към които се пристрастяват могат да бъдат психически активни субстанции,

но и определени психически активни дейности като играта на рулетка или автомат /рулетката на малкия човек/.

Всеки, който има собствен опит в пристрастяванията /аз самият съм страстен пушач/, ще се съгласи с мен: практически най-важният симптом на едно встрастяване – това важи за всички форми – е феноменът загуба на контрол. Както реалността безброй пъти е показвала и пак го показва – един пристрастен човек не може повече да контролира средствата, които поема, това ще рече да ги консумира умерено и направлявано от собствената му воля. Един встрастен човек следователно е човек като всички други, само че вече не е способен да контролира консумацията на тези средства. Ако иска да промени нещо, има само една възможност: напълно да се откаже и да се реши на живот без средствата, към които се е пристрастил. Това означава освобождение, а не отказ от уж скъпо удоволствие, както ни уверява индустрията на хазарта.

Противно на някои мои колеги, аз съм убеден, че всеки човек, който поема риска да консумира такива средства, може да се пристрасти. Някой може би е по-заstrasен от друг, но това рядко може да се разбере отрано. „Не е срамно, че си се пристрастил. Срамно е да не правиш нищо срещу това“. Не е нужно, а е и безполезно да изпитваш чувство на срам и вина заради болезнената си страст. Важна цел на нашата терапия е един пристрастил се човек да признае сам на себе си, че е такъв. Това означала ни повече, ни по-малко: той е човек като теб и мен, само че не може повече сам да контролира консумацията на тези средства.

Моята хипотеза е: заstrasен от пристрастяване е човек, който се опитва с такива средства сам да лекува жизнените си проблеми /всеки човек ги има понякога/. Един пример: много млади хора, а и по-възрастни алкохолици и комарджии/ са неуверени и затруднени в социалните си контакти. Ако те сами се лекуват, употребявайки встрастяващи средства, се чувстват по правило /докато действа средството/ по-силни, по-самоуверени, оптимистични, изобщо по-добре. Според тези положителни опити, в началния стадий /в „положителния стадий“/ опасността е голяма, те консумират средствата все по-често и в по-големи количества и в крайна сметка стават зависими от тях. По това време те не използват възможностите си по друг начин, за да решат проблемите си, които стават все по-големи и обширни, развива се допълнително болезнена страст с всичките ѝ последици.

В професията си на психиатър съм се запознал с встрастени към хазарта хора не само в съвещателния пункт или при терапията, но и при експертизи пред съда. Хазартът е относително скъпа страст, макар и засегнатият да не играе в казиното, а на автоматите в игралната зала. Поради това по-голямата част от встрастените към комара хора рано или късно извършват престъпление. /Ако не се бяха встрастили, с голяма вероятност никога не биха станали престъпници/. Хазартът, /респективно патологичният iS von ICD-10 и DSM-3-R, това са двата общовалидни описани

психиатричните диагнози и техните типични белези/, е психическо смущение. Ако някой с помощта на експерт може да установи, че така наречената годност за извършване на престъпление е била по време на деянието понижена или съвсем е липсвала, ще бъде осъден на по-малко наказание, а в някои случаи и оправдан. Като един от професионалистите, трябва да призная, че приятно или не, по-важни от професионалния съвет или от терапията са групите за взаимопомощ като „Анонимните комарджии“. Преживял съм го много пъти: един пристрастил се човек постъпва при нас. Друг човек, неговата жена или приятелка, неговият приятел, колега, шеф го смята за явно болен и настоява той да направи нещо за това. Но той омаловажава всичко и още дълго време не се счита за зависим от встрастяващото средство. С него ние не напредваме. Съветваме го да постъпи в група за взаимопомощ. И тогава там се случва – не намирам по-подходящи думи – чудо. Още при първото посещение искрата пламва, внезапно осъзнава системата си на самоизмама и той се предава /феномен на Саулус Паулус, т.е. на Свети Павел/.

Често комарджии за пръв път в група за взаимопомощ не могат така бързо да се откажат от системата си на самоизмама и затова виждат при другите само „негативното“. „Тези прашасяли светци само монологизират“, „Тези не ме оставиха да взема думата“, „Чувствам се там като чуждо тяло“. Те не се чувстват удобно и добре приети и не стъпват там втори път, продължават да играят и затъват все по-надълбоко. Духовните и социални щети от болезнената страст /задлъжняване, загуба на семейство и приятели, загуба на жилището поради неплатен наем, загуба на самоуважение, криминални деяния и др./ стават все по-големи, колкото по-дълго продължава консумацията на средството. Затова е извънредно важно един встрастил се човек, напр. комарджия, да се предаде по възможност рано и да се откаже от употребата на средството. От опит знам, че преживяването в групата е най-ефикасната помощ за ранната капитулация.

Затова си позволявам, като ”професионалист” и приятел на ГА „Анонимни комарджии” да отправя настойчивата молба: погрижете се по-интензивно за новите, обърнете им повече внимание, привлечете ги по-близо до вас, обяснете им – може би в първите 10 минути на всяка сбирка – изпитаните правила на групата, предложете им да станете техен спонсор, снижете малко бариерата във вашата група.

ОБЩНОСТТА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА ЕДНА ЖУРНАЛИСТКА

В НАЧАЛОТО БЕШЕ ХАОСЪТ

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ НАЧАЛОТО НА ДВИЖЕНИЕТО НА „АНОНИМНИТЕ КОМАРДЖИИ“ В ХАМБУРГ

В началото беше хаос: петима души търсят помещение – една картоигралка с приятелката си, един комарджия с жена си и една журналистка. Искат да изградят група за взаимопомощ. Тя трябва да функционира като групата на „Анонимните алкохолици“. Но не са съвсем наясно как точно функционира тази група. Но вече си имат име: АК, „Анонимни комарджии“.

1982, първи стъпки по нови пътища. Няма пари, няма помещение, няма подкрепа. Но има конкуренция, контрол, спор, недоверие, лъжи, сълзи и невероятно много цигарен дим. И грандиозното желание да кажат мнението си на всички политици, медии, на индустрията за игрални автомати... и при възможност да променят света. Какво ни се удаде в началния период? Намерихме сухо местенце – за кратко време се подслонихме в санитарния магазин Аймсбютел на Мюгенкам. През тази начална фаза все още всички комарджии играеха. Искаха да спрат, но по онова време малцина успяха. Началото бе оформено от две неща: надежда и отчаяние, истина и лъжа.

Като журналистка се запознах с една вострастена комарджийка и ѝ помогнах при изграждането на първата група в Хамбург. Освен това ѝ помогнах, без да подозирам, в опита ѝ да измъква по възможност повече пари от повече институции, така че да може по-дълго да играе.

Открихме, че вече съществува група за взаимопомощ в Тостет. Състоеше се от една единствена личност – възрастна дама, която обаче беше разгневена за десет. С удоволствие би вдигнала във въздуха всички игрални казина и би изпратила една бомба и в Бон. Тя бе проиграла имуществото си в немски и чуждестранни казина и сега бе обзета от свещен гняв. От така нареченото достойнство на възрастната дама нямаше и следа, когато Мария се разгневеше. И днес все още е така. Посланието на Мария: „Те трябва да спрат! Да спрат да играят!“. Тя самата беше престанала да играе. Още тогава. Ние заедно щурмувахме новооткритите игрални зали и раздавахме позиви. Мария, голямата, резгневена стара дама на „Анонимните комарджии“, със своята ярост бе научила някои комарджии да се страхуват от нея. Действително беше

така – някои не смееха да влизат в игралните зали от страх, че Мария ще се спусне над тях като божие наказание и ще ги издърпа оттам.

От принципите на „Анонимните комарджии“, както ги знаем днес, тогава нямахме и най-малка представа. Едва след една година се образуваха отделни групи на комарджии и на близките им. Това беше първата важна стъпка в развитието на общността. Дотогава бяха седели заедно и се бяха залъгвали, че ето, най-после си казват истината, при това комарджиите разчитаха на това, че близките им все още вярваха на лъжите им. А близките се страхуваха да говорят за нещо друго, освен за комарджиите си.

Бяха преведени материали от САЩ и Англия. Стигна се до втората критична точка. Комарджиите решиха, че нямат нужда от Бог. Изхвърлиха го от старата програма на „Анонимните алкохолици“. Стана така, че всички други А-групи имаха програма от 12 стъпки, а комарджиите от началната фаза се чувстваха достатъчно добре обслужени и от 10 стъпки. Имаше бурни дискусии на тема Бог. След време той беше отново приет – така да се каже с почести – така, както всеки Го разбира.

Груповите вечери се превърнаха в мит. Преживях звездни мигове в групата. Тук седи немски юрист от видно семейство в Хамбург, а до него италиански гастарбайтер, с когото иначе никога не би се запознал, на една маса е с крупнето от нелегален игрален клуб в Санкт Паули, което го беше измамил преди половин година. Юристът забелязал измамата, но си замълчал, защото искал да продължи играта. Сега крупнето е безработно и установява, че също е зависим от хазарта. По-рано беше проигравал още същата нощ спечелените хиляди в съседния клуб. Сега е без работа и въпреки това продължава да проиграва пари, които не са негови. Тогава си спомня, че комарджиите от неговата маса разказвали нещо за „Анонимните комарджии“. Така те всички се срещат отново тук и забелязват, че не са противници, а имат един и същ враг – хазарта.

От четирите групи през 1983 г. /освен в Хамбург и Тостет, имаше групи в Любек и Бремен, които не знаеха нищо една за друга/ бяха станали през 1984 вече петнайсет, а през 1987 даже 54. През тази вълнуваща начална фаза служебните работи се водеха от семейната двойка Ингрид и Волфганг. Но след това работата се увеличи и през 1987 бе основан съюзът „Обединение за защита на икономическите интереси на АК, регистриран съюз“. Беше обзаведено бюро, набавен телефонен секретар и лице, което да завежда паричните дарения. През септември 1987 г. съставихме правилник, както го изисква добрият немски закон за съюзите. Този правилник изискваше известно време служебните работи да се ръководят от човек, който не е комарджия – тази почетна проба за изпитание на нервите моите приятели ми довериха от 1989-1991 г. След това с право се сметнаха за годни сами да се справят с нея. Междувременно беше станало по-спокойно. По-малко ярост, повече смирение. И много по-малко обществена заангажираност. Това е във връзка с 12 стъпки и 12 традиции на „Анонимни комарджии“ /Геймблърс анонимус, както сега се наричат, за да подчертаят

своята съпринадлежност към организацията за взаимопомощ/. Същата, произлизайки от САЩ и Англия, се разпространи далеч по света.

През 1994 г. вече имаше 100 групи с няколко хиляди членове. Една общност, която сама се издържа, с действаща контактна мрежа, с годишни общи за Германия срещи, с провинциални срещи на групите, циркуляр /окръжно писмо/, редовни услуги като телефонна служба, екип от преводачи и литератори, обществена работа и др. Една общност, пред която свалям шапка и казвам: „Моите уважения!”, защото съвсем честно, сред хаоса в началото не се надявахме на това. Без съмнение това е било предразсъдък, защото през това време изследователите на хаоса ни поучиха, че тъкмо от хаоса възниква най-хубавият ред.

Ула фрьолинг е авторка на книгата „Дрогата хазарт”, излязла в издателство Фишер. Тя е съпътствала общността през всичките години и е първата неистрастена ръководителка на съюза „Обединение за защита икономическите интереси на АК, регистриран съюз”.

И по друг повод преживях звездни мигове: къде иначе ще чуеш мъже – в групата бяха и са предимно мъже, да говорят цяла вечер за чувства. Не за футбол. Не за коли. Не за политика. А за страхове. За отчаяние. За тъга. За радост.

През есента на 1983 и 1984 г. Немският централен пункт за борба срещу опасността от встрастяване предложи за пръв път и на комарджиите да организира форум. Появиха се няколко пострадали от хазарта, запознах се. Там беше и Герхард Майер, който описа болестта им. Те се окуражиха и разказаха нещо за себе си. И бяха критикувани от официално присъстващите там специалисти. Една емоция и за мен, защото не бяха ли встрастените комарджии най-компетентните в областта на хазарта? Отново ярост, която се превърна в дело: с помощта на групите от Хамбург написах книга, всъщност не направих нищо друго, освен да им дам думата.

През следващите години комарджиите се намесиха в някои неща, също и в спора дали патологичният хазарт е страст, която изисква до края на живота въздържание или е невротично смущение, с което би могло да се играе контролирано. Особено опасно! Те се намесиха, когато в медиите се заговори за откриване на ново игрално поле. Комарджиите са майстори в разбирането и вникването в правилата на играта. Те играят с всичко, даже с лечението. И разбира се, с пресата. Пресата и комарджиите се допълват неудачно. За съжаление винаги комарджиите плащат скъпа цена. Много комарджии добиха печалният опит, че съвместната работа с пресата води пряко към рецидив. Хазартът беше довел при някои до разрушаване на брака, семейството, професията, личността. Но изведнъж през 1984-1989 г. чрез медиите стойността на хазарта се повиши. И някои добиха чувството, че всъщност е чудесно да си комарджия. Освен това в телевизията могат да се получат и

добри парички. Горчивата неприятна страна: само малцина, които дадоха интервю или участваха в шоу-беседа се завърнаха оттам без рецидив.

АНОНИМНИ КАРТОИГРАЧИ СА – СТРАСТТА КЪМ ХАЗАРТА – ЕДНА БОЛЕСТ

ГЛАВА ПЪРВА

В ТЪРСЕНЕ НА ДУХОВНО ЗДРАВЕ

Джим беше роден на 30 януари 1912 г. в Южна Каролина. Израстна с двамата си братя Бил и Ричард. Бащата на Джим беше по професия бояджия на пътни знаци, който даже не можеше да буквува думата К-У-Ч-Е. Джим се чувстваше по-привързан към майка си и израсна като нуждаещо се от обич дете, който най-вечеси фантазираше. Едно изживяване очарова Джим още в най-ранното му детство. Бащата на Джим беше донесъл вкъщи тесте карти. Той научи момчетата да играят на карти и начините да мамят. Шмекеруването привлече Джим тотално и той се упражняваше редовно. След смъртта на бащата играта на карти все повече завладяваше момчето. Джим по това време беше на 10 години и не можа никога напълно да преодолее загубата на баща си.

Играта на карти обсеби Джим и Ричард. Отначало залозите се ограничаваха до кибритени клечки, после – центове и накрая станаха по-големи. Разправиите имаше редовно и майката на Джим унищожаваше наведнъж всички карти в дома. Но момчетата бързо ги възстановяваха.

Така малките игри на карти определиха ранното детство на Джим. Наистина имаше времена, когато момчетата участваха в обзалагания кой би спечелил на заключителните конни състезания в Санта Анита, но Джим предпочиташе най-много картите – играта на покер. Той научи, че който държи в ръка по-добрите карти, може да подаде най-добре. Това стана първата му система на игра. Веднъж системата му донесе малка печалба и Джим се почувства така, сякаш е спечелил гърне със злато.

Беше по времето на световната икономическа криза и работа се намираше трудно. Постоянната работа се разглеждаше като „подарък отгоре”.

На 21-годишна възраст Джим постоянно изпитваше чувство на безполезност и несполука. Той стана ловък покерджия и намираше утеха и надежда на игралната маса. Чувството на незадоволеност изчезваше, щом хванеше картите в ръка. Джим играеше често с колеги от работата. Предизвикателството да победи тези мъже го блазнеше.

Джим засия, когато един от партньорите каза: „Ти си най-добрият покерджия, когото някога съм виждал!“. Джим беше като напампан. Играта, която обикновено свършваше към 22 часа, продължи до съмване.

Джим не спираше да играе. Хола на играта, печалбите и победите над противниците намираше за нормално. В края на краищата той се нуждаеше от пари, а пари имаше на масата за покер. Дългите часове, през които играеше, не бяха за него предупредителен сигнал. Вътрешната жажда да играе и неудържимата тъга в края на играта бяха унижителни. Джим откри най-после нова страст – конните състезания.

Дълго време след първото си посещение в Санта Анита Джим установи, че вижда все по-малко от приятелите си покерджии. Конните състезания изискваха особено внимание. Едно скъпоструващо нещо. Проучване на таблици, числа, всред една крещяща човешка маса, огромни суми пари, които можеха да се спечелят, и информационна дъска, на която се показваха всички възможности за залагане. Но най-доброто преди всичко беше: свеж въздух, слънчева светлина и парадът на старта. Карнавална атмосфера на хиподрума.

Скоро вече Джим пропускаше работата си през деня, за да залага облозите си на хиподрума. Когато беше направил по-голямо залагане, зарязваше напълно работата си. След една по-голяма загуба Джим беше фалирал и изживя голям шок. Неговата система беше направила засечка. Той беше изхвърлен от шефа си. Никога не бе помислял, че такова нещо би могло някога да се случи. Нещо не беше наред. Джим обмисли възможните причини за неговата несполука и откри накрая, че се дължи на системата му.

Той прие редица служби, но само като средство към целта, за да може отново да играе. Искаше да изпробва новите си системи и с вълнение очакваше деня, в който се изплащаха заплатите. Джим едва успя да изчака, за да изпробва най-после на хиподрума новата си система за обзалагане. Изнурителното разкарване до хиподрума и надеждата за печалба компенсираха всички трудности. Нормално постигнатото не можеше да се сравни с щастливия ден, с възторга и успеха на хиподрума в Санта Анита.

Джим започна да взима пари назаем от приятели и близки. На хиподрума си купуваше по-евтин хот-дог вместо сандвич, за да спести парите, които беше предвидил за игра.

Загубите му на конните състезания го принудиха да продаде част от имуществото си. Първо колата, а после и други по-дребни неща. Бяха представени фалшиви чекове. Джим пропиляваше все по-голяма част от деня си. Постоянни парични заеми, размисли как би могъл да изплати дълговете си, при предпоставка, че това би му донесло изгода, го бяха заробили. Добрите му намерения удрияха о камък само поради лошо избрания от него момент. Кредиторите му не бяха никога там, когато искаше да изплати дълговете си.

Рез 1942 г. Джим бе взет във войската. Това му позволи да играе редовно и постоянно на базата от 24 часа. Джим не можеше да губи и трябваше да продължава играта с другарите си. Очакването на чека със заплатата се превърна в изтезание. Само две неща имаше още в живота му: спане и игра.

Постоянните загуби го наведоха на мисълта, че нещо с него не е наред. Когато губеше, изпитваше предсмъртна агония. Правенето на дългове се превърна в унижение и ставаше все по-трудно да намери източници на пари. Резултатът беше, че се опита да играе по-малко. Но безуспешно.

Уплашен, Джим установи, че вече не е толкова умел покерджия, какъвто е бил някога. Бившият майстор, изучавал покера от дете, беше безсилен. Той стана неудържим комарджия, играеше всякакви игри на всякаква миза. Не съблюдаваше законите на играта, противопоставяше се на всякаква логика и безпомощно гледаше как парите му изчезват. За него съществуваше само играта.

Играеше по нова система – „всичко или нищо“. Често пъти желаше да загуби в началото на играта, за да застане накрая като победител.

Джим имаше големи надежди, свързани с края на войната. Завърна се в Лос Анджелис и към конните състезания, изпълнен с нови сили. Беше сигурен, че отново ще придобие „магическата връзка“ /магическото усещане/ при залагането на коне. Отиде на хиподрума с големи очаквания. Тогава би могъл все още да осъществи контрол над играта си. Въпреки това залагаше на всяко състезание, почти така, както играеше на карти по време на военната си служба.

Беше пред фалит и объркан обмисляше положението си. Но не можеше да се съсредоточи, тъй като шумовете и вълненията на хиподрума го разсейваха. Първо състезанието, после снимка на финиша /оспорван финал на състезание, когато победителят се установява само със снимка/ и накрая болката от загубата. Тази трескава атмосфера не подходеше на неговата система на игра. Нужни бяха други условия, ако искаше да продължи майсторската си система.

Джим започна да играе в Рено, Невада, където можеше да залага навред из страната под ръководството на спокойни и внимателни букмейкъри. Преместването в Рено му предложи спокойна атмосфера и обкръжение от професионални играчи. Джим също се считаше за професионалист. Беше обграден от истински мъже.

Джим се превърна в спокоен, хладнокръвен и пресметлив играч и прекарваше часове наред със състезателни коне, изучаваше всички възможности за залагане, условията и видовете методи, за да направи „правилни инвестиции“. Обзалагането се превърна в „инвестиране“, което би могло да осигури прехраната му. Джим се не съобразяваше с това, че конете, на които залага, не можеха да прочетат същите информации като него. Печалби имаше достатъчно, но не забелязваше, че повечето от

изборите на коне се дължаха на случайността. Често пъти потупваше с пръст коня, на който щеше да заложи. С това резултатът не се променяше.

Скоро Джим започна да прави известни залози под влияние на времето и за да го съкрати, предприе „инвестиции“, които се ориентираха по цвета или по името на животното. За съжаление, веднъж той се противопостави на вътрешния си порив да заложи на кон наречен Доналд Дъг. Как можа само да пропусне да заложи на кон с многообещаващото име? Ако беше зложил на този кон, за известно време щеше да живее „добре“.

Докато Джим беше в Рено се запозна с Черния Джак /игра на двайсет и едно/ и рулетката, и разбра, че този вид игра му предлага много по-добри възможности. Защо трябваше да чака конните състезания? Защо трябваше да губи време и постоянно да обмисля имена и шансове за печалба? Чувството, че количеството отново важи, се възроди. „Колкото повече играеш, толкова повече ще спечелиш“. Масите за игра отговаряха точно на новата философия на Джим.

Редовните обиколки на масите за игра предизвикаха бедствие. Той наистина не беше в армията, но положението беше същото. Войната бе свършила, но борбата продължаваше. Задължняването му беше стигнало крайните си предели. След като в продължение на месеци бе губил, Джим се върна на автостоп вкъщи и реши да сложи ново начало.

Предвид на постоянния си фалит, Джим започна да обмисля как да сложи край на картоиграчеството. Имаше чувството, че е по-различен от нормалните хора. Но такива мисли се появяваха и бързо го напускаха. Той опита с други методи, например да не обръща повече внимание на резултатите от състезанията, отпечатани в ежедневниците. Тези опити за самоконтрол функционираха също временно, но най-сетне му падна в ръцете пачка банкноти и той се озова в Санта Анита.

Джим започна да пие и обиколките из кръчмите преди и след игра станаха кулминация на деня. Когато нямаше пари за игра, Джим прекарваше времето си в барове. За първи път обърна чашката след една загуба. Но както и да е, Джим не пиеше никога, докато играеше. „Играчите не правят две неща по едно и също време!“.

Проблемът с алкохола доведе Джим при „Анонимните алкохолици“. В тази общност Джим се запозна с бъдещата си съпруга Сибил. Макар че беше много задължнял и с много износено облекло, Джим не можеше да осъзнае своята страст към хазарта. И как? Всеки играеше. Светът играеше. Животът сам по себе си беше игра. Индуриалци с огромни успехи бяха вострастени играчи на най-високо равнище. Хазартът беше нещо добро. Но защо при него не се рентираше? Джим разбра, че беше неизбежно да се откаже, но въпреки това не се предаваше.

Джим успя да преустанови пиенето. През това време играеше без план и желание. Отдавна беше загубил контрол над хазарта. Играеше, за да играе. Животът му беше безсмислен, работата – безцелна. Оцеляването сега беше по-важно. Неговите мечти се превърнаха в реалност или по-точно казано – реалността стана свят на мечтите му. Джим имаше силното желание да спре с хазарта и затова използва девиза на АА „Само за днес“.

Жената на Джим, която преживяваше заедно с него отказа му от хазарта, му препоръча да установи контакт с други вострастени играчи и заедно да обсъдят затрудненията, настъпили след оттеглянето от играта. Прие допълнително и терапевтична помощ. Водеше разговор с всеки, който би го изслушал. Имаше необходимост постоянно да му се напомня за мъката и злото, причинени от хазарта. Но слушателите му се присмиваха: „Това ти е в кръвта. Никога няма да спреш да играеш. Искаш да играеш? Тогава – играй!“ – мнозина имаха такова отношение.

Най-после се кръстосаха пътищата на Джим и Джони, който беше приятел на „Анонимните алкохолици“ и страшен картоиграч. Когато Джим се запозна с него, Джони нсе беше играл вече от десет седмици. Но най-вече, защото нямаше повече пари.

„Мислил ли си някога да се откажеш от хазарта?“ – запита Джим.

„Сигурно – отговори Джони. – Мисля за това по цял ден.“

Джим разказа на Джони, че не е играл от пет месеца и му предложи да се сдружат. Може би единият би могъл да помогне на другия. През пролетта на 1955 г. Джим и Джони решиха да основат група за вострастени играчи според принципите на АА. Тъй като се нуждаеха от повече подкрепа, към тях се присъединиха Ред и Боб. Боб беше собственик на празен железарски магазин, който се използваше за събрания на АА.

Обединяването с други комарджии и разговорите за пътя, който щеше да ги изведе от тази вострастеност, помогнаха на Джим. Желанието на Джим на играе намалю. Само представата за групата прогонваше всички мисли за игра. Когато Джони и Джим тръгнаха за първата си сбирка в четвъртък, из въздуха се носеше едно великолепно чувство на възторг.

Ред и Боб се появиha на сбирката и измислиha ново тайнствено ръкостискане. Тази церемония се състоеше от хващане на лицето с ръка, протягане на показалеца и търсене на пулса. С този метод всеки член на общността можеше много лесно да установи кой „поддържа още вярата“. Повишеният пулс би имал за последствие незабавното изключване от групата. Разбира се, всеки издържаше този тест, макар Ред да знаеше, че Джони е бил същия следобед на хиподрума.

Четиримата основатели се събираха около малка маса и всеки разказваше за живота си. Неизбежно се стигаше до темата колко много проблемът на картоиграчите прилича на този на алкохолиците. Затова те решиха да нарекат тази общност АЛГАМУС – това наименование призождаше от алкохолик /АЛ/, геймблъър /ГАМ/ и нас /УС/.

След като дадоха име на общността, всички участници отново си спомниха за опита си в хазарта. Всеки лъжеше по малко. Второто събиране на АЛГАМУС следваше тенденцията на първото с изключение, че лъжите станаха по-големи. По време на втората сбирка Джим се разтревожи. Другите трима работеха заедно, поради което разговорът постепенно се насочваше към службата им. Джим имаше чувството, че групата се отклонява от темата и интересите на сбирката.

Обзет от мисълта, че трябва да работи нещо и подтикван към това от жена си, Джим често изпаднаше в сериозни депресии. Обществото му повеляваше да се грижи за семейството си. Неговата натура обаче му повеляваше да играе. За да се справи и с двете, Джим започна отново да работи. Но чековете със заплата бяха искрата, която предизвика експозията, и Джим пак заигра. Дълговете, депресиите и жаждата да играе го отведоха отново на хиподрума с надеждата за печалба, която би сложила край на всички затруднения.

Джим достигна най-ниската точка през ранната есен на 1954 г. в Boulder club, Лас Вегас. Беше на 42 години и имаше зад гърба си 21 години игра на комар. Една вечер Джим мина през вратата на клуба. Залата беше пълна с играчи, които се задържаха най-дълго при рулетката и заровете. Джим трудно долавяше шумовете около себе си, които идваха от тракането на „едноръжките бандити“ /автоматите/ и от нескончаемото мърморене на мъжете, застанали пред тях.

Няколко часа преди това Джим бе прекосил пустинята с една великолепно последна мечта. Докато пътуваше през нощта с колата си, Джим мислеше за близкото бъдеще, когато ще изплати всичките си дългове. Той измисли „професионална“ система за рулетката и беше спестил голяма сума пари за залагане. Скоро жетоните ще бъдат избутани към него. В мислите му всичко вървеше като по мед и масло. Неговото майсторско умение ще застави клуба да падне на колене. Трите часа пътуване бяха изпълнени с надежда, чувство за сила и успех. Тази система няма да засече. Сега ще си върне всички загуби, направени в течение на години. Неговата отчаяна жена пак ще се усмихва. Хазартът беше нещо добро. Тази система ще го докаже. По всяко време може да се преуспее. Другите също имаха успех. Беше времето на Джим. Питаше се само как ще отнесе всичките пари у дома.

В клуба системата му не функционираше. След няколко часа Джим почувства празнотата, която всеки играч усеща, когато разбира, че краят му е настъпил. Два, три други рунда и цялата заплата беше проиграна. Това беше краят. При последната игра Джим почувства явна безпомощност. Всеки долар беше заложен с увереността, че няма

да има повече „печалби“. При това изпитваше странно чувство на задоволство. Изведнъж рулетката му се видя като голямо хищно чудовище, което се увива жадно около жертвата си и после я поглъща.

Бродейки безцелно из залите, Джим поглеждаше към хората и после към изхода. Мислено изиграваше сцената как напуска клуба, за да не се върне никога повече там. Но тогава му мина през ума: „Не мога да напусна това място!“. Чувстваше се като предател. Въпрос на чест е да се загуби. Беше спечелил няколко долара. Джим никога не би завършил игра, преди да е напълно фалирал или преди всеки отделен играч да е победен.

С последни сили се обърна и си тръгна. „Не поглеждай назад!“ – помисли си Джим. Вървеше бавно, стъпка след стъпка, докато стигна до колата си. Страхуваше се да мисли. Знаеше, че ако само за една секунда помисли за печалба или игра, ще се върне обратно в клуба, за да прахоса и последния долар. Най-после осъзна робията на своето увлечение по играта. Той искаше тези пари. Тази малка сума, която му беше останала, бе единствената му мисъл по време на пътуването. Ако само можеше да напусне паркинга, притежавайки парите си – това би било шанс. Той не знаеше какво ще се случи утре. Запали колата и се отправи на дългия път към дома. Джим беше готов да се откаже от хазарта.

Насполуката на общността „Алгамус“ изчезна от мислите на Джим през следващите дни. Но той беше придобил опита, че чрез събирания с други вострастени играчи може да се създаде сила, която да реши общия проблем, с който отделният индивид не се справя.

ГЛАВА ВТОРА

СЪБРАНИЕТО В АПАРТАМЕНТА И ШОУТО НА ФРЕД ШИЛДС

Тъй като общността „Алгамус“ вече не съществуваше и му липсваха търпеливи слушатели, Джим установи, че мисли за хазарт, макар и да не го желае. Беше близо до пропастта, когато през ранната зима на 1955 г. в живота му навлезе нова личност

Сибил работеше в служебното бюро на „Анонимните алкохолици“, където от време на време се обаждаха хора, които нямаха проблем с алкохола. Когато се обади един картоиграч, тя помисли за проблема на мъжа си и вече знаеше как постъпи. Това обаждане бе предадено на Джим.

Джим се свърза с Арт, който залагаше на коне. Джим откри много общи неща с Арт и го слушаше внимателно, когато Арт му разказваше за нещастията си. Беше загубил стотици долари на хиподрума. Джим разказа на Арт, че от дълго време вече не играе. Предложи му да се присъедини към него. Може би заедно биха могли да си помогнат. Разказа му, че би могъл да организира събиране с други вострастени играчи. Арт обаче отказа. Тогава Джим направи последен опит и предложи на Арт да му заеме пари, за да си осигури участието му. За Арт предложението беше добре дошло.

Джим прегледа списъка си с телефонни номера и покана на сбирка в апартамента си Текс, Ред, Боб, Джони, Томи, Кърт и Роки. Групата бе неорганизирана и всички говореха едновременно. Говореха за пари, коне, зарове и карти. Поради шума Джим имаше чувството, че се намира в Boulder club. През тази вечер Арт бе доста тих. Тъй като никой не го подкани да говори, историята му остана неизслушана.

До пристигането на Роки събранието беше истински хаос. Той установи, че няма ръководител и доброволно се предложи за такъв. За да покаже на групата как трябва да се държи, Роки започна с реч. Всички присъстващи внимателно слушаха историята му. Роки беше много известен комарджия и историята му беше изпълнена със страшни мизи /залози/. Тогава, докато говореше, никой от присъстващите не подозираше, че Роки ще бъде убит по време на игра на покер. Следователно неговото вълнуващо изказване беше и неговата собствена надгробна реч.

Сбирката не подежда много благотворно на Арт, като изключим взетите назаем пари. На следващия ден той вече играеше и никога повече не посети сбирките. Наистина не му помогнаха, но създадоха група, която просъществува няколко месеца.

Джим продължаваше спорадично събиранията в апартамента си. Нямахме определен ден, в който да се срещат и затова сбирките бяха зле посещавани. Освен Джим, идваха още двама или трима, но никога не бяха повече от петима. Накрая събиранията съвсем замряха и Джим бе отново сам с мисълта, че е единственият човек, който желае да скъса с хазарта. Не беше склонен да приеме това поражение. Мечтаеше за редовни сбирки и за група, която да се среща в определен ден и час.

Джим разбра, че е погрешно да се събират в апартамента му, тъй като така групата нямаше никакви задължения при провеждането на сбирките. Без активното участие на всеки в групата не можеше да се развие чувство за съпринадлежност. Това спонтанно събиране беше по-скоро приятно съвместно прекарване, отколкото сбирка. Тези срещи имаха наистина и добра страна: Джим не беше играл от една година.

Джим получи две много интересни обаждания, които му бяха препредадени от бюрото на АА. Първото обаждане дойде от Стан, репортер в местния вестник, чиято страст бяха конните залагания. Когато се обади на Джим, Стан беше страшно задължиял и имаше големи затруднения. И тук Джим предложи двамата да се срещат

редовно, както и Стан да му позвънява винаги, когато има нужда. Стан се възползва от тази препоръка и почувства благотворното ѝ влияние. Той спря да играе.

Вторият, който се обади посредством бюро на АА беше Фред Шилдс. Фред беше известен радиоводещ и ръководеше специално среднощно шоу-беседа, в което хора от близката околност бяха интервюирани относно това как се справят с личните си проблеми.

Фред търсеше интересни участници, когато влезе във връзка със Сибил. Любопитството на Фред се събуди, щом чу да успехите на Джим и Стан при отказването им от хазарта.

Фред Шилдс беше известен с лаконичния си и остроумен начин на общуване. Когато се обади на следващия ден, Джим много се развълнува. „Фред Шилдс“ – мислеше Джим, като че ли щеше да говори с президента. Фред успя да успокои Джим и да му обясни как си представя участието му в шоуто. Ако Джим се съгласеше, Фред искаше Стан и Сибил също да участват в предаването, за да допълнят историята на Джим. Джим обмисли още веднъж дали да даде съгласие и попита дали предварително ще се състоят някакви репетиции.

„Предаването започва в полунощ – засмя се Фред. – Бъди тук навреме!“

Колкото е възможно по-бързо Джим се обади на Стан, за да му разкаже за големия шанс да основат група за вострастени комарджии. Стан се зарадва. „Приятелю, ние май наистина извадихме голям късмет! – ликуваше той. – Обзалагам се, че след предаването ще получим над 500 запитвания“.

Джим не беше толкова ентузиазизиран.

„Не – възрази Стан. – За такива неща съм добре осведомен“.

Джим намираще Стан за прекалено уверен, но не можеше нищо да промени. Стан се смяташе вече за излекуван, защото не беше играл от няколко седмици.

Вечерта Джим, Сибил и Стан се появиха за предаването в най-доброто си облекло. Джим беше разочарован. Фред Шилдс беше облечен в риза с къси ръкави и смачкан панталон.

„Този май спи с дрехите си!“ – помисли си Джим.

Всъщност това небрежно появяване бе съзнателно замислено, за да успокои Джим. Беше нервен. Поне остроумният тон на Фред беше все още тук.

Фред откри предаването с думите: „Сега, когато вие всички сте слушали за анонимните алкохолици, имаме на гости двама мъже, които са вострастени комарджии.“

Дамата до мен е съпругата на единия от двамата мъже и заедно представят „Анонимните комарджии“.

Стан и Джим наостриха уши. За първи път чуваха този израз. Всеки път, когато Фред Шилдс произнасяше „Анонимни комарджии“, Стан и Джим се споглеждаха сияещи. Звучеше великолепно.

Без да иска, Фред избра името на общността, тъй като то изглеждаше най-естественото обяснение на света. Двама вострастени комарджии, които участваха в предаване, при условие, че останат анонимни.

По време на предаването Джим нервно разказа историята си. Последва го Стан. Те описаха какво означава да си вострастен комарджия и за да впечатли слушателите, Джим разказа, че работи на строежа на една къща, за да изплаща с надницата си направените дългове. През почивката Фред интервюира Сибил, която завърши с думите: „Всеки гвоздей, всяка тухла, всяка дъска е една неизиграна игра“.

Този израз впечатли Фред и той отново и отново повтаряше това изречение: „Дами и господа! Всеки гвоздей, всяка тухла, всяка дъска...“ . Всеки път, когато го казваше, Джим се поизправяше и ухилваше. Беше като проповедта на планината и благодат се изсипваше върху него. Джим се гордееше с въздържанието си от хазарта.

Предаването завърши с това, че Фред Шилдс подкани заинтересовани слушатели да се обадят. Обажданията щяха да бъдат препредадени на Джим. Фред смяташе, че предаването е имало голям успех, всички потриваха ръце и очакваха телефонните обаждания. Но измина един час и въодушевлението спадна. Никой не позвъни. Великолепният план и целият оптимизъм се изпариха и се промъкна страхът. Скоро и Фред загуби самообладание и помисли, че е казал нещо погрешно. Накрая, рано сутринта, се обади един мъж. Този джентълмен искаше да знае дали Джим има за него секретни съвети за това как би могло да се спечели на конни залагания.

Предаването свърши зле. Участниците бяха разочаровани. Стан беше засегнат най-много от това, тъй като виждаше нова надежда във връзка с Джим. Той искаше да споделя чувствата си и с други хора. А сега изглеждаше така, сякаш никой не бе заинтересован да го изслуша. Стан беше първата жертва на прибързания оптимизъм. С това сам се изложи на опасност. Желанието да помогне и да извести на другите възможността за оздравяване, не бива да има за резултат рецидив. Той не се владееше повече и заплати цената за това.

Преди радиопредаването Джим и Стан се срещаха всяка вечер. Но след това посещенията станаха все по-нарядко и на края съвсем спряха. Един ден Стан се обади на Джим и му каза, че има малък рецидив. Сега Джим беше единственият член на новата общност. Отново беше сам с проблема си. Но все пак беше научил нещо полезно – как човек трябва да се явява на радиопредаване. Тъжен за момента, Джим

се успокояваше с факта, че от две години вече не беше играл. Времето летеше така бързо. Да не играе повече, стана за Джим жизнен път.

ГЛАВА ТРЕТА

ПОЛ КОАТЕС

През зимата на 1956 г. Сам вървеше покрай витрините на магазините. Нямахте пари дори за коледни подаръци на децата си. Всичко беше проиграл на покер. В своята безпомощност той позвъни в бюрото на Анонимните алкохолици.

Още същия ден Джим влезе във връзка със Сам и го изслуша внимателно. Бяха изхвърлили Сам от къщи, но все още можеше да спаси службата си като застрахователен агент. Когато чу тази отчаяна история, Джим предложи да се срещнат още същата нощ. Уговориха си час. Сам беше на края на силите си и Джим добре го разбираше. За Джим беше полезно отново да чуе, че хазартът не се рентира.

Вечерта се почука на вратата и Сам влезе усмихвайки се. Двамата мъже бързо завързаха разговор. Сам опита авантюрата си на картоиграч и ужасното си поведение. Той подчерта, че играел игра след игра, за да спечели отново парите си за здравната осигуровка. Джим му разказа за конните залагания и за системата си за рулетка и как не успя с бързото печелене на пари и за деморализиращите несполуки, които го доведоха накрая до банкрут. Сам беше друг. Той съзнаваше, че хазартът е неговият проблем. Беше честен и точен, когато се касаеше за загубите – резултат от играенето му на карти. Той веднага призна, че е побъркан по хазарта. Другите бяха говорили само за парите, които бяха загубили или не бяха успели да спечелят. Но Сам не го интересуваше защо играе и губи. Той помоли Джим за съвет как би могъл да се откаже СЕГА от хазарта.

Когато Сибил се прибра вкъщи, влезе в помещение, където се намираха двама комарджии, които се смееха. Сибил се присъедини към смеха им. Беше щастлива заради Джим. Да спреш с хазарта не означава, че трябва да понасяш предсмъртни мъки. Случилото се – случило, и понякога човек спокойно може да се посмее над него.

Сам и Джим говориха в продължение на часове и решиха отсега нататък да наричат срещите си „Анонимни комарджии“. Сибил беше уморена и двамата отидоха в едно кафене и разговаряха там до разсъмване. През следващите месеци това им стана навик. Джим въведе Сам в Дванайсетте стъпки, които използваша Анонимните алкохолици. Макар, че Сам не възприемаше духовната част на Програмата, беше готов

да приеме спонсорството на Джим. Чрез редовните си срещи двамата успяха да не играят повече.

През юни 1957 г. непозната жена позвъни в бюрото на АА. Тя търсеше помощ за съпруга си, играч на покер. Джим и Сам познаваха много добре покера. Дватама се отправиха на първото си посещение, за да помогнат на друг вострастен играч. Срещата продължи кратко. Джим разбра, че сбирката свърши, когато мъжът дръпна една дълга глътка от биреното шише и се прозя.

Сам и Джим отиваха към колата, когато съпругата на мъжа се прибираще вкъщи. Тя поиска да узнае дали би могло да се помогне на мъжа ѝ. Джим ѝ разказа предпазливо, че мъжът ѝ все още иска да играе и по тази причина не може да се направи много. Той и Сам се бяха опитали. Благодарна за посещението, тя спомена, че е приятелка на един репортер, който работи за „Лос Анджелис Мирър“. Освен това той прави ежедневно телевизионно предаване. При това имаше връзки с Пол Коате, известен говорител на новини и телевизионен коментатор. Тя ще разкаже на своя познат за Джим и Сам.

Джим благодари, но вътрешно се присмя: „Сигурно, и разкажи и на президента Айзенхауер за нас!“.

Джим се смая, когато на следващия ден му позвъни един репортер. Той отговори на много въпроси и се опита да даде колкото е възможно по-голяма информация. Беше изненадан, когато в „Лос Анджелис Мирър“ се появи статия. Тази статия описваше общност, наречена „Анонимни комарджии“. Джим я прочете и се обнадееди. Сигурно ще получи много читателски писма.

В края на седмицата Джим се нацупи, защото стана като след шоуто на Фред Шилдс. Нямаше запитвания, макар че тази статия беше стигнала до по-широка публика, отколкото среднощното шоу. Пристигна само едно писмо от продуцента, от Пол Коате. С него той канеше Джим и Сам да разгледат проекта за едно негово телевизионно предаване. Ако го одобрят, Пол ще интервюира и двамата при едно от средващите си предавания.

Дватама мъже гледаха предаването, дадоха съгласието си и беше определена датата. Но Сам се отказа и съобщи на Джим, че не може да участва в предаването. В последната минута беше премислил всичко още веднъж. Ако го разпознаят в предаването, цялата му застрахователна работа ще е поставена на карта.

Джим не разказа на Пол Коате за това. Вечерта на предаването доведе заместник – Флойд, който беше близък приятел на „Анонимните алкохолици“. Джим наистина не поддържаше измамата, но в случая се касаеше за нещо голямо. Сега имаше възможност да изгради общността на „Анонимните комарджии“. Една общност, колкото и млада да бе, не можеше да се състои само от един член.

Пол беше опитен журналист и се оправяше добре с измами и мошеничества. Веднага разбра, че Флойд не е комарджия и отправяше по-голямата част от въпросите си към Джим. Пол Коате завърши предаването с покана към зрителите да отправят въпроси към предаването. Те ще бъдат предадени на Джим и на общността на „Анонимни комарджии“. Пол Коате поздрави двамата и каза, че предаването е преминало добре. Джим напусна предаването с големи очаквания.

През следващите дни като пряк отговор на предаването Джим получи 15 писма от зрители. Всеки един искаше информация къде може да намери „Анонимните комарджии“. Джим писа на всички и организира сбирка в административната сграда на булевард....., определена за петък, 13 септември 1957 г. в 20.30 часа. От петнайсетте, които бяха информирани за събирането, дойдоха само пет. Този незначителен интерес стана повод за създаване на теория, че „Анонимните комарджии“ са само за тези, които ИСКАТ да спрат с хазарта, но не и за тези, които ТРЯБВА да го спрат. Всички, които писаха на Джим след предаването, бяха разбрали, че след много грижи и усилия трябва да се откажат от хазарта. Но само тези, които действително го искат, ще съберат сили да потърсят помощ.

Джим многократно благодари на Пол Коате за действителното разгласяване на групата на „Анонимни комарджии“. Следващите радио- и телевизионни предавания помогнаха също за стабилизирането на тази млада и неуверена общност. Без тяхната помощ никога не би имало сдружение „Анонимни комарджии“.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПЕТЪК, 13 СЕПТЕМВРИ

За Джим беше трудно да изчака петте дни до сбирката в петък. Беше нервен и разговаряше със Сибил как да протече събирането, как да се ръководи. Необходим беше ръководител. Новите на бяха приятели на „Анонимни алкохолици“ и нямаха опит. Не бяха търпеливи слушатели. Бяха напълно чужди хора, които търсеха помощ. Джим не се чувстваше добре и се питаше дали ще се справи с положението.

Часове преди първата сбирка Джим и Сам подготвиха всичко във взетото под наем помещение, точно над бюрото на „Анонимни алкохолици“. Сам и Джим прегледаха още веднъж промените в текста на 12-те стъпки. Сам предчувстваше, че

определени части от Програмата ще бъдат отхвърлени от новите приятели. Той убеди Джим да се променят някои от стъпките.

Вечерта двамата стояха нетърпеливи напост пред административната сграда. Гореще се събраха жената на Сам, Флойд и неговата съпруга, Рей Т. И брат му, както и други, дошли да пожелаят успех на групата. Всички очакваха нетърпеливо да започне сбирката.

Джим гледаше надолу по улицата и си мислеше, че никой няма да дойде. Сам беше самото олицетворение на спокойствието и се опитваше да ободри Джим. „Имай търпение! – казваше той. – Вече ще дойдат. Довечера тук ще има маса народ.“

„Погледни, някой идва!“ – каза Сам.

Джим смяташе, че това са само няколко стари хора, които се разхождат. Но не беше така. Джим видя, че се появяват мъж и жена. Мъжът се отпрати колебливо към старата сграда.

„Това ли е къщата, в която ще се състои събранието на „Анонимните комарджии“?“ – запита той.

Тази вечер към Джим и Сам се присъединиха петима комарджии. Седяха в кръг, за да се виждат по-добре. По-късно Джим разказа, че дочул да се шепне в какво лошо състояние е сградата и някой отговорил: „А ти какво очакваш, хотел Астория ли?“

Джим откри сбирката и обяви: „Това е редовна сбирка на „Анонимните комарджии“ и ще се провежда всеки петък по същото време“.

След като бяха уредени формалностите, Джим разказа историята си на комарджия, както и за силното си желание да скъса с хазарта. По-късно призна, че е изпуснал много от важните подробности, защото се е страхувал да не изплаши новите още първата вечер. Помолиха и Сам да разкаже за себе си. След това Джим даде кратко обяснение на Програмата – 12-те стъпки, и даде думата за въпроси. Един от новодошлите постави цял ред въпроси. Беше открит преграден огън, който да унищожи проекта на Джим и да докаже, че не е необходимо да се скъсва с хазарта, докато представлява нещо добро. Но Джим опроверга всички негови извъртания. Накрая приятелят не можа да намери повече недостатъци на Програмата, описана от Джим, и се присъедини към нея.

Други се разтревожиха от събирането на пари, проведено по време на сбирката. Мислеха си, че цялата сбирка е шарлатания.

Друг постави въпроса ЗАЩО е играл. За него тази информация бе най-важна. Джим каза, че „Анонимни комарджии“ не се занимават с въпроса ЗАЩО, а КАК да скъсат с хазарта. След като присъстващите нямаха повече въпроси, сбирката завърши с

молитва за успокоение. Заедно произнесоха: „Господи, дай ни смирението да приемаме нещата, които не можем да променим. Смелост, за да променяме нещата, които можем да променим. И мъдрост, за да различаваме едните от другите. Амин!“

По-късно бяха предложени кафе и понички. Цялата група си побъбри малко и помещението бавно се опразни. Някои тръгнаха направо за вкъщи, за да разкажат на близките си за новия опит. Други отидоха в едно кафене на края на улицата, за да си поговорят още.

Това събиране сложи началото на общността „Анонимни комарджии“. От този момент и място се разпространи проблемът хазарт в Калифорния, Америка и навсякъде по света.

Приятелството и другарството помогнаха на Джим да не играе повече чак до смъртта му през 1983 година. „Анонимните комарджии“ бяха алтернативата за неговия проблем. Желанието на Джим да спре с хазарта беше основният камък за изграждането на общността „Анонимни комарджии“.

ГЛАВА ПЕТА

НЯМА БЕЗНАДЕЖДНИ СЛУЧАИ

Благодарение на биографията на Джим научихме за първи път, че е възможно да се оздравее от болестта хазарт и да се прекрати играенето. От неговата история узнахме много неща. Все едно за колко безнадежден се счита човек, ние знаем от собствен опит, че няма безнадеждни случаи. Всеки може да оздравее от тази болест стига искрено да положи усилия. Колкото и невероятно да звучи. Макар и самите ние да бяхме в същото положение, макар и ние да се смятахме за абсолютно безнадеждни случаи. Другите също могат да се справят. Убедени сме в това.

Историята на Джим е типична за страховете и съмненията, които имахме в началото. Ще се справим ли? Има ли кой да ни разбере? Ние ли сме единствените, които искат да оздравеят от тази болест?... Скоро разбрахме, че тези страхове и съмнения са неоснователни. На сбирките на „Анонимни комарджии“ бяхме заобиколени от опитни „професионалисти“. Хора, които знаеха за какво говорят. Те не измисляха историите си заради нас, защото ние самите бяхме преживели това, което разказваха. Изпитваш забележително чувство, когато четеш или слушаш биографии на други хора, а ти се струва, че е написано за самия теб. Как е възможно? Откъде знаеха

тези хора какво става вътре в нас? Основавайки се на този факт, ние решихме да се доверим на тези непознати. Чувствахме се изключително добре сред тях.

С историята си Джим ни показва, че има изход от „еднопосочната улица“, макар да са отбелязвани и поражения. И на него са му били необходими години, за да разбере, че не е притежавал повече контрол над хазарта. И сам не е знаел защо. Но това не било и важно. Важен е фактът, че той не можел повече. След като стигнал до това важно разбиране, бил готов да потърси помощ.

С тази книга не се опитваме да убеждаваме други комарджии в успехите на нашата общност, на нашия път. Нито ни се плаща за това, нито е в наш интерес да привличаме хора, които още не са готови за това, което им предлагаме. Както вече се спомена, „Анонимни комарджии“ не са толкова за хора, които ТРЯБВА да спрат с хазарта, колкото за тези, които ИСКАТ да спрат. Ако някой вярва, че е намерил подобър път, няма да му го оспорваме. Ние не се считаме за универсално лечебно средство. Убедени сме, че един вострастен комарджия може да използва и други възможности. Това може да продължи дълго време. Ние си поставяме и друго изискване – не само да останем сухи, но и да израстнем духовно. В групата го наричаме „да останем трезви“. Не искаме да продължим по характер да бъдем хората, които бяхме, докато играехме хазарт. Нашият път е път в живота.

Вярвам, че един от привлекателните пунктове на нашата общност е този, че сами можем да решаваме кой път да поемем. Всеки от нас може сам да определи темпото на своето „изтрезняване“. Никому не трябва да се казва, че е вострастен комарджия. Всеки трябва сам да реши дали е такъв.

При тези условия успяхме да оздравеем от болестта, макар някои от нас да бяха загубили всичко. Скоро повечето от нас можеха отново да се справят сами с работите си и пак да се радват на живота. Но всичко това не ни падна от небето. Трябваше да положим усилия, за да стигнем до това състояние.

Както и Джим, много от нас не се отказаха веднага от хазарта и преживяха един или няколко рецидива. Но ние продължихме и накрая бяхме възнаградени с нашето оздравяване.

Не случайно потърсихме за тази глава заглавието „Няма безнадеждни случаи“. Това означава и за нас, че има решение. Решение, открито за нас, ако силно го желаем. Едно решение, което обединява най-различни хора. Ние знаем какво означава след дългогодишни страдания и отчаяние да стоиш на ръба на пропастта, защото и ние самите минахме през този ад. Ние също стояхме на ръба на пропастта. Активно участвахме в системното разрушаване на нашия живот. На собствения си гръб изпитахме как болестта ни разяждаше все повече, как у нас нарастваше равнодушието и накрая ни беше все едно какво ще се случи с нас. Нямахме човешка сила, която да ни въздържи от хазарта. С тези познания бяхме в състояние взаимно да си покажем как

може да се живее „трезво“. Как да решаваме трудностите и проблемите си, без да играем. Как да живеем, без да играем. В началото самата мисъл да не играем никога повече ни се струваше невъзможна. Така че наше задължение е да кажем, че Програмата действа. С това откритие не сме станали по-добри от комарджиите, които още не са намерили своя път. Не искаме да се държим арогантно поради нашите знания, а да изпълним едно морално задължение, да споделим познанията си с всеки, който го желае.

Как изглеждат тези уж „безнадеждни случаи“? По време на нашата болезнена страст често ни казваха: „Ти си побъркан, да проиграеш толкова пари! Никой вече не може да ти помогне! Не мога да разбера как така не можеш да играеш по-малко! Липсва ти истинска жена! Имаш слаб характер! С достатъчно силна воля би се справил!“. Тези изказвания идваха от близки хора. Но никой от тях не можа да ни помогне. Никой от тях не ни разбираше. Та те играеха нормално. Тези изказвания ни накараха да мислим, че сме лоши хора и за нас няма помощ.

Отчаяни, много от нас потърсиха терапевти и психиатри, които да решават вместо нас проблема ни. Трябваше да ни обяснят защо не можем да играем нормално. Защо трябва да играем все отново и отново, макар да сме разбрали, че хазартът ни съсипва живота. Ако не можеха да ни отговорят на този въпрос или не бяхме доволни от обяснението ми, си казвахме: „Цялата работа не ни казва нищо, той самият не знае за какво говори“.

Днес знаем, че това няма нищо общо с професионалното предложение за помощ. Показвах ни го разочарованите лица на нашите сбирки. Поставяха ни въпроси, на които не получавах отговор. „Как така играех? Защо играех?“. Ние разбирахме, че този въпрос не беше истинската нагласа, за да се направи първа стъпка /да се спре с хазарта/. Искахме да знаем причината, за да отстраним малката „недостатъчност“, за да можем отново да играем нормално и контролирано, както всички други. Вярвахме, че ако открием причината на нашата болезнена страст ще можем да решим проблема, както и да си възвърнем контрола над играта. Етикет за трезвеност имавме едва след като си признаехме, че сме вострастени играчи и за това не можем повече да играем. Че така да се каже, реагираме алергично на хазарта. Когато сме готови да признаем този факт, ние ще сме готови и за нов живот. Живот без хазарт. Ние знаем, че не можем да помогнем на никого, който не е готов да приеме помощ.

Извинявахме нашето поведение с това, че сме вострастени играчи и никоя човешка сила не би могла да ни помогне. Така, страдайки, ние наливахме още масло в огъня и продължавахме да играем. Има една известна мисъл от лекар: „Не е срамно да си болен, срамно е да не правиш нищо срещу болестта!“. Болестта е причина, а не препятствие и в никакъв случай извинение. Ние носим отговорност за себе си. И да е нелечима нашата болест, можем да се научим да живеем с този недъг. Трябва да разглеждаме страданието си като задача. Като задача да прекратим разбиването на

живота си. Да започнем нещо ново. Да направим нещо за себе си. Нашето страдание ни посочи изход, събра ни с други хора, които ни разбират. Нашето страдание ни дава сили да извършим неща, които дори не сме подозирали, че сме в състояние да направим. В нашата общност се казва не без основание: „... ние споделяме един с друг опит, сила и надежда!“. Това изречение е важен крайъгълен камък за оздравяването от тази болест. Ние споделяме едно общо страдание, но не страдаме заедно. На нашите сбирки има надежда и всеки, който е престанал да играе, я доказва. И всеки, който чуе за това освобождение, добива сила и надежда. Ние се превръщаме в печеливши хора.

В нашата мъка бяхме започнали да се чувстваме като чуждоземци. Приличахме на Джим, който все се питал: „Няма ли никой друг, освен мен, който да има проблем с хазарта и да иска да се откаже от него?“. За много от нас беше впечатляващо да се запознаят с „Анонимни комарджии“. Та научихме, че не ние сме измислили извиненията като: „Изгубих си портмонето. Ограбиха ме на път за банката. Дадох пари назаем“. Усмивките на ГА – приятелите ни, издаваха, че тук не сме сами.

Въпреки че бяхме забелязали, че не сме безнадеждни случаи, у нас нарастваше страхът, че никога няма да успеем да се променим. „Много, твърде много е това, което трябва да направя! Вече съм прекалено стар, не си заслужава да започвам живота си отново!“.

А за хазарт не бяхме прекалено стари и никога не бяхме играли много, а по-скоро твърде малко! За нас е важно, че никога не загубихме вяра и надежда. Самоотказването води до рецидив. Колко пъти сме играли и мислили: „Не ми пука! Кого го интересува, че играя!“. Самосъжалението е отрова за всяка трезвеност.

Такова отношение не може и не бива да бъде основа за дългосрочна трезвеност. Ние трябва да си изградим душевен и духовен фундамент, който да ни даде възможност да живеем трезво. Ние направихме първите три стъпки от нашата програма, наречени основни стъпки. Те действително са основата за следващите стъпки. С прилагането на тези стъпки изживяхме душевно пробуждане. Днес знаем, че Програмата функционира, когато работим над нея. Днес виждаме, че нашият вострастен начин на живот не е наказание, а шанс за здравословен живот. Докато бяхме обзети от тази болезнена страст, ние дълго търсихме и днес намерихме нашия вътрешен мир. Намерихме също връзката на Бога – така, както ние го разбираме – и с околната среда.

Тъй като често ни питат как Бог е включен в нашата програма, трябва накратко да се занимаем и с това. Ние самите смятахме тази част от програмата за ненужна, но днес знаем, че без духовност, Бог, молитва и медитация не може. Това е равнозначно да кажем: „Ако свалиш колелата на колата си, пак ще можеш да пътуваш с нея“. Ще се променим много малко душевно и духовно, ако изключим от живота си важни инструменти като духовност, Бог, молитва и медитация. Смятаме, че ще ви бъде от полза, ако прочетете докрай главите „Духовност“ и „Ние стигнахме до вярата, до Бога“.

Често в нашата общност идват хора, за които не сме допускали, че ще се оправят. Идваха при нас със своите затруднения. И ние трябваше да се поучим, защото те успяха. Имаше и такива, които имаха успехи с нашата програма при преодоляването на други заболявания. Загубихме чувството, че сме чуждоземци. Знаем, че дълги години сме били болни и не сме знаели, че можем да направим нещо за себе си, защото се считахме за безнадеждни случаи. Днес знаем, че има изход от хазарта и общността на „Анонимни комарджии“ ни предоставя тази възможност. Ръката на групата постоянно беше протегната към нас, ние само трябваше да сме готови да я поемем.

ГЛАВА ШЕСТА

ПОВЕЧЕ ЗА ХАЗАРТА

Никой от нас не се е примирил лесно с факта, че е встрастен комарджия и не може да играе нормално. В продължение на нашата комарджийска кариера много пъти сме се опитвали да играем като другите. Оказа се илюзия, която години наред напразно сме поддържали. Бяхме обзети от мисълта да си възвърнем контрола над играта и ако само размислим колко време и сили сме изразходвали за това! Прилагахме много методи, за да играем нормално или контролирано. Опитвахме се да ограничим нашите загуби с предварително определен лимит, да пестим за отпуски или за нещо друго, оставяхме други да управляват парите ни, опитвахме се да не правим дългове, играехме на карти без миза, спортувахме, кълняхме се на цял свят, че никога повече няма да играем. И това са само някои от методите. Но мисълта съвсем да спрем с хазарта ни беше чужда. Това вкопчване в хазарта доведе някои до полудяване и дори до смърт.

Разбрахме, че всеки от нас напълно честно трябва да си признае, че е встрастен комарджия. Това е първата стъпка към оздравяване. Преди всичко трябва да осъзнаем самоизмамата си, както и че сме такива и никога няма да станем като другите, що се отнася до хазарта. Ние сме различни! Загубихме способността да играем контролирано. И знаем, че един встрастен комарджия никога няма да си възвърне тази способност.

Всеки един от нас е вярвал, че ще придобие отново контрол. Но даже и след кратките фази на самоконтрол, неизбежно следваше още по-голяма загуба на контрол, което често довеждаше до физическа и душевна разруха. Убедени сме, че страдаме от бързо напредваща болест. С течение на времето тя се влошава – докато играем, ние винаги сме по-зле и никога по-добре.

Нужно ни беше дълго време, докато си признаем, че не можем да си възвърнем контрола над нашата игра. Някои се лекуваха при лекари и психолози с цел един ден да се научат да играят контролирано. Но колкото и често да се опитвахме да се почувстваме при играта отново както в началото, не ни се удаваше. Това, което в началото беше удоволствие, се превърна в страдание, което заплашваше съществуването ни. Можем да се сравним с хора, загубили ръцете си – няма да ни израснат нови. Искаме или не, трябва да живеем с това.

Често ни питаха защо продължаваме да играем. Честно казано, и ние самите не знаехме. Стояхме пред загадка. В нашето минало може да е имало стотици аргументи защо сме започнали да играем, но когато ги разгледаме внимателно, оказва се, че нито един от тях не е бил действителната причина. Днес знаем, че затрудненията, които уж са ни тласнали към хазарта, не са били преодолени чрез него. Напротив, нашето положение значително се е влошило.

За нас се оказа безполезно да се занимаване с въпроса ЗАЩО сме станали встрастени комарджии, тъй като в края на краищата не можем да променим факта, че сме такива. Все пак, чрез инвентаризацията на собствената ни биография, както се препоръчва в нашата четвърта стъпка, ние опознахме добрите и лошите си страни. Благодарение на този начин на изследване на причините, ние се научихме да не повтаряме извършените грешки. Научихме се също, че дългогодишното въздържание от хазарт не може да ни предпази от рецидив. Разстоянието от нашата последна игра с течение на времето се увеличава, но дистанцията до следващата ни игра си остава винаги същата.

Ние ще си останем встрастени комарджии завинаги и с нищо не можем да променим този факт. Поради това на нашите сбирки говорим, че СМЕ встрастени комарджии, а не че сме БИВШИ. Ние никога не ще се излекуваме от тази болест, но можем да я спрем.

Нашата болест не прави разлика по отношение произхода на поразените от нея. Всеки може да се разболе. Някои учени и днес още се опитват да опровергаят това наше становище посредством съмнителни тези. Но в групите ни имаме яркото доказателство за това, че хазартът не е въпрос на социален произход.

За да станеш встрастен комарджия не е нужно да си проиграл милиони. Обективно погледнато, паричната сума, проиграна от някои, не ни говори нищо. Тя е нещо относително. Хиляда марки може да са много за някой, който получава месечно две хиляди, а за друг, който печели 20000 марки, това е само дреболия. Също така малко ни говори и възрастта на встрастения комарджия. Голяма част от членовете на нашата общност са под 30 години. Но хазартът не признава възрастови граници. Нараства и броят на жените в нашата общност. За да бъдеш приет при нас, не е

необходимо да се появиш с една така наречена „военна история“. Достатъчно е всеки сам да определи точката си на падение.

Какви ли не неща сме слушали от нашите близки. Мнозина от тях казват: „Ти просто не умееш да боравиш с пари!“. Това е една излишна зебележка, без никакъв ефект, защото в края на краищата няма нищо чудно, че не умеем да боравим с пари. За утоляване на нашата страст се нуждаехме от пари и то колкото може повече. В това отношение нямаше ограничения. Щом получехме пари в ръцете си, отивахме да играем. Парите са мунициите за задоволяване на нашата болезнена страст.

Но не бяха парите, които ни интересуваха при играта. Всеки път, когато играехме, съзнавахме, че можем само да загубим. Даже когато спечелехме нещо, го проигравахме веднага или на следващия ден. Докато някой, който има нормално отношение към хазарта, би се зарадвал на печалбата и след това би спрял да играе. А за нас печалбата означаваше възможност отново да разпалим чувството на щастие като продължим да играем.

Че парите не бяха причината за нашия проблем, го доказваше и фактът, че много от нас имаха затруднения с хазарта, дори когато не се играеше на пари. Във връзка с нашето въздържание стои и един от най-важните въпроси за нас. Какви игри можем въобще да играем? Някои от нас правеха голяма разлика между игри, при които се играеше на пари и други, на които не се залагаше. Нашата млада общност в началото много се колебаеше да дава препоръки. Днес знаем, че много от нас са имали рецидив, защото не са спрели напълно с хазарта. При това не играта е решаваща, а фактът, че чрез играта ние добиваме чувство на щастие, което ни прави същевременно лекомислени и може да ни изложи на опасност.

Като алкохолик, който не може повече да пие безалкохолна бира, така и ние не можем повече да играем без пари. Но ние стигнахме до разбирането, че всеки трябва да решава сам за себе си, защото се отнася до неговия рецидив. Желанието да печелим ни причини тази болест. Да печелиш е приятно чувство, което можем да произведем изкуствено, като все отново и отново се излагаме съзнателно на хазарта. В началото се радвахме на опиянението да бъдем победители. Но след кратко време дозата трябваше да се увеличи, досегашното дразнене вече не беше достатъчно. Можехме да го произведем и засилим изкуствено с парични залози. Когато залагахме 5 марки, вече бяхме нервни, при 100 марки ръцете ни се изпотяха, а при 1000 марки или повече чувствахме истинско възпламеняване у нас.

Много хора смятат встрастените за слабоволеви. Но преодоляването на хазарта няма нищо общо със силната воля, което и за нас беше трудно да разберем. Години наред се опитвахме да докажем противното и се чувствахме като неудачници поради нашите неуспехи. Бяхме загубили ценностната си система. Болестта ни тласна толкова далече, че искахме да се саморазрушим, дори мисълта за самоубийство не ни беше

чужда. Стигнаха до тази критична точка, пред нас вече не стоеше въпросът дали искаме да играем или не. Просто не можехме повече, ако искахме да оцелеем. Това изказване може да се подкрепи и с факта, че никой, абсолютно никой досега не е дошъл при нас доброволно. Приятелите ни, които го твърдят, създават впечатлението, че сякаш са имали избор. Факт е обаче, че повече или по-малко всички ние бяхме закарани чрез обстоятелствата при „Анонимните комарджии“ и ако бяхме открили възможност да се освободим сами от тази си страст, никога не бихме ги потърсили.

Винаги с учудване сме установявали, че много встрастени комарджии, дошли при нас, в началото стриктно отричат да са емоционално болни. Ние бяхме като д-р Джекил и мистър Хайд. Една объркана игра, при която накрая и самите не знаехме кои сме всъщност. Ние се разболяхме душевно. Това звучи зле, но е така. Ние сме душевно болни, ние сме емоционално, душевно, както и телесно болни хора. Макар и да сме успели да поправим всички наши външни недъзи, руината вътре в нас се нуждае от много повече съзидателна работа. Не са потребни думи, а дела.

Просто не бяхме вече самите ние, щом се касаеше за игра. В нашите ДВАНАЙСЕТ ВЪПРОСА се пита: „Дали чрез хазарта благополучието на твоето семейство ти беше станало безразлично?“. Учудващо е колко много от нас отговарят с НЕ. Но не беше ли другояче? Как беше в действителност, когато проигравахме парите си, въпреки че бяхме обещали на близките си да не играем никога повече? Нямахме ли усещането за „Плюй на това!“. Не бяхме ли спестявали от подаръците за Коледа и за рождените дни, за да проиграем парите? Не крадохме ли пари от нашите близки? Ние наистина го наричахме „заемане“, но си беше кражба, защото добре знаехме, че не можем да ги върнем и отгоре на това ни беше все едно дали нашите близки не се нуждаеха поспешно от тези пари. Бяхме ли се погрижили у дома да има винаги хранителни продукти, нашите деца да са прилично облечени, семейството ни да си позволи ваканция. Това е едната страна на нашата болест, която трябва да погледнем в очите. Трябва също да се научим да държим на нашето минало и да намерим сила, която да не допусне никога съживяването му.

Макар да бяхме извършили всичко това, то все още не беше достатъчно основание за нас, за да спрем с хазарта. Може да се сравним с боксьор – аматьор, който се е изправил на ринга срещу Мохамед Али и се опитва отчаяно да победи. Отново и отново е повален на пода, всичките му ребра са вече счупени и въпреки това той не се предава. Обладан е от надудничавата мисъл, че все още би могъл да спечели. Тази игра продължава толкова дълго, колкото време му трябва, за да признае, че не може да победи. Нека другите да могат, той повече не може. Това е капитулацията /предаването/. Да признаем, че не можем да играем като другите – нормално и контролирано. КАПИТУЛАЦИЯТА НЕ ОЗНАЧАВА ДА СЕ ПРЕДАДЕШ, А САМО ДА СПРЕШ ДА СЕ БОРИШ.

Ние, „Анонимните комарджии“, приемаме възстановяването от болестта ни като милост. Като нещо, което разбира се и сигурно не е дадено от Бога. Тъкмо тази покъртителна картина на нашата болест, която ви описахме тук, ни кара да се чувстваме така. Чувството за саморазбиране крие в себе си опасност от лекомислие. В обществото се говори все за чудотворни изцеления на комарджии, които са спрели да играят така, без чужда помощ. Тези истории може и да са напълно верни, но всеки от нас би трябвало по-отблизо да разгледа тези лица. По правило такива комарджии тогава са спрели да играят, но са започнали да пият или са се посветили на други страсти. Често пъти през този период те са много напрегнати и агресивни, лесно раздразнителни и освен хазарта са запазили всичките си неволи. Едно нещо не се доглежда от повечето хора, че ние, встрастените комарджии, умеем страшно добре да говорим и сме в състояние да ви свалим звездите от небето. Тъкмо защото знаем това, винаги сме много скептични спрямо такива истории. Едно можем да кажем със сигурност: ние не желаем хората, които минават покрай нас, да ни оглеждат подигравателно и зложелателно. „Анонимни комарджии“ ни предлагат днес нещо много повече от спиране на хазарта. „Анонимни комарджии“ ни предлагат духовно освобождение от нашата болест, това ще рече да се опитаме да премахнем съществените промени, придобити по време на нашата болезнена страст.

Ние не сме учени, които се опитват да убедят някого. От собствения си опит знаем, че ако някой се беше опитал да го изпробва върху самите нас, то сигурно би се провалил. Не желаем да убеждаваме никого, че е встрастен играч. Има само една възможност за този, който не е уверен дали е встрастен играч – да отиде в близката игрална зала и да се опита да играе контролирано. После да се опита да спре изведнъж с хазарта. Този опит трябва да се проведе няколко пъти. Ако не успее, значи е един от нас. Ако вече е дълбоко, на дъното, не е нужно да изпълнява тази препоръка. Сам вече трябва да е разбрал, че един встрастен комарджия никога не може да си възвърне контрола над играта. Освен това, има още един много по-безболезнен начин да установиш дали си встрастен комарджия или не. Прочети ДВАНАДЕСЕТТЕ ВЪПРОСА! Те могат да ти покажат къде стоиш, но няма да ти кажат дали си встрастен комарджия. Това ти сам трябва да решиш.

ГЛАВА СЕДМА

СПИРИТУАЛНОСТ /ДУХОВНОСТ/

Никоя друга тема не е толкова непопулярна и зле разбрана както духовността. Причината може би е в това, че не е била разглеждана достатъчно на сбирките.

Всъщност това е парадокс, защото тази тема има много общо с нас. Не без основание ние твърдим, че сме духовна, а не религиозна общност. Групата се състои от хора с различно вероизповедание, от агностици и атеисти. Тъкмо защото членуването в „Анонимни комарджии“ не изисква определена религиозна принадлежност, не могат да ни характеризират като религиозно общество. Ние се считаме за духовна общност, защото при нашето оздравяване се придържаме към основните духовни ценности.

За нас беше много успокояващо да узнаем, че досега сме виждали само малцина, които не са стояли на бойна нога с тази част от нашата програма. Много от нас промениха мнението си по тази тема. Поради това тази глава се заема с нашето необичайно дете, за да обясни важността на духовността за нашата общност и за нашето възстановяване. Една тема на „Анонимните комарджии“ гласи: „Това е съвсем обикновена програма, за съвсем обикновени хора, проблемът е, че ние сме много сложни!“. Ако прочетем тази теза и се постараем да я разберем, можем и да се опитаме да погледнем на духовността като на нещо естествено. Наистина е цяло изкуство да опишеш нещата така, че по възможност повече хора да добият точна представа. Много често за духовността се говори теотерично, сякаш е нещо непонятно. Тъкмо за нас, встрастените комарджии, често е трудно да говорим за чувства – това е част от болестта ни.

И духовността е чувство. Тя е в духа, а не в разума. Много умни хора не използват възможността да изживеят духовността, защото постоянно са загрижени за това какво ще кажат, как да се държат и така те живеят само навън, на повърхността. Те не се впускат в околния свят и се опитват чрез разума си да държат всичко далече от себе си.

Духовността ни придружава ежедневно във всички жизнени ситуации. Ние я чувстваме, преживяваме. Всеки от нас разбира нашия свят по различен начин. Ние сме различни и трябва да се научим да приемаме нашето различие. Например, когато сме в компания с хора, които нямат проблем с хазарта и някой предложи да играем на карти или да отидем за един Хайерман в игралната зала – тогава усещаме, че сме различни от тях. Знаем, че не бива да се приближаваме до Хайермана или до играта с карти. Това е ситуация, в която можем да се научим да приемаме нашата неадекватност.

Ти с право можеш да си кажеш: „Та всичко това звучи добре и хубаво, но какво е впрочем духовното?!“. Затова желаем да ти посочим духовността посредством опита, който може би и ти сам си преживял.

Да разгледаме общността „Анонимни комарджии“. Ние сме хиляди мъже и жени, оздравели от болестта хазарт. Ние сме хора средна ръка. Хора от всички възрастови групи, от всички професии, от всички социални слоеве, с различни политически и религиозни убеждения. При нормални обстоятелства никога не бихме се спогодили и и бихме се разделили, спорейки. Но нас всички ни задържа заедно едно

общо решение, един общ път. Нашите биографии показват колко общи неща има между нас и ние не трябва да си придаваме важност. Ние сме като оцелелите от самолетна катастрофа, които се радват неизказано, че са останали живи. Това чувство ни свързва и ни дава голяма част от силата, от която се нуждаем в ежедневието. Разбира се, знаем, че само това чувство не може да крепи нашето въздържание, но това е началото.

Да не забравяме първата си сбирка. Никой от нас не се беше присъединил доброволно към тази общност. Никой от нас не беше особено щастлив да седи заедно с тези „непознати хора“. Но въпреки това останахме. Днес знаем, че останахме, защото повярвахме на приятелите, които ни говореха там за себе си. Доверихме им се, защото говореха за себе си, сякаш говореха за нашия собствен живот. Техният живот ни показваше решение за нашите собствени затруднения. Това чувство на топлина, приятелство, приемане и обвързаност, както го преживяхме на нашите първи сбирки, това е духовност.

Тези приятели ни предложиха общ път, дадоха ни телефонните си номера, по време на сбирките се занимаваха с нас, показваха ни, че сме добре дошли. Това е духовност и всеки може да си спомни за това хубаво чувство.

На нашите първи сбирки не беше толкова от значение това, което слушахме, а начинът, по който ни се казваше. Освен това беше важно как присъстващите приятели ни посрещаха. Още от самото начало бяха приятелски настроени към нас, без да ни оглеждат или да ни подлагат на приеман изпит. Не ни гледаха накриво, защото нямаше пари да пушем в касичката и не ни караха да се срамуваме от това. На „Анонимни комарджии“ им беше безразлично как изглеждахме, колко печелехме, какви бяхме по професия и как мислехме. Никой не ни нареждаше. Никой не биваше наказван за грешките си. Не е в наш интерес да притесняваме някого, за да се реши да стане част от нас. Всичко това са духовни принципи. Цялата ни общност е изградена върху тях. Затова не можем да отричаме духовността в нашата общност.

Духовността има много лица и ние ги виждаме не само на нашите сбирки. Виждаме ги, когато за пръв път осъзнаем промените у нас. Изпитваме духовността на собствен гръб, когато за пръв път се опитаме да не играем и можем да кажем: „Днес не съм играл!“. И това чувство на дълбока благодарност също е духовност.

Днес ние отново изживяваме всичко това, защото имаме свобода на избора да взимаме решения. Ние не сме повече роби на нашата страст. Благодарение помощта на „Анонимните комарджии“ ние намерихме едно общо решение. Едно решение, което ни предлага много алтернативи. Алтернативи, които не винаги са лесни, но без съмнение са по-добри, отколкото да играем. Със сигурност животът не се състои само в това да прекарваш времето си пред игралните автомати. Ние започваме съзнателно да възприемаме нашата околна среда. Отново виждаме цветята, чуваме птиците да пеят,

забелязваме дребните неща, които придават стойност на живота ни. Когато живеем в съзвучие с околната среда, ние изживяваме духовност.

Какво ни затруднява да разберем духовността? Ние установихме, че бяхме нахвърляли много неща в един кюп. За нас духовността беше равна на религия, равна на църква, равна на Бог или си бяхме втълпили изречения като: „Религията е опиум за човечеството”. Страхувахме се, че духовността вероятно представлява заплаха за нашата независимост. Този аргумент беше крещяща подигравка предвид факта, че никога или много рядко сме се радвали на независимост.

Друга „опасност” за нашата „независимост” беше неизвестността, защото не знаехме какво ни очаква пи „Анонимните комарджии”. В никакъв случай не искахме да се задължаваме за каквото и да е. Спомняме си с какво недоверие и съмнение отидохме на първата си сбирка „Трябва ли нещо да платя? Колко време трябва да посещавам групата? Ще ме разберат ли изобщо? Има ли и някои „нормални като мен”? Може би това е секта? Гарантирана ли е моята анонимност? Трябва ли да кажа цялата истина?” и т.н. По-късно се прибави и мисълта дали чрез посещаването на групата няма да изпаднем в нова зависимост. Тези предразсъдъци и нашето недоверие ни затрудниха в началото да разберем какво е духовност.

Днес знаем, че никой няма да ни помогне, ако не сме готови да приемем помощта. Предпоставка за това е да имаме доверие. Проблемът се състоеше тъкмо в това за повечето от нас. Трябваше ли да се откажем от нашата критика на групите, от нашето многозначничество и деспотичност. От тази позиция можехме да видим без задръжки качествата на другите в групата, които изглеждаха съществено по-добри от нашите. Оттук възникна вярата, че ако посещаваме и по-нататък тези сбирки, нашите качества ще се подобрят.

Случи се така, че приятели разказаха на сбирките за духовните си изживявания, свързаха ги с групата и ние ги приехме, макар те да говореха за групата като за по-висша сила. Ние не търсехме повече доказателства за такива изказвания, защото и в нашия живот се появиха първите успехи като добро здраве и жизнерадост.

Тогава настъпи моментът да назовем тази по-висша сила, по-голяма от самите нас – Бог. Успяхме да го направим, защото си имахме наша собствена, лична представа за Бог – така, както го разбирахме. Разбрахме, че духовност съществува навсякъде около нас, ако я потърсим, и не само при „Анонимни комарджии”. И затова нарекохме тази по-висша сила Бог, защото отново имахме връзка със самите себе си и с нашата околна среда. Макар всеки от нас да имаше своя собствена представа за Бог, използвахме думата „Бог”, за да дадем име на нашето духовно преживяване. Когато на сбирките говорим за Бога, всеки си мисли за своето отношение към духовността.

Но защо духовността е толкова важна за нашето възстановяване? Ние установихме, че не може без духовност. Факт е, че никой няма да остане в нашата

общност, ако не почувства, че му предлагаме едно решение. Едва когато усети духовността, когато види у нас дух и сърце, тогава ще дойде повторно. Той или тя трябва да почувстват, че имат нещо общо с истински победители, че срещу тях стоят професионалисти, които са преживели нещо, които излъчват нещо, които притежават нещо, което те нямат, но го искат. И тогава ще се опитат да живеят според вашите препоръки. Ще се опитат да живеят според препоръчаната им програма на „Анонимни комарджии” – САМО ЗА ДНЕС, ще се опитат да се стремят към смирение, обич, възстановяване.

ГЛАВА ОСМА

НИЕ НАМЕРИХМЕ ВЯРАТА

В предшестващата глава се опитахме много обстойно да се занимаем с нашето разбиране на духовността и защо духовността е важна за оздравяването на вострастения комарджия. Опитахме се също да отстраним съществуващите предразсъдъци в тази област. Една общност, която има в програмата си думи като Бог – така, както ние го разбираме, - молитва, медитация и духовно пробуждане, трябва да има становище по въпроса: „Защо имате Бог в програмата си? Няма ли от гледна точка на пропагандата да е по-ефикасно да се откажете от него?”. В тази глава ще се занимаем подробно с такива и други подобни въпроси.

Нашата общност поставя едно единствено условие за принадлежност към „Анонимни комарджии”, а именно изискването да се спре с хазарта. В нито една от 12 стъпки не пише, че трябва да вярваме в Бог. Цялата програма е само една препоръка, която се опира на нашия опит. Ако някой мисли, че не се нуждае от тази препоръка, въпреки това е добре дошъл при нас.

Нашият път може най-добре да се покаже чрез тази духовна част на Програмата. В това отношение ще ни помогне нашата немска история за възникването на „Анонимни комарджии”. Тогава, в началния период, преведохме програмата от английски на немски. Но бързо разбрахме, че думата Бог смущава много хора и че цялата програма клони доста към църквата. Тъй като тя дойде от Америка, а американците, както е известно, тук ги считат за малко „превзети”, се взе решение програмата да бъде понемчена. На бърза ръка бе съставена програма от 10 стъпки. Съществен белег на тази версия на програмата беше, че в нея не се срещат думите духовност, Бог, молитва, медитация или духовно пробуждане. По онова време бяхме убедени, че всичко в живота може да се обясни с логика и знания. Човекът сам си беше бог. „Нямаме нужда от този брадат мъж! Той е само за слаби и безхарактерни хора!”.

Случи се така, че един приятел на „Анонимни алкохолици“, който също имаше от години проблеми с хазарта, видял от колата си табелка на „Анонимните комарджии“ на мястото, където провеждахме сбирките си. Тъй като вече познавал „Анонимните алкохолици“, решил да посети тази сбирка. С учудване установил, че тази група всъщност има страшно малко общи неща с програмата на АА. Въпреки това останал и разказал за своя опит. Нарекли приятеля „пътуващ проповедник“, защото постоянно говорел за Бог. Това доведе до разгорещени дебати в общността. Образуваха се две крила. На едната страна – тези, които вярваха в Бога или поне не се смущаваха от него, а на другата страна – тези, които не искаха да имат нищо общо с Бог.

Когато веднъж отново се разпали спор, един от съставителите на програмата от 10 стъпки взе думата и каза: „Едно, скъпи приятели, можем да установим при цялата тази критика – той е сух, а ние не!“. Това изказване улучи същината на нашата програма. Така се стигна до разцепление. Имаше групи с програма от 12 стъпки и групи с програма от 10 стъпки. На работните сбирки още дълго се спореше по това.

Днес има само още две групи, които имат за основа програмата от 10 стъпки. Но ние живеем в мир едни с други. Девизът „Живей и остави и другите да живеят!“ е превърнат в дело.

Впрочем, с този опит ние не сме изключение. И в Америка, Англия, Австралия и други страни са направени промени в програмата. За това може да се прочете и в глава седма – „Петък 13“. Изказването, че тази програма е много американска, не е вярно. Това, което със сигурност може да се каже, е, че Бог изглежда е типичен проблем на комарджиите. Навсякъде по света, където нашата общност съществува, вострастените комарджии са шокирани от идеята за Бог и често се правят опити за промени в програмата.

Днес знаем, че сме махнали Бог от програмата, защото се страхувахме да не загубим собствената си притегателна сила. Материал за това предположение ни даваше голямата нестабилност и колебливост на нашите сбирки. Мислехме си, че хората, които идват при нас, по тази причина ни остават чужди и се държат настрана. Това беше нашият вътрешен страх, който ни доведе до тази стъпка. Тези, които се държаха настрана от нашата общност го правеха, защото им беше дотегнало вечното състрадание. Много от нас след сбирка се чувстваха по-зле от преди. Посланието, което трябваше да предадем, нито някой го искаше, нито се нуждаеше от него. Кой се нуждае от мнения, състрадание и отчаяние, когато сам е затънал в тинята.

Зад големите затруднения с Бога се криеше и нещо повече. Никой от нас по онова време не искаше да признае пълното си поражение. Защото всеки, който капитулираше, би трябвало да признае, че има нещо по-силно, по-могъщо от него. Но нашата страст ни пречеше, не се чувствахме „нормални“ хора. Едно напълно необосновано виждане, но тогава мислехме и чувствахме нещата по този начин. Кой си

признава с удоволствие, че е безпомощен и слаб? Кой казва с удоволствие, че посещава група за взаимопомощ, защото е „тъг“ и не може сам да подреди живота си? Вместо това ние се изолирахме. Изолирахме се, защото не бяхме в състояние да се откажем от гордостта си, която все ни повтаряше: „Трябва да си силен! Трябва да си най-добрият! Нямаш нужда от тия глупаци! Ти ще им дадеш да се разберат!“. Нашите сбирки бяха и са изпълнени с такива ЕГОС /аз/. Ние бяхме твърде горди да споделяме нашето страдание с други, защото не можехме да повярваме, че те ще ни помогнат. Решихме сами да се справяме, тъй като нашата болна същност ни внушаваше да не се доверяваме никому, иначе ще бъдем уязвени. Ние сме още имахме какво да крием.

Трябваше да променим това вътрешно отношение към живота, ако искахме за дълго да останем сухи /да не играем/. Ние се променихме, именно защото успяхме да се предадем. Защото осъзнахме, че имаме нужда от помощ. Защото бяхме притиснати до стената и нямаше накъде повече да отстъпваме. Вече няхме избор. Потърсихме помощта на групата. Започнахме да се идентифицираме с другите. Измъкнахме се от нашата изолация и намерихме приятели, които ни разбираха, приемаха, подкрепяха. И като по чудо изведнъж престанахме да играем, приключихме с хазарта. Получихме силата да се противопоставим на хазарта.

Следователно ние започнахме да разглеждаме Бог като неопределена величина, която всеки може да си представи така, както му е угодно. Най-после успяхме да видим в Бога нещо добро, нещо, което можеше да ни помогне при нашето оздравяване, ако разбира се, го потърсехме. Да, точно така, не беше нужно дори да го намерим, а само да го търсим и това можехме да направим във вид на молитва и медитация.

В нашата втора стъпка се казва: „Повярвахме, че Сила по-Висша от нас може да ни върне здравия разум“. Там пише „Повярвахме“. Там не пише, че веднага сме повярвали. Тази стъпка говори за процес, който по наше мнение може да се постигне чрез ежедневни усилия. Ние самите имахме много затруднения, докато повярвахме, защото бяхме дълбоко разочаровани. Нашият Бог ни беше зарязал. Той не ни помагаше да печелим, а само да губим. Бог – за повечето това беше техният хазарт – беше виновен за нашата мизерия. В групата, разбира се, не искахме и да чуем за такъв Бог, който според нас беше лош и искаше да ни накаже с посещения на групата. Но тук всеки можеше да установи, че групата не беше наказание, а облекчение. В нашия живот се извърши промяна. Една промяна, която се извърши и вътре в нас. Нещо ставаше с нас. Ние повярвахме, без да сме го искали. Бяхме в състояние да се разделим с нашия ограничен мироглед. Бяхме в състояние да станем и да останем общителни, духовно открити хора. Сега бяхме по-открити и за духовните неща. Не бяхме и толкова подозрителни. Повярвахме, че всичко ще се обърне към добро и приехме, че то може да дойде само отвън.

В началото все още се инатяхме и търсехме хора, които се съгласяваха с нашия начин на мислене, даваха право на нашите разсъждения. Странно, колко повърхностно бяхме прочели програмата. Първоначално бяхме убедени, че „Анонимни комарджии“ искат да ни спечелят за вярата, за Бога. Но подобно нещо никъде не е записано. В Програмата пише само: „Повярвахме, че Сила...“, а не „Повярвахме в една Сила...“. Там не пише, че трябва да вярваме в една Сила. Ние само бяхме подканени да повярваме, за да почерпим надежда за себе си.

Друго понятие, отхвърляно в нашите групи, е това за спонсора /настоятник, кръстник/ - в преносен смисъл. Опитен член от групата, който да ни съпътства и подкрепя в програмата от 12 стъпки. За много от нас това е голям проблем. Мнозина мислеха, че за оздравяването ни е напълно достатъчно само да отиваме в групите и да говорим за стъпките. Зад това се криеше нашият стар навик да си играем на дядо Боже: „Ние ще се справим сами! Нямаме нужда от спонсор! Какво ли пък щени разказва той!“.

Никой не успя да изпълни тази стъпка. Тези хора вярваха, както и по-рано, че ще се справят сами. Можехме ли действително да вземем отношение? Знаехме ли всичко по-добре? Защо тогава още по онова време не си дадохме отговор на живота? Никой от нас, „Анонимните комарджии“, не би бил в тази общност, ако можехме да отговорим с „да“ поне на един от тези въпроси. Ако го бяхме сторили, ако не бяхме толкова глупави, нямаше да си губим времето с неколцина безделници. В нашата общност има един израз: „Остави мисленето въщи, защото то те е докарало до тук!“.

Ако можехме сами да си отговорим на всички въпроси, не бихме имали нужда от групите. Затова за нас беше важно да слушаме внимателно и да разпитваме другите за тяхното познание. Ако истински го търсехме, можехме да намерим и отговорите.

Основавайки се на това разбиране много от нас си взеха спонсор, който можеше да ни помогне да практикуваме стъпките, който да ни изслушва и комуто преди всичко да се доверяваме. Какво общо има това с Бога? Е, да, спонсорът със сигурност не е Бог и в никакъв случай не би могъл да бъде, но четири очи виждат по-добре от две. Този принцип важи навсякъде по света. Но който не е готов да приеме такава помощ от групите, не бива да се чуди защо всичко си върви по старому. За много от нас групите бяха първоначално Силата, по-висша от самите нас и нашият спонсор беше една малка част от тази сила, която можеше да ни помогне да си изясним нашия объркан начин на мислене и чувстване.

Но да дойдем до частта, в която ние като общност препоръчваме молитвата. Знаем, че за много хора молитвата и медитацията представляват червена кърпа /вбесява ги/, но не се ли молим, когато шепнем молитвата за успокоение. Наричаме я стих, но то си е молитва. Молим Бог да ни даде сила да приемем нещата, които не можем да променим и смелост да променим нещата, които можем, както и мъдрост да различаваме едното от другото. Колко пъти сме се молили пред автоматите и рулетката

Бог да ни помогне да спечелим? И колко щастливи бяхме, когато нашето число спечелеше? Тогава Бог беше нашият най-добър приятел, но тежко Му, ако ни изоставеше в беда!

Да се молиш не е нищо друго, освен да водиш разговор със самия себе си, да изкажеш нуждите си, да се довериш някому. Много от нас са водили разговори със себе си още като деца и колкото и странно да звучи, това ни е донесло много облекчение. Важно е и как се молим. Ние имаме възможността да молим Бог да ни даде сила, за да не играем повече или да го помолим да нареди всички казина да изчезнат. Последното май е невероятно, но първото не е. И дори Бог да нареди всички казина да изчезнат, все още не сме решили проблема си, който е самите НИЕ.

Може би затова молитвите ни не бяха чути, защото искахме невъзможното. Защото бяхме себелюбими и затворени в себе си. Искахме пари, коли, вили, пътувания все повече и повече. Но никога не ни беше достатъчно. Никога не ни стигаше. Днес се молим за неща, от които действително се нуждаем и това, от което се нуждаем е сила. Ние молим за сила, смелост, надежда, опрощение и обич. Който търси тези неща, ще ги получи. Ние получихме по-добър живот. Вече не се дразнехме толкова от другите хора, защото можехме да се помолим за опрощаване на тяхното лошо държание. Вече не бяхме толкова агресивни, защото ни стана ясно, че не можем повече да носим сами това тежко страдание. Можехме да го споделим с други хора. Можехме да вникнем в себе си, да медитираме, да открием защо сме толкова уязвени. Заради нашата гордост ли? Или поради нашата суетност? Като че ли имаше искрица истина в това?

Който се упражнява в молитва и медитация, практикува духовност, търси близостта на Бога, търси своето собствено Аз, както и се учи да живее в съзвучие с околния свят. Който съзнателно преживява и установява тази промяна, и е получил днес сила, за да се държи другояче, той се усмихва и неговата усмивка казва: „Аз се радвам на живота!“. Духовно пробуждане изживяваш, когато се радваш на деня, когато виждаш успехите на своята трезвеност. Когато отново ни потърсят или ни се обадят хора, които сме наранили, но които могат въз основа на нашето променено поведение да ни простят. Когато усетим милостта на семейния живот. Когато видим как действа тази Програма и при другите. Когато разберем, че повече нямаме чувство за вина. Когато сме намерили сигурност и никакви изкушения не могат да я нарушат. Това е духовно пробуждане. И можем честно и открито да кажем, че не бихме го постигнали без божията помощ.

ГЛАВА ДЕВЕТА

КАК ФУНКЦИОНИРА НАШАТА ПРОГРАМА

Пътят на „Анонимните комарджии“, по който и ние вървим, ни предлага не само възможността да спрем с хазарта, но и да прочистим ума си. Видели сме много малко хора, които са вървяли искрено и право по този път и въпреки това са се провалили. Провалили са се преди всичко, защото не са успели да се разделят със старите си представи. Тези неудачници продължиха стария си живот. Ние не можем да им помогнем, защото смятаме, че никоя човешка сила не може да го стори. Ние успяхме да оздравеем по божията милост, която приемаме или отхвърляме. Бог ни даде силата, когато го помолихме за това и тя ни помогна да отстоим нашия трезвен живот. Съвсем не е трудно да станеш „сух“, проблемът е да останеш „сух“. И тъкмо тук Бог ни помогна.

Не бъди потиснат и не мисли, че не може да ти се помогне, защото на вярваш в Бога. Нашият път към трезвеността изисква безмилостна честност. Ако я имаш, смятай, че наполовина си сполучил. Не се тревожи заради статистиката, според която 95 процента от всички случаи са рецидивирали. Уверяваме те, че ако притежаваш качеството честност, ще се пичислиш към тези 5 процента, които успяват. Ако си готов да извървиш пътя към трезвеността, тогава си готов да превърнеш в дело стъпките на нашата програма.

Много от нас бяха разколебани, когато видяха какъв път трябва да изминат.

Старият ни начин на мислене се опита да ни залъже, че може би все пак има и друг път – по-лесен и по-удобен. Още веднъж настойчиво ти напомняме, в твой собствен интерес, да вървиш внимателно и без страх по пътя на твоето оздравяване. Придържането към старите представи не води доникъде.

За да оздравеем, следвахме следните препоръчани стъпки:

1. ПРИЗНАХМЕ, ЧЕ СМЕ БЕЗПОМОЩНИ ПРЕД ХАЗАРТА И ЧЕ ЖИВОТЪТ НИ Е СТАНАЛ НЕУПРАВЛЯЕМ.
2. ПОВЯРВАХМЕ, ЧЕ СИЛА ПО-ВИСША ОТ НАС МОЖЕ ДА НИ ВЪРНЕ ЗДРАВИА РАЗУМ.
3. ВЗЕХМЕ РЕШЕНИЕ ДА ОСТАВИМ ВОЛЯТА И ЖИВОТА СИ В РЪЦЕТЕ НА БОГ, ТАКА КАКТО ГО РАЗБИРАМЕ.
4. НАПРАВИХМЕ ПРЕТЪРСВАЩ И БЕЗСТРАШЕН АНАЛИЗ НА САМИТЕ СЕБЕ СИ.
5. ПРИЗНАХМЕ ПРЕД БОГ, ПРЕД СЕБЕ СИ И ПРЕД ДРУГО ЧОВЕШКО СЪЩЕСТВО ИСТИНСКАТА СЪЩНОСТ НА ГРЕШКИТЕ СИ.

6. Бяхме напълно готови Бог да отстрани тези несъвършенства на характера ни.
7. Смирено го помолихме да отстрани нашите недостатъци.
8. Направихме списък на хора, на които бяхме причинили зло и пожелахме да изкупим вината си пред тях.
9. Лично изкупихме вината си пред тези хора, когато бе възможно, освен в случаите, когато това би наранило тях или други.
10. Продължихме да правим равностетка със самите себе си и когато допускахме грешки, бързо си ги признавахме.
11. Постарахме се чрез молитва и медитация да подобрим съзнателния си контакт с Бог, така както го разбираме, като се молахме единствено да ни бъде открита волята му спрямо нас и да ни бъде дадена силата да я изпълним.
12. Достигнали до духовно пробуждане като резултат от тези стъпки, ние се постаряхме да предадем това послание на други комарджии и да прилагаме тези принципи във всичките си дела.

Много от нас казваха, че не могат да спазват тези „заповеди“. Ако и ти се чувстваш така, можем да те успокоим. Първо, отнася се не до заповеди, а до препоръчителна лечебна програма, и второ – ние не сме светци, нито пък бяхме съвършени в изпълнението на тези стъпки. Трябваше да изпълним 100% само първата стъпка. Всички други стъпки ни служеха като ръководство и трябваше да ни посочат правилната посока. Тук не става дума за съвършенство, а за напредък. Съвършенството е прекрасен идеал и го наричаме Бог. Макар и да знаем, че едва ли ще ни се удаде да станем точно като нашия идеал, то поне трябва да опитаме.

Втората стъпка – „Повярвахме, че Сила по-Висша от нас може да ни върне здравия разум“, положи началото на нашата надежда. Нашата последна светлинка-надежда беше вярата, че „Анонимни комарджии“ ще ни помогнат да се извисим духовно. Наричаме го духовно оздравяване. Трябваше да се освободим от това безумие, което ежедневно помрачаваше живота ни. Трябваше да се освободим от болките, които ежедневно търпяхме и групите се оказаха алтернативата за нас.

Който е разбрал това, е стигнал до третата стъпка: „Взехме решение да оставим волята и живота си в ръцете на Бог, така, както го разбираме“. Трябва да приемем, позовавайки се на практиката, че нашето своеволие /своенравност/ ни е водило досега по погрешен път, който е бил в наша вреда. С тази упорита нагласа сме тичали с главата напред право към стената. „Остави болния си начин на мислене в гардероба, защото той те докара до тук и нямаш нужда от него на нашите сбирки!“. Ако всеки от нас споделяше на сбирките всичко, което му минаваше през ума, и до днес щяхме да играем и нямаше да сме „сухи“. По тази причина ние споделяме

само опит, сила и надежда. Всеки от нас искаше да покаже на другия какъв чудесен човек е. Всеки от нас искаше да ръководи шоуто в групата. Но не можем да си позволим такава своенравност. Трябва да сме готови да приемем „малката“ си роля в живота и че Бог дирижира всичко. Ако сме готови да се доверим на неговото ръководство, ще имаме вътрешната нагласа за изпълнението на останалите стъпки.

Четвъртата стъпка – „Направихме претърсващ и безстрашен анализ на самите себе си“, се занимава с описание на нашия характер и живот и то колкото се може по-задълбочено и безстрашно. Същината на тази стъпка е да установим какво има вътре у нас. Повечето от нас на първо време видяха само отрицателните си страни. Но за пълната инвентаризация е необходимо да се изброят и положителните ни черти. В тази четвърта стъпка се говори за това да отнемем хранителната почва на нашата болест – хазарта. **НЕНАВИСТ, НЕГОДУВАНИЕ, ОГОРЧЕНИЕ, ПРИТАЕНА ОБИДА, ЯД, РАЗОЧАРОВАНИЕ, ПРИКРИТО СЕКСУАЛНО ПОВЕДЕНИЕ** са истинската храна за болестта ни. При четвърта стъпка се опитваме да установим колко от всичко това го има вътре в нас. Необходимо е да се разделим с всичко лошо и вредно. Но как да разберем какво трябва да променим, ако не знам какво и къде? Чрез нашия дългогодишен хазарт започнахме да се чувстваме във въздушната си кула като в роден дом. Започнахме да вярваме в историите, които сами си измисляхме. Налагаше се решителна инвентаризация!

Най-изпитаният метод е да се напише биография, която да съдържа всичко, което ни се е случило през живота. Това ще ни отнеме време, защото такава описание не може да се направи задълбочено и изчерпателно за един ден. Много от нас употребиха месеци за това. В животоописанието ни трябва да има всичко, абсолютно всичко, все едно дали смятаме, че това или онова не е толкова важно или пък се срамуваме от него. В нашето болнаво своенравие /своеволие/ не можем сами да решим кое е лошо или добро за нас и за да не рискуваме отново, трябва да напишем всичко, абсолютно всичко. Една мъчителна, трудна работа, но тя се възнаграждава с трезвеност. Препоръчва се предварително да се поговори с опитен приятел от групата или с нашия спонсор. За много от нас това беше чудесна помощ, защото той ни водеше правилно през нашата четвърта стъпка.

Често пъти четвъртата стъпка се връзва с едно изследване на причините. Често ни питат коя е причината за нашия хазарт и някои задават този въпрос с надеждата, че има и друг път за изцеление от тази болест. Според мотото: „Ако познавам причината, мога да излекувам болестта“. Трябва обаче да припомним, че тук не се касае за счупване на ръка, която лекарят поставя в гипс и след няколко седмици всичко отново е зараснало. Нашата болест е много по-сложна. Тя не се задоволява с краткосрочни методи на лечение. Макар и привидно да сме намерили решение за момента, да се отнасяме вече другояче към една или друга ситуация, не бива да забравяме, че сме хора и все отново и отново се изправяме пред затруднения. Ако

спрем тук и се откажем, има опасност да рецидивираме, преди всичко ако сме твърде горди и не помолим за помощ. Ние не можем да си позволим лукса да мислим по стария начин. Трябва да се разделим с него.

Когато сме нанесли всичко това на хартия и сме свършили с четвърта стъпка, трябва да я споделим с някого. Някои от нас бяха шокирани, когато се озоваха в Пета стъпка. „Защо трябва да издавам на някого най-интимните си тайни?!“ – ни питаха ужасени. Съвсем просто е – защото ние, встрастените комарджии, не бива да си играем на криеница. Това ни ограбва силата, която можем да употребим по-добре при нашите настоящи затруднения.

Петата стъпка казва: „Признахме през Бог, пред себе си и пред друго човешко същество истинската същност на грешките си“. Мошеникът естествено вярваше, че е достатъчно от време на време да се обажда на сбирка и с това приключваше. Други вярваха, че е достатъчно да признаят сами на себе си грешките си. Защо трябва да осведомяват и други за тях? Ние всички знаем, че ние, встрастените комарджии, сме истински майстори в самоизмамата. Толкова години сме се залъгвали, следователно за нас не е проблем да го повторим още веднъж. Някои от нас се опитаха да прескочат тази стъпка, тъй като не намериха смелост и готовност да се разделят със старите си възгледи за живота. Просто не искаха да разберат, че са постъпвали погрешно. Това поведение доведе много от нас до рецидив, защото предпочетохме да останем сами с проблемите си.

Днес знаем, че отделният член на нашата група няма голяма възможност да обсъжда изчерпателно проблемите си на сбирките. Много се чувстват потиснати от факта, че там седят хора, с които не се познават чак толкова добре. Мисълта да разголват душата си пред цялата група не им харесва. Дори и тези от нас, които не се затрудняват да говорят пред групата за своите проблеми, в началото говорят само за неща, които не са им неприятни. Само малцина намериха сила да бъдат непринудени и открити. Тъкмо защото имахме този опит, възникна потребността от едно лице, на което можехме да се доверим безусловно, което ни разбираше, което ние уважавахме, което притежаваше нещо, което и ние желяехме и чието духовно ръководство можехме да приемем. Това лице наричаме спонсор /настойник, кръстник/. Така отделният член на групата намира възможност да се заеме по-задълбочено с работата си и вече не е сам с ограничените си схващания. Четири очи виждат по-добре от две.

Нашето животоописание няма голяма стойност, ако не се разделим с всичко непотребно. Ако един зарзаватчия установи, че има 10 гнили домата на лавицата си, едва ли ще ги задържи. Затова е важно да споделим с нашия спонсор животоописание си, за да установим двамата заедно къде при нас са „гнилите домати“. Това понякога може да е много болезнено, защото ще трябва да се разделим с неща, на които все още се радваме. Тук обаче няма място за съжаление, защото

„гнилите домати” в главата ни започват да миришат неприятно и могат да навредят на неща, които не са още чак толкова зле. В такъв развален въздух не може да се мисли ясно. В английския език съществува израз „stinking thinking”.

Ако сме споделили нашата инвентаризация с друг човек, то ние сме направили стъпка, която от години не е била предприемана. Така напуснахме нашия собствено ръчно изграден затвор. Много от нас именно при този акт на освобождение и облекчение за първи път почувстваха, че има Бог. Страданието ни свърши, товарът ни се смъкна. От сега нататък ще го носим заедно с друг човек.

Тук преживяхме нещо, за което мислехме, че вече не съществува. Стори ни се чудо, тъй като по-рано бяхме опитвали да се освободим по други начини от това бреме. Търсехме психолози, лекари и терапевти, с надеждата, че те ще ни помогнат. Но трябваше да си признаем, че не бяхме честни. Не им разказвахме цялата истина и премълчавахме важни части от нашата история. А може би не бяхме готови да последваме препоръките им. Не им се доверихме, защото смятахме, че ни предлагат тези препоръки не от искрен интерес към нас, а защото това им е работата. Често пъти такива специалисти малко обръщат внимание на вострастените комарджии и имат основание да се съмняват в нашата сериозност. Но при нашата Пета стъпка ние споделихме нещо с някого, чийто интерес беше само собственото му оздравяване. Защото ако искаше да запази своята трезвеност, той беше задължен да предаде познанията си на друг човек. Ако някой по-рано се е изповядвал в църква, това е било само за успокоение на нечистата му съвест, а не за да промени искрено нещо в положението си.

Ако сме направили Пета стъпка според препоръките, ние си отиваме вкъщи вгълбени в себе си, размишляваме още веднъж за случилото се, за да сме сигурни, че не сме изпуснали нещо. Ако сме дали най-доброто от себе си, тогава ще се почувстваме по-добре и можем да благодарим на Бога, че ни е освободил от нашата мъка и самота.

Шеста стъпка гласи: „Бяхме напълно готови Бог да отстрани тези несъвършенства на характера ни”. Тя подчертава още веднъж готовността ни да се разделим с нашите недостатъци. Тук се различава детето от възрастния. Детето би продължило да рови из тинята, без оглед на това дали ще се изцапа или не. Това му доставя удоволствие, а каквото доставя удоволствие не може да бъде нещо лошо, нали? Възрастният човек веднага ще разбере, че не всичко, което доставя удоволствие, е добро за собствената му личност. Децата, които се ровят в тинята, си имат ядове само с родителите си.

Шеста стъпка се позовава на разбирането, че еуфорията на нашата Пета стъпка не ще трае дълго. Някои от недостатъците ни, споменати в Пета стъпка, толкова много ни харесваха, че не искахме да се разделим с тях. Кой от нас не се радва да се чувства

по-добре от другите? Кой от нас не е бил доволен да се измъкне от неприятни хора? Колко от нас си мислеха, че гордостта е наше добро качество, защото изтъкваше колко сме чудесни? Кой не е бил поне веднъж арогантен? Кой не се е държал отчуждено, без оглед на това дали ще нарани някого? Списъкът е дълъг и всеки човек е различен, но въпреки това всички имаме нещо общо. Четвъртата и петата стъпка наистина са безполезни, ако не искаме да изхвърлим „гнилите домати“, а да ги занасем отново вкъщи и да ги поставим на лавицата. Сигурно никой от нас не е напълно готов за това, но тъкмо тук е необходимо да се опитаме да го направим. Нека се опитаме просто да се държим по различен начин. Нека се опитаме да не ядосваме съзнателно други хора, да не пътуваме гратис, да не препускаме като бесни по улицата с мотора си, да не се гордеем така дяволски с неща, които не сме постигнали сами. Ако вътрешно сме готови да се разделим с тези недостатъци на характера си, ние ще изпълним вече Шеста стъпка. Ако наистина имаме тази готовност, Бог ще ни освободи от нашите „гнили домати“. Може би някой вече е преживял боклукчията да позвъни на вратата и да попита дали сме сигурни, че не искаме да запазим тези „гнили домати“. Ако не ги искаме, те ще бъдат отнесени и кофата за смет /главата ни/ изпразнена.

Седмата стъпка: „Смирено го помолихме да отстрани нашите недостатъци“ ни дава силата да вземем правилно становище. За много от нас тази стъпка беше голям проблем, защото не знаехме какво трябва да разбираме под „смирено го помолихме“. Някои от нас се чувстваха унижени само като помислеха, че трябва да приведат в изпълнение такава „глупост“. Тази стъпка се позовава на познанието на Шеста стъпка. Ние се молехме на Бога да ни даде сила да извършим нашата вътрешна промяна. Ние бяхме заети тук с това да проявим истинското си Аз. При това трябваше да се разделим с недостатъците си. Тази стъпка беше за нас освобождение. Ние се освободихме от нашето зло. Мислехме го за толкова трудно, но който се моли за сила, ще я получи.

Смирението е една от най-важните думи за вострастения комарджия, който желае да оздравее. Сигурно един трезвен живот няма да е така вълнуващ като този, който сме се опитвали да живеем по-рано. Ако разгледаме новия живот повърхностно, може би ще ни се стори скучен. Но трябва да приемем нещата, които не можем да променим. Това, което можем да променим, е нашият вътрешен поглед, нашето вътрешно отношение към нещата. Трябва да бъдем смирени, когато отидем в групата и признаем пред другите, че сме вострастени комарджии. Пътят до тук изискваше от нас много смирение, но ние не бяхме разочаровани. Много неща се промениха за нас. Някои от тях днес са по-лесни, тъй като вече не правим проблем от всяко нещо. Ние не искаме повече да се ръководим от нашите отрицателни впечатления. Имаше времена, когато молехме някой да ни ръководи. Когато смирено молим някого, това означава, че сме готови да тръгнем по нов път. Ние сме готови да растем по образ и подобие на Бога. Ние приемаме, че само чрез божията сила можем да се променим и да станем други хора. Ето защо коленичихме и помолихме Бог за помощта му.

За нас беше настъпил моментът да приведем в дело новия си начин на живот. Вече бяхме готови да приемем един нов начин на живот и търсехме по-добър контакт с нашата околна среда. Едва сега бяхме в състояние да възстановим щетите, които бяхме причинили на хората. Това възстановяване беше обосновано и от това, че сега явно се стараехме да се поучим от погрешното си поведение. Нашите близки видяха промените у нас и разбраха, че не сме вече „кучи синове“ както някога. Осмата и деветата стъпка се занимават именно с това възстановяване на щетите. След като се заловихме да отстраняваме отломките в собствените си руини, беше време да отстраним и развалините в отношенията ни с другите хора.

Стигнахме до Осмата стъпка: „Направихме списък на хора, на които бяхме причинили зло, и пожелахме да изкупим вината си пред тях“. Можем да сравним този списък със списъка за покупки. Преди да се заловим да признаваме на другите нашите грешки, е разумно първо да погледнем действителните размери на нашето погрешно поведение. В този списък стояха имената на хора, на които бяхме причинили щети – пряко или косвено. Това бяха членовете на семейството, колеги, приятели, работодатели, познати и др. Този списък се препоръчва и поради това, че не винаги е разумно да се възстановяват нанесените щети при всички хора. Не бива да го правим в случай, че можем да ги уязвим. Разумно е също да обсъдим този списък с по-опитен приятел от групата или със спонсора си. Във всеки случай не трябва да се действа прибързано, защото иначе могат да възникнат по-големи щети от предишните. Ако например сме присвоили пари във фирмата, където работим, ще бъде фатално за семейството ни и ще рискуваме работата си, ако в добронамереното си престараване отидем при директора или шефа и му признаем злоупотребата си. Нашето семейство е зависимо финансово от нас и за да не му причиним щети /тъй като не то е проиграло парите/, е по-добре да изчакаме. Ергените могат да реагират по-различен начин, защото те не издържат семейство. Въпреки това всяка стъпка трябва да се обсъжда с друг приятел от групата и всяка ситуация да се разглежда индивидуално.

Деветата стъпка гласи: „Лично изкупихме вината си пред тези хора, когато бе възможно, освен в случаите, когато това би наранило тях или други“. Не е написано, че трябва да се измъкваме от последствията. Трябва да отговаряме за това, което сме извършили.

Много от нас са признали на работодателя си за присвоените пари. Осъзнахме, че нашето поведение е било погрешно и бяхме готови да върнем парите. Но това обезщетение имаше по-скоро символично значение, защото моралните щети не могат да се заличат с каквато и да е сума пари.

На много хора бяхме нанесли щети. Бяхме ги накарали напразно да ни чакат, не спазвахме уговорените срещи. Заемахме от тях пари и обещавахме най-тържествено, че скоро ще си ги получат обратно. Но минаваха години, ние не връщахме заетите суми и така постепенно загубихме приятелите си. Трудно намирахме смелост да

възстановим щетите при тези хора, защото се срамувахме. Цялата работа беше тягостна а понякога бяхме и зле настроени спрямо нашите приятели, защото те с право ни критикуваха. В разговор на четири очи с нашия спонсор обаче осъзнахме колко много сме ги наскърбили. Те ни се бяха доверили, а ние ги бяхме измамили. Но тогава това малко ни интересуваше. Само нашата страст беше важна и за нейното задоволяване бяхме готови на всичко. Все едно ни беше дали нашите приятели ни чакаха под дъжда, както се бяхме уговорили. Беше ни безразлично дали заетите от тях пари не им трябваша спешно. И след като се бяхме държали така спрямо тях, на всичкото отгоре се обиждахме, че ни наричат лъжци, измамници и паразити. Наистина ли сериозно вярвахме, че тези хора са толкова глупави, че да тичат вечно подир нас. Налагаше се спешно да потърсим тези хора или поне да им пишем. Трябваше да намерим подходящи думи – внимателни и благоразумни, които да извинят нашето лошо поведение спрямо тях. Разбира се, ние възстановихме всички материални щети. Рядко се случваше да не ни изслушат, да не приемат признанието и извинението ни, и повечето от хората ни дадоха възможност да подобрим отношенията си. Често и те разказваха случаи, при които не се бяха държали добре.

Важно при възстановяването на добрите отношения е да не се говори за грешките в поведението на другите, а изключително само за нашите грешки. Няма значение колко другият човек ни е наскърбил, няма значение дали нашата чувствителност основателно е била засегната или не. В осмата и особено в деветата стъпка се говори за нашето неправилно поведение. Ако ние не се съобразяваме с това и вярваме, че можем да се държим и по друг начин, ще причиним още по-големи беди и е по-добре да се откажем. Ако кажем на другия човек с какво е сгрешил спрямо нас, той ще се отдръпне и отношенията между нас ще се влошат. Да не сме толкова глупави! Тези две стъпки се отнасят до това как да подобрим отношенията си с другите и тук не можем да си позволим изключения само защото педстоящото обяснение с даден човек ни е неприятно. Ако мислим, че не сме готови за тези стъпки, можем да препоръчаме, както в Седма стъпка, да помолим Бог да ни даде сила, за да се освободим от тези наши недостатъци. Можем да Го помолим за сила, смелост и повече почтеност в нашия живот.

Не успяхме да обезщетим някои хора, защото междувременно бяха починали. Тогава помолихме Бог да прошка и я получихме. Някои грешки в нашето поведение отстранихме, други недостатъци променихме и знаехме, че Бог ни е избавил от вината, иначе не би ни дарил истинско щастие.

Много е важно да подобрим отношенията със собствената си съпруга и деца. Трябваше да поговорим с тях обстойно за нашите грешки. Нужни бяха усилия, за да възстановим връзката със съпругата и децата си. Някои жени на анонимни комарджии отговориха на този опит с това, че вече всичко е забравено и няма защо да си губят времето с приказки. Но не бива да се заблуждаваме, в действителност всичко изглежда

другояче. Дълбоко в душата си те бяха наранени, все още не ни се доверяваха напълно и в подсъзнанието си ни смятаха за отговорни за това, че вместо отдавна да сме купили къща на семейството, ние сме прахосали парите. Бяхме готови да опитаме всичко, но да поставим нашите отношения на здрава основа. Трябваше да кажем на жените и мъжете си, че те са важни и необходими за нас и сме готови да положим ново начало. Това означава, че няма да изграждаме отношенията си върху фундамент от ненавист и огорчение. И преди всичко трябва да бъдем честни към нея/него. Ако само един единствен „труп остане скрит в килера“ или премълчим нещо, рискуваме цялата си новоизградена връзка с нея /него. Нашите партньори ни подкрепяха в трудни моменти, сега ние бяхме длъжни да сторим същото. И те имаха слаби моменти и се нуждаеха от подкрепа. Колко хубаво е в момент на несигурност мъжът ти да е къщи, до теб, да те изслуша внимателно и да те посъветва. Трябва да покажем, че отново се интересуваме от нашите жени и деца. Можем да предприемем излети с тях, да помагаме в домакинството, да им поднасяме малки подаръци. Можем да каним приятели на гости или да заминем заедно на почивка. Отново имахме време за семейството си. Трябваше да обърнем внимание на грижите и нуждите на нашите любими. Някои от нас седяха с жените си и разговаряха за себе си, за ежедневието, за децата. Изслушваха се взаимно и така всеки знаеше какво става с другия.

Много от нас бяха изпълнени с благодарност и се радваха на новия си живот. Отново изживяхме чувства, които мислехме, че вече не притежаваме. Не трябваше да се мъкнем по улиците като звънарят от Нотр Дам само защото имахме нечиста съвест. Ако някой ни попита къде сме били вчера, можем да му отговорим. И хубавото в това е, че даже и след месец, а и още по-късно, ще можем да го разкажем, защото вече не лъжем. Не трябва да размисляме и да си припомним какви извинения и увъртания сме използвали предишния път. За да запазим това състояние на трезвеност и да го подобряваме, се отправяме към така нареченото „Maintaining Steps“ /да отстояваме стъпките/. Това ще рече да запазим постигнатото и да го задържим.

Десетата стъпка ни казва: „Продължихме да правим равностметка със самите себе си и когато допускахме грешки, бързо си ги признавахме“. Тук имаме възможността да разглеждаме критично нашето поведение, за да сме сигурни, че се намираме на правилния път. Трябваше да се погрижим страхът, непочтеността, алчността, гордостта и леността да не се настанят отново в нас. Те са хранителната почва за нашата страст. Сега бяхме в състояние да помислим за трудностите в ежедневието ни. В ежедневието ни съвместен живот с други хора се опитвахме да действаме с обич, търпение и разбиране. Към здравословния начин на живот спада и това, че днес можем да си признаем колко често сме били несправедливи. За това можехме да говорим с нашия спонсор, в групата или с друг приятел. Но поне бяхме намерили решението за нас – можехме да говорим за това и не губехме нищо друго освен гордост, ненавист, мързел, алчност. Истинска сила е нужда, за да устоиш на слабостите си.

Единадесета стъпка гласи: Постарахме се чрез молитва и медитация да подобрим съзнателния си контакт с Бог, така както го разбираме, като се молахме единствено да ни бъде открита волята Му спрямо нас и да ни бъде дадена силата да я изпълним". Тази стъпка се отнася до това да подобрим връзката си с Бога и околния свят. В нашата трезвеност ние винаги ще се изправяме лице в лице с много изкушения, които не винаги са във връзка с нашата страст. Не винаги само хазартът нарушава нашия вътрешен мир. Понякога това са хора, места или ситуации, при които не знаем как трябва да се държим. Как да постъпим, когато някой ни дразни, обижда или ни причинява щети? Какво да направим, когато при трудна ситуация усещаме, че нашето спокойствие изчезва Когато имаме злополука, стрес в работата си или сме се напъхали в улично задръстване, или когато някой, на когото държим и обичаме, умира? Как да се държим тогава? Какво да направим, ако се озовем на места, които ни напомнят за лоши преживявания в миналото? Как да постъпим, ако се озовем в напълно нова за нас ситуация и трябва да вземем важно решение? На всички тези въпроси намираме отговор, ако потърсим вътрешния смисъл на Единадесета стъпка. Там пише, че можем да се помолим или да медитираме и така ще разберем Божията воля. Много от нас имаха добър опит с молитвата за успокоение. Молитвата и медитацията са средства, които ни помагат да устояваме на изкушенията на ежедневиия живот. Ние не можем да си позволим да се поддадем на тези изкушения. Ако го направим, рискуваме нашата трезвеност. Ако някой ни е ядосал, трябва да си кажем на ум една молитва, с която да помолим Бог да ни даде сила да простим на този човек. Другите хора също са болни като нас. И те се страхуват и не винаги знаят как да си помогнат. Ако разберем това, ще намерим сила да им простим, тъй като не трябва да сме и съдия, и палач. Вярваме, че Бог ще се заеме с тях и справедливо ще реши как да постъпи с тях. И ние трябваше да заплатим за нашето безотговорно поведение и днес знаем, че в това отношение изключения не се правят. Следователно защо да се замеряме с камъни, след като сами седим в стъклена къщичка? Ако можем да добием такова смирение, все повече хора ще ни се възхищават и ще ни питат как сме го постигнали.

За нас, анонимните комарджии, е важно да търсим контакт с Бога не само когато сме зле, а да си спомняме с благодарност кой ни дава ежедневно щастието в живота. Ние вече не сме паразити, които искаха само да вземат, но не и да дават. Всяка вечер, преди да си легнем, можем да благодарим на Бога за този ден. Всяка сутрин можем да го помолим да ни даде сила да направим това, което ни предстои през деня. Не трябва повече да се страхуваме, защото винаги получавахме това, от което се нуждаехме, докато не станяхме готови сами да подреждаме живота си по божията воля. Ако не знаехме какво да решим в определени ситуации, можехме да кажем: „Да бъде волята Ти!". Ако все още не сме намерили този вътрешен глас, трябва да се упражняваме в търпение, защото тези, които не умеят да чакат се наказват да тяхното нетърпение. Не бива да забравяме, че ние тук не си играем с дистанционно управление и че с едно натискане на копчето – хоп, ще се случи нещо. Някога ще получим отговора на въпроса, от който се нуждаем.

В края на тази глава искаме още веднъж да подчертаем, че това е една много сбита версия на нашата програма. Това описание на програмата е само подтик, който съдържа много материал за разговори и размисли. Ние не сме свършени, нито пък сме светци. Нека завършим тази глава с молитвата за успокоение:

„ГОСПОДИ, ДАЙ НИ СМИРЕНИЕТО ДА ПРИЕМАМЕ НЕЩАТА, КОИТО НЕ МОЖЕМ ДА ПРОМЕНИМ,

СИЛАТА ДА ПРОМЕНЯМЕ НЕЩАТА, КОИТО МОЖЕМ ДА ПРОМЕНИМ,

И МЪДРОСТТА ДА ПРОЗИРАМЕ РАЗЛИКАТА МЕЖДУ ЕДНОТО И ДРУГОТО.

ДА БЪДЕ ТВОЯТА ВОЛЯ, А НЕ МОЯТА.

АМИН!”

ГЛАВА ДЕСЕТА

ПРЕДАЙ НАТАТЪК!

РАБОТАТА СЪОБРАЗНО РАЗБИРАНЕТО НА ДВАНАДЕСЕТА СЪПКА

Има една поговорка, която гласи, че тези, които не продават знанията си по-нататък, не могат да ги запазят и за себе си. С други думи, ако ние не предаваме нашата трезвеност на други вострастени комарджии, не бихме могли дълго да я задържим. Тази мисъл е една от подпорите, върху които е изградена нашата общност. Работата с други вострастени комарджии е съществена част от програмата и при това тя ни помага сами да останем трезви. Нашата общност води произхода си от тази стъпка, защото бяхме открили, че един или няколко вострастени комарджии могат да ни дадат това, което ние самите не можем да си дадем. Ние получихме от тях силата да спрем с хазарта и да изградим живота си според духовните принципи.

Нашият живот получи нов смисъл, защото бяхме полезни на нашата общност. Можехме да съпреживяваме оздравяването на вострастени комарджии, виждахме как нашата общност расте и помага на другите. Давахме на новопостъпилите разбиране, защитеност, сила и надежда, които другите хора не им бяха дали. Виждахме как изчезва самотата им, как се създават нови приятелства и как се завръща тяхната жизнерадост. Бяхме намерили житейски качества, от които не трябва никога вече да се лишаваме в живота.

Да си спомним и да помислим за това каква беше първата ни сбирка. Смятаме, че най-същественото тогава беше как анонимните комарджии ни посрещнаха. По-важно от това, което имаха да ни кажат, беше как те се държаха с нас. С какво другарство и радушност! Те ни отвърнаха с толкова сърдечност! Бягайки от самите себе си, ние най-после намерихме убежище. Тези хора излъчваха толкова жизнерадост, че не беше нужно да ни казват нищо повече. Бяхме готови да им се доверим, за да получим онова, което те вече притежаваха. Ние искахме отново да живеем!

Товага все още не осъзнавахме нещо, което обаче ни ставаше все по-ясно, колкото по-дълго членувахме в общността, а именно, че ние също дадохме нещо на тези вострастени комарджии. Напомняхме им колко е безнадеждна борбата срещу хазарта. Показвахме им колко дълбоко може да се затъне. Напомняхме им за тяхната първа сбирка, за техните първи срещи с други вострастени комарджии, за отделни мисли или цитати, които са им казвали по време на сбирката или след това. „Продължавай да се връщаш! Само за днес! Деведесет дни – деведесет сбирки! Винаги спокойно!” – това бяха изрази, които чухме още в началото.

Работата за нас е важна жизнена среда. Тя ни придружава постоянно по време на нашето възстановяване. Колкото повече се стараем да дадем на другите от това, което ние самите сме получили, толкова повече сила ще придобием за нашата собствена трезвеност. Тук ние не бяхме нито мисионери, нито световни раформатори, а само болни хора, които можеха да дадат на други болни малко здраве.

Тази мисъл на Дванадесета стъпка сигурно така очарова отделния човек, защото обичайно работата с другите доставя повече удоволствие, отколкото работата над самия себе си. Много от нас бяха толкова очаровани от тази идея, че съвсем забравиха за себе си. В нашата общност наричаме такива приятели „two steppers” – комарджии, които живеят само в първата и дванадесетата стъпка. Но не бива да забравяме едно... преди да дадем нещо на другите, трябва да сме постигнали нещо и за самите нас. Можем да дадем само това, което имаме. В началото този принцип на работа с вострастените комарджии действа, но за да можеш дългосрочно да дадеш някому нещо, трябва и ние да сме направили нещо повече от това само да спрем с хазарта. Кой впрочем иска проблемите на другите? Кой иска състрадание или отчаяние? И кой има нужда от добрите съвети на някой, който явно не може да ги приложи върху себе си? Ако използваме Дванадесета стъпка само за да ни държи далече от хазарта, макар за момента наистина да е удачно, но с течение на времето това поведение ни води само към опиянението, че сме сухи. Това ще рече, че започваме да говорим за неща, които самите ние не знаем какво означават. При това се опитваме да разиграваме жизнерадост, докато изразът на лицето ни явно издава, че самите ние не сме наясно по въпроса. За много едно такова поведение е довело до рецидив, защото са се почувствали изоставени от нас.

В работата ни с други комарджии не бива да критикуваме, а за помагаме. Още си спомняме за това как отделни приятели споделиха с нас колко много сме се променили. Постепенно ние осъзнахме, че нещо в нас наистина се е променило. Когато започнахме да изравяме отделни отрицателни преживявания от изминалия ден, нашите приятели ни напомняха и за положителните. Те събуждаха у нас чувство на надежда, защото виждахме, че нашите посещения при анонимните комарджии не са безцелни и безсмислени. Отново имахме сила и смелост, за да продължим нашия път към оздравяване.

Някои от групата ни дадоха телефонните си номера с указанието да им се обаждаме по всяко време. Винаги можехме да позвъним на отделни приятели или да се срещнем с тях, за да поговорим за себе си и за затрудненията си. Така се запознахме с нашия спонсор и го попитахме дали е съгласен да работи с нас по програмата на анонимните комарджии. Приятелят, който ни изслуша и комуто можехме да се доверим, беше готов да ни придружава през дванадесетте стъпки и да ни ръководи. Хубавото в цялата работа беше, че не му се плащаше за труда съобразно разбирането на Дванадесета стъпка. От работата с нас той получаваше само сила за собствената си трезвеност. Този факт тогава беше много важен за мнозина от нас, защото съществено допринасяше за това да му се доверим. Знаехме, че нашият спонсор няма намерение да ни убеждава в нищо. Когато в разговор на четири очи ни говореше прямо и открито, не беше за да ни нарани. Знаехме, че този човек е загрижен за нас и нашата трезвеност. Истината понякога боли и не приносителят на това послание трябва да бъде наказан.

Ние пишехме инвентаризацията на нашия живот и я споделяхме с него. Когато срещяхме затруднения, защото например не знаехме как да напишем биографията си по-задълбочено и по-смело, той беше до нас със своя опит. По-късно му прочитахме това, което сме написали и говорехме обстойно за отделни ситуации. За нас беше извънредно хубаво да знаем, че не трябва да се срамуваме от него. След прочита той нито ни осъждаше, нито ни наказваше. Фактически бяхме признали на друг човек нашите грешки и сега усещяхме облекчение, тъй като не трябва вече да бродим наоколо сами с това ужасно чувство на вина. Божията милост ни беше достигнала.

След нашата Пета стъпка спонсорът ни запита дали не искаме да произнесем заедно молитвата за успокоение. Показа ни, че молитвата не е толкова страшна, колкото си фантазирахме. Обясни ни важни понятия като смирение, готовност, вяра и сподели с нас опита си – как той за себе си разбира Бог.

Обсъждахме с него възстановяването на щетите и той ни показва начините как да го направим най-добре, без да засегнем други хора. Той ни подпомагаше морално, когато се касаеше да намерим по-добър контакт с нашето семейство и близки.

Продължихме работата си над нашата биография, обсъждахме я редовно с нашия спонсор. Говорехме с него и за това как да задълбочим контакта си с Бога. Говорехме с него и за затрудненията си относно духовността.

След като направихме тези стъпки, разбрахме, че нашият живот се е завъртял на 180 градуса. Бяхме доволни, имахме приятели, имахме семейство. Можехме пак да си позволим някои неща, а най-хубавото беше, че бягството ни свърши. Отново намерихме нашия вътрешен мир. Духовното пробуждане се извършваше при всеки от нас различно, но посланието, което получихме чрез нашата собствена биография, ни доказа, че си заслужава да практикуваме тази програма.

На нашата сбирка идва един комарджия. Едно изкривено лице, белязано от болка, една усмивка, която отчаяно се опитва да прикрие неговата несрета. Седи боязливо – сам и самотен. Жена му го е довела. Отиваме при мъжа, представяме се. Питаме го как се казва. Опитваме се да го освободим от страха му и му представяме другите членове на групата. Информираме го, че групата отива след сбирката в някое кафене или ресторант. Опитваме се малко да го ободрим, за да не се страхува. Един добър виц винаги помага да се разведри атмосферата. В първоначалния разговор може да му се поставят двадесетте въпроса. Обясняваме му, че в нашата общност не е задължително непременно да се представя като вострастен комарджия само защото единствената предпоставка за членуването в „Анонимни комарджии“ е желанието да се спре с хазарта. Обясняваме му как протича сбирката, посочваме му и други групи, които не са включени непременно към нашата общност. За нас е важно той да намери пътя за спирането на хазарта. Ако той се реши да дойде при нас, това ще е сигурно хубаво, но не е наложително необходимо. Не, не е нужно да убеждаваме никого, защото знаем, че нашата притегателна сила говори в наша полза. Това е най-добрата реклама.

Когато сбирката свършва, не го оставяме да изчезне сам в нощта. Заговаряме го и го питаме дали му е харесало. Питаме го дали има с какво да се прибере у дома. Ако разберем, че някой пътува в неговата посока, питаме този член на групата дали би мгъл да вземе със себе си новия ни приятел. Даваме му нашия телефонен номер. Обясняваме му, че трябва да ни позвъни през първите два месеца, за да разберем дали е заинтересован от нашата група. Ако позвъни и каже, че цялата тая работа не е за него и той не е вострастен комарджия, няма да го задържаме. Ако иска да играе, нека! Вратата е отворена за него и ние винаги сме тук. Но ние не ще се опитваме да го задържим.

Когато този приятел дойде отново при нас, ние го приветстваме. Въпроси като: „Как мина седмицата?“ могат да улеснят отношенията ни с него. Информираме го за литературата, ако не сме го направили още на първата сбирка. Ако се затруднява с понятията и има въпроси, предлагаме му да поговорим за това. От опит знаем, че най-трудното понятие е Бог. Опитваме се да улесним навлизането му в групата и

следователно се грижим сбирката да не остане затворена среда за него. По-късно, когато се опознаем по-добре и се възцари взаимна симпатия, може да се запознаем с неговото семейство. За мнозина това е полезно, защото осъзнават, че им е нужна помощ, но се сблъскват с неразбиране в семейството. Такива срещи могат да помогнат да се премахне евентуална ревност от страна на семейството спрямо групата. Така семейството ще има възможност да научи нещо повече за „Анонимни комарджии“. Тези срещи със семейството могат да помогнат и за това да се разбере личното състояние на комарджията.

Дванадесета стъпка се отнася не само пряко до работата с вострастения комарджия, но и до работата, която му помага косвено. В нашата общност има много служби, които могат да се извършват от членовете на групата. Например да се приготви кафе, да се помогне при уреждането на сбирката, да се поеме работата на груповия говорител, да се застъпят интересите на групата на регионалните събрания на АК, телефонни услуги, да се отговаря на писма, да се поеме обществена работа, набавяне на литература и т.н. Веригата никога не се прекъсва.

Накрая разбираме какво са искали да кажат с израза: „По-честит е този, който дава, а не този, който взима!“.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

КЪМ БЛИЗКИТЕ

Много от нашите членове намериха чрез близките си пътя към нашата общност. Много бяха принудени, други осъзнаха в разговори с близки и приятели, че трябва нещо да се направи. На това място в книгата искаме да се обърнем към близките и приятелите на вострастените комарджии, които са готови да направят нещо за отношенията си с тях. Въпросът, който най-често ни задават, е Какво и Как.

Искаме предварително да ви информираме, че има и групи за взаимопомощ на близки на козарджии – Гаманон. Те се срещат на сбирки, за да споделят един с друг опит, сила и надежда. Ако имате специални въпроси, най-добре е сами да се обърнете към Гаманон. Макар и да поддържаеме добри отношения с общността Гаманон, тя е напълно независима от нашата.

Ние имаме един съвсем специален, личен интерес, поради което ви пишем тези редове. От собствен опит сме установили колко е важно близките и приятелите на засегнатия да посъберат опит от възстановени вострастени комарджии. Установили сме,

че макар и спрели с хазарта, нашите отношения с близките и приятелите в много случаи не са се подобрили съществено. Тези, които не са преживели много отблизо нашата болест, не са били подложени на емоционални наранявания и оскърбления, могат бързо да простят и да забравят. Но не с всички е така. Някои, които ни обичаха и ни се доверяваха, и се опитваха да ни помогнат, преживяха как буквално ги стъпквахме с крака и изцеждахме доверието им като лимон. Тези хора не са забравили и вероятно няма да се задоволят с няколко утешителни думи от наша страна. Колко пъти сме ги гледали в очите и сме казвали: „Повярвай ми, всичко ще се оправи! Дай ми още един шас!“. Нищо, освен празни думи, лесно изречени. А те очакваха от нас не празни думи, а дела. Това означаваше, че ние трябваше да работим над характера си, за да може в основни линии да се види промяната у нас.

Може би ще ви изплашим, но истината за много от нас беше, че щяхме да сме щастливи, ако ние всички можем просто да забравим какво се беше случило, сякаш никога не е било. Просто го изтриваме с гъбата. Минало и забравено. Това ще подейства също толкова малко при тези, които искат да опитат, както и пре тези, които вече са прекарали тази травма. От опит знаем, че едно добре функциониращо отношение между две лица не действа по-добре, макар и те да са решили да игнорират съществуващите проблеми. Освен това към съществуващите проблеми се прибавят и тези, които например възникват поради това, че вострастеният комарджия прави опити да се промени. Както вече споменахме в предишните глави, вие сякаш ще живеете съвместно с д-р Джекил и мистър хайд. Този факт не бива да се забравя. Ние се присъединяваме тук към главната идея, която гласи: „Тези, които не помнят миналото, са обречени да го повтарят дотогава, докато започнат да си спомнят за него“.

Ние се променихме съществено поради нашето заболяване и ако искаме да оздравеем, трябва да отстраним тези промени. Едно поръчение за самите нас, което не може да се проведе от днес за утре. Съществени промени впрочем изискват и нашите близки и приятели, които не се задоволяват само с това, че сме спрели да играем. Те бяха дълбоко наскърбени от нас. Не толкова от нашата игра, колкото от факта, че ги лъгахме, крадахме, разочаровахме и безсрамно използвахме доверието им.

Сигурно ще се запитате: „Как човек започва да се вострастява? Как е възможно човекът, когото мислех, че познавам, толкова да се е променил?!“. Ще бъде полезно за вас да прочетете главата „Повече за хазарта“, в която даваме мнението си за нашата болест. В нея може да прочетете, че хазартът по наше виждане е болест, която влияе върху духовното, душевното и физическото състояние на човека, която заробва нашите мисли и постъпки и която заразява и нашите близки. В психологията се говори за фамилно заболяване. Ние изхождаме от същото становище. Защото истинският размер на болестта ни може да се забележи едва тогава, когато сме спрели с играта. Тогава установихме, че светът около нас все още не е наред. Напротив, сега започваше най-

трудната част за нас. Никой не ни се доверяваше повече, никой не вярваше на думите ни, нашето добро здраве им беше безразлично. Ако можехме само да се огледаме, едва ли щяхме да видим все още здрави връзки с близките си.

Трудно е да се отговори на въпроса „Защо?“. И ние самите не знаехме защо не можем да спрем с хазарта. Накрая просто трябваше да приемем факта, че не можем. Изследването на причините ни помогна само в едно – да се научим сами да се разбираме. Но вие ще сгрешите, ако повярвате, че познавайки причините на тази болест, можете да я лекувате. От собствен опит знаем, че тази болест е нелечима, но е възможно да затихне и да спре. Не мислете, че тя зависи от външни причини. Нашата болест не познава такива. На нея ѝ е все едно какъв си по професия, колко пари имаш, какво мислиш и каква добра душичка си всъщност.

Но ние искаме още веднъж по-отблизо и по-обстойно да се занимаем с нашето изказване, че хазартът е фамилно заболяване. Често при нас идват близки, помъкнали със себе си засегнатия комарджия. За повечето от тях случаят е ясен. Той трябва да се промени, той е проблемът. Когато им препоръчваме и те да посещават групи, реагират изумени или дори агресивни: „Какво значи това да посещаваме групи за взаимопомощ на близки? Ние нямаме проблем с хазарта!“ . Дали наистина е така? Тогава задаваме на близките следния въпрос: „Не сте ли имали никога поради хазарта на вашия близък човек симптоми като недоверие, съмнение, депресия, самосъжаление, липса на самоуважение и т.н.“. Много хора, на които сме поставяли този въпрос, ни признават, че болестта хазарт не се е спирала и пред тях. Една близка веднъж каза много сполучливо: „От нашата болест моят комарджия пипна по-приятната част. Докато аз бях почти умряла от грижи вкъщи, моят мъж седеше в казиното и проиграваше парите ни“.

Или да разгледаме още веднъж ситуацията, в която и двамата укриват болестта: „Никой не трябва да узнае, че при нас вкъщи нещо не е наред“. Преструвахме се на здрави! Близките често дават на вострастения комарджия перфектно алиби. Но не винаги от загриженост за доброто му име. Много дългове се изплащат, за да не живее семейството с този срам, за да не загуби комарджията работата си, за да не разберат познатите за мъката на семейството. Комарджията участва в играта. Заобиколен от такава среда, той бързо се научава и изцяло да я използва. Най-голямата грешка е да се погасяват текущите дългове на комарджията. Като последица от това на комарджията се предлагат нови източници на пари или той сам си открива такива. И отново сме на въртележката. Повечето близки, даже когато сте им обяснили вашата частна ситуация, отвърщат на проблема ви с нови „благоприятни“ предложения за кредити. И кой да им се сърди, в края на краищата това им е работата. Някои, които се смятаха за много умни, отидоха дори в банките, разказаха им, че сега са при „Анонимните комарджии“, за да измъкнат наново пари. Слава богу, това вече не действа така добре, защото много хора се поучиха от вредата.

На много от нас по онова време им помогна това, че близките ни затвориха кранчето и парите секнаха. Внезапно се озовахме в положение да не можем толкова лесно да си набавяме пари, особено ако бяха обяснили положението на нашите приятели и познати. За нас тази трагична ситуация настъпи, когато за първи път опряхме до дъното. Сега наистина имахме само един избор – между канавката с тинята или сухия път към трезвеността. Но колкото и невероятно да звучи, ние познаваме хиляди, които избраха канавката. Каквото и да бяхме решили, нашите близки не носеха повече отговорност за забавянето на нашето падение.

Падението на вострастения комарджия се забавя и поради поддържане на заблудата, че не се касае за болест или ако има такава, тя може да се лекува. Това е неразбираемо за повече хора, които са чували за нас. За тях един човек, заболял от рак, е болен, също и един алкохолик, но хазартът все пак не е болест. Тогава всеки би трябвало да е болен. Всички играят. Играта е нещо здравословно и добро. Животът сам по себе си също е игра. Ние няма да философстваме дали животът е игра или не е. Ще се придържаме само към фактите. Нашият опит показва, че с такива резерви не може да се спре за дълго с хазарта. Вострастеният комарджия, който разбира истинското си положение и търси помощ за себе си, ще бъде дестабилизиран в действията си, ако неговите близки му внушават постоянно, че върши нещо, което и при най-добро желание досега не е успял да направи. Затова и заради собствения ви интерес, ние ви препоръчваме да помогнете морално на своя партньор по пътя му към трезвеността.

По-късно много от нас благодариха на тези, които ни подкрепиха за показания към нас истински и безкористен интерес. За тях беше важно, ние да сме добре, да се научим да живеем с нашите затруднения, пък било то и с някаква група за взаимопомощ. Това за нас е истинска обич и съгласие.

Ако можете да разберете, че хазартът не е срам, а болест, която по своите размери е катастрофална и може да зарази и други, то вие сте постигнали съществен напредък. Отнемете хранителната почва на болестта. Не превръщайте в табу проявите на вострастеност на вашия комарджия, не ги омаловажавайте. Говорете открито за фактите. Иначе болестта е в състояние да разруши живота и на двама ви икономически, социално и здравословно. Обяснете и на другите положението, за да не може комарджията да си набавя пари. Но най-добре да се информирате при Гаманон, в групата за близки на комарджиите, и на основата на взаимен обмен на опит да обсъдите отделни стъпки.

Но сега по друг въпрос. Често ни питат по какво може да се познае вострастения комарджия. Не всеки прави самопризнания. Някои от нас използват добре обмислени извинения, за да отложат признаването на истината. Една от главните задачи на вострастения комарджия е да прикрие своята слабост и паричните си сделки. Първото е много зависимо от второто. Затова ние бяхме много уклончиви, когато ни поставиха

въпроса относно парите. Някои от нас бяха много „щастливи“, че имаха професия, при която можеха набързо, покрай другото, да изкарат допълнително някой лев.

А сега, някои ситуации, които сме имали по време на нашите игри. Някои от нас се нуждаеха от три часа, за да си купят цигари, през годината поне по три пъти си губехме портмонето, безброй пъти ни нападаха, работехме извънредно, срещяхме се с разни лица, трескаво наблюдавахме кога ще дойде пощаджията, бяхме заели пари на половината свят. Когато ни посочваха тези нелепости, ние реагирахме сърдито и агресивно: „Какво правя с парите си е моя работа!“. Ако беше само до нашите пари! Отменяха се осигуровки за живот, взимаха се кредити, общата сметка в банката беше изпразнена, спестяваше се от дрехи и храна, парите за почивка и коледни подаръци бяха пропилены. Коледата е ужасно време за нас, комарджиите. Трябваше да харчим пари за подаръци /ако въобще имаше такива/ и постоянно да изчисляваме откъде да спестим по някой лев. Време, през което ни навестяваше нашата нечиста съвест. Нищо чудно, че встрастените комарджии, даже когато са сухи, не могат да се радват на Коледата, защото пробужда много спомени. Ако зависеше от нас, бихме отменили този излишен празник. Нашите проблеми вкъщи се увеличаваха. Изгубихме желание за секс, приятелският ни кръг се смали, а „общите“ дългове се уголемиха. Буквално бяхме отблъснали много приятели, защото заемахме от тях пари, макар да знаехме, че не можем да им ги върнем. В някои ситуации бяхме успели така да заблудим близките си, че те си мислеха дали не са преместили парите си в друго портмоне или пък не са ги загубили. Само ние си знаехме истината. Знаехме, че парите им отдавна бяха изчезнали.

Струва ви се познато, нали? Въпреки това не можем да ви кажем със сигурност дали вашият партньор, дете или приятел е встрастен комарджия. Това решение той трябва да вземе сам. Но едно е сигурно – той има проблем. И другият въпрос е доколко това ви харесва. Кажете му направо вашите предположения, но не се надявайте на напълно честен отговор. Бъдете настойчиви и настоявайте на правото си да разберете какво става с обичания от вас човек. Ако той ви признае, че има проблем с хазарта, дайте му тази книга и го накарайте да я прочете. След това той трябва да реши дали да приеме помощ или не. Но да си говорим откровенно, ако вашият встрастен комарджия не е готов да направи нещо за своята болест, няма сила на света, която да му помогне.

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА

СЪВМЕСТНИЯТ ЖИВОТ С ЕДИН КОМАРДЖИЯ

Съвместният живот с трезвен комарджия е също толкова труден, колкото и с „мокър”. Но това сега не трябва да плаши никого, защото затрудненията на един трезвен комарджия са същите, каквито са и на един невластен човек. Това са затрудненията, които възникват във всеки семеен живот. В никакъв случай не бива да се отнасяме с властения комарджия като със сурово яйце, за което постоянно внимаваме да не се счупи. Такова отношение може да доведе комарджията до рецидив. Връзката между двамата партньори трябва да се основава на любов, съгласие и разбирателство. Затова е необходимо наново сближаване. За мнозина този опит е напълно нов, защото по правило комарджията си стоеше при играта и малко се безпокоеше как се уреждат нещата въщи. Някои задължения, разбира се, властеният комарджия беше поем сам, например уреждането на финансовите въпроси, но за пазаруване, домакинство и т.н. най-вероятно се грижеше недостатъчно. Това досегашно разпределение на ролите ще се промени. Впрягът трябва да се тегли заедно.

Близките на властения комарджия често настояват да им се предаде финансовата част. Той ще участва в разговорите как да се употребят парите, как да се възпитават децата, какво да се постави на трапезата. Банални неща, но около тях се въртят разговорите в едно обикновено семейство. За кратко или по-дълго време, но така ще бъде, докато властеният комарджия ще е отново в състояние да управлява финансовите си дела. Едва ли някому се харесва жена му да му отпуска продължително време джобни пари. Колкото и добър да е този замисъл, колкото и да е полезен в началната фаза на оздравяването! Един властен комарджия не може винаги да избягва парите само защото се страхува от рецидив. Действителността изглежда такава, но ако ние наистина искаме да продължим с хазарта, бихме могли да си набавим пари по всякакъв начин. Трябва отново да се научим да боравим с пари и да ги ценим.

Началото на нашата трезвеност наистина беше трудно, защото не разчитаме на никаква помощ. Беше ни казано, че нашите близки ще ни подкрепят, но недоверието и ненавистта към нас останаха. Кой би повярвал, че този път действително ще спрем с хазарта. Колко пъти по-рано сме го обещавали, за да си издействаме още едно отлагане. Но сега нашите близки и нашето семейство не бяха толкова доверчиви. Единственият изход, който ни оставаше, беше трезвеността. Който от нас смяташе, че би могъл да спаси отношенията си със своите близки, след като спре да играе, се заблуждаваше извънредно много. Нашето поведение беше много по-решаващо.

Дългогодишният живот на встрастения комарджия беше оставил дълбоки следи при партньора и децата. Обтегнатите отношения бяха все още тук, независимо дали бяхме спрели с хазарта или не. Проблемите бяха в такава степен утежнени, че не можеха да бъдат изместени настрана. И семейството, и околните се разболяха поради нашия хазарт.

Едно от затрудненията ни беше, че постоянно сравнявахме колко хубави бяха нашите отношения преди, какви бяха по време на хазарта и какви са днес. Не е ли днешният ни съвместен живот по-добър, отколкото преди да сме играли? Трябва ли отново и отново търпеливо да изслушваме разочарованията на нашия партньор/ка? Комарджията, както и семейството и близките му трябва да са наясно, че взаимните упреци водят само до огорчения, че напрежението в отношенията по-скоро се повишава, отколкото да отслабва. Поради това в интерес на всички е да не се натяква постоянно на комарджията колко къщи бихме могли да притежаваме, какво имат Майерови и Шулцеви, а ние нямаме, защото сме проиграли парите. Погрешно е също да се внушава на близките ни, че те са виновни за нашия хазарт. Ако двете страни са решили да продължат съвместния си живот, всеки трябва да се занимава със собствените си недостатъци и грешки, а не да се припомнят стари истории, щом пламне разпрания. Да се караме така е недостойно, още повече, че другият не може да се защитава.

Голям проблем за мнозина е била липсващата комуникация в отношенията. В активната фаза на хазарта встрастеният комарджия не е говорил въпреки за затрудненията си, нито е имал време да се интересува от затрудненията на партньора си. Също така малко се е интересувал от затрудненията на децата си, родителите, приятелите и т.н. Трудно е да се постави ново начало. Същевременно ни връхлита една потискаща вълна, когато най-сетне разберем колко малко сме познавали нашия партньор, с когото сме съжителствали години наред. Струва ни се, че сякаш сме живели с чужденец. Някои от нас избраха съвсем различни пътища при решаването на този проблем. Ето например един от тях: редовно сядате с вашия партньор/ка поне за четвърт час да си поговорите как е протекъл денят ви. Единият разказва, другият го изслушва и после обратното. По който и път да тръгнем, трябва да потърсим комуникация с другия. Това важи както за комарджията, така и за неговите близки. Само така могат да се премахнат тези затруднения.

Обикновено встрастените комарджии отбелязват голям напредък в оздравяването си, който довежда до това, че на комарджията отново се засвидетелства повече доверие. Но същевременно от него сега се очаква да възстанови доволството и щастието в живота и дома. Освен това нашите близки винаги се прехласват, когато четат в програмата, че ще възстановим всичко на тези, на които сме навредили. Но нашите близки не искат да разберат, че това не стои точно така: „Какво става с твоето възстановяване на щетите? Кога ще направиш твоята Осма и Девета стъпка при мен?“

Сигурно упреците към нас са основателни, но не може да се очаква от нас да свършим нещо за един ден, за което на другите хора са нужни години. Развалините, които сме оставили зад себе си, не могат да се изградят отново за един ден. Ние бихме се радвали, ако това станеше по-бързо. Сигурно има нещо вярно в това, което ни казваха нашите приятели на сбирките: „Добрите неща се нуждаят от повече време. Дай време на времето” и „Търпение, търпение, търпение е най-важното, от което се нуждаеш при оздравяването си!”. Ако чрез хазарта сме съсипали за дълго време или завинаги икономическото си положение, трябва да се научим да живеем с това. Не е необходимо да разрушаваме още повече живота си. Защо трябва да утежняваме дните си повече, отколкото е нужно?

Не е ли по-важно семейството да е здраво. Отношенията помежду ни да са щастливи. Да се обичаме и да се доверяваме един на друг. Бяха ли изградени отношенията ни само на базата на материалното осигуряване? Който не може да живее с това, че встрастеният комарджия и семейството му ще трябва да преживяват с по-малко, би трябвало още по време на активната му игра да го напусне. Всеки, който се реши да продължи тази връзка, трябва да е наясно, че парите ги няма и нищо не може да се промени в това отношение. Разбираемо е да се отправят след това упреци, но не е почтено. Разбира се, встрастеният комарджия чувства вината си, тъй като сега знае своята отговорност.

Щастие за двама не се намира, ако се забрави напълно миналото, но не бива да се насърчава и припомнянето на стари, познати факти. Много по-разумно е и двамата да се поучават от грешките си и партньора да не се оставя просто така сам под дъжда. За всички участници благополучието на семейството трябва да стои на преден план. Затова е нужно всеки да направи жертва.

Друга болезнена тема е сексуалността в отношенията. Встрастените комарджии са хора на крайностите, с големи скокове в поведението си. За сексуални затруднения не се говори с удоволствие на нашите сбирки. Никой не иска да има такива, но те съществуват. Започва се с това, че нашата партньорка не иска да спи повече с нас, защото сме я наскърбявали и тя не може повече да ни има доверие. Чувствахме се несправедливо третирани и си внушавахме, че нашата партньорка не ни обича повече. Не можехме да говорим спокойно по този въпрос, защото неминуемо се стигаше до хазарта. Натрупваше се огорчение. Не рядко той или тя се отчуждаваха. Във всеки случай такива отношения дълбоко нараняваха партньора. Наранявания, които се лекуваха трудно. Когато след време комарджията станеше сух, в ситуацията почти нищо не се променяше и никой от двамата не желаше да заговори по темата. Колкото и да е болезнено за всеки, здрава връзка не може да се изгради върху „трупове” и ненавист. Който иска ново начало, трябва да е готов да тръгне по нов път. Също така е важно да не се изброяват недостатъците и грешките в поведението на другия, а всеки да се придържа стриктно само към своите. Постигнатият с много усилия общ резултат

трябва безусловно да се носи и от двамата. По-късно такива признания за вина не бива да се използват като средство за постигане на целта на другия при разправия. С това може да се причини голяма вреда.

Друго затруднение е когато например сексуалното желание на комарджията намалее по време на неговата трезвеност. Често пъти по време на активната ни зависимост само поради нечистата си съвест бяхме способни на рекордни сексуални постижения. Това постепенно ще се нормализира. Важно е връзката между двамата да не почива само на сексуална основа.

Друг проблем е когато мъжът или жената разказва на всеки колко е зле. „Да не беше проиграл всичко! Този мъж ме съсипа, открадна ми най-хубавите години!“. Такива признания се правят даже в присъствието на комарджията. Голямото огорчение и обида тласкат такива близки да представят комарджията като виновник за всяка низост и лошотия. Подобно поведение е мъчително по-скоро за близкия, отколкото за комарджията. Всеки непредубеден човек ясно ще разбере каква игра се играе тук. Такова поведение действа като смъртоносен изстрел за връзката между двамата.

Случва се също, и то не рядко, един встрастен комарджия да започне да работи през трезвеността си като луд. Това крайно поведение се оправдава с това, че всички дългове трябва бързо да се изплатят. Но къде остава нашата връзка при тази усилена работа? Не бъдете толкова доверчиви, не приемайте винаги всичко без възражения. Настоявайте на правото си да запазите връзката си жизнена. На отношенията ви няма да навреди по никакъв начин, ако дълговете ви се изплатят няколко години по-късно. Трябва да имате повече време за семейството си и за общия приятелски кръг. Поставете си приоритети. Кое е по-важно за вас – да погасите дълговете си или да запазите семейството си? Къде остава по-добрият живот, ако децата все още не виждат баща си, макар че той междувременно е престанал да играе? Вечер се връща вкъщи изморен, изнервен, иска спокойствие и почивка и ако ги няма, с него не може да се общува, защото той просто е капнал.

Съвсем различно е, когато започне да ходи в групите. Може би преди това е провел лечение, което е продължило няколко седмици. Време, необходимо на комарджията, но през това време другите са се лишили от него. Предвид трудностите, които комарджията е създал, повечето близки се радват, ако той за известно време е вън от къщи. Той посещава сбирките на АК и през това време също прекарва малко време в дома си. Нужно е през този период да го подкрепите. Но след известно време жените започват да мърморят и негодуват – все пак необходимо ли е да се ходи в тази „смешна общност“! Един приятел отговорил много подходящо на жена си: „Какво искаш – мъж, който играе, или мъж, който е сух и се старее да подобри характера си?“.

Не се учудвайте, ако тогава вашият комарджия започне отново да играе, защото вие сте му внушили, че повече не се нуждае от помощ. Разберете, ЧЕ ТОВА Е БОЛЕСТ,

КОЯТО Е ЗАТИХНАЛА, НО НИКОГА НЕ МОЖЕ ДА СЕ ИЗЛЕКУВА НАПЪЛНО. По-добре го подкрепете и се опитайте да се покажете заинтересована от него. Може би ще отидете с него, когато групата организира общ обяд. Така ще имате добра възможност да опознаете членовете на групата. На срещите жени на комарджии създадоха дори приятелства. Бъдете самостоятелна и планирайте свободното си време така, че когато той отива всяка сряда в групата, вие да поканите приятелка на гости. Това предлага също материал за разговор, тъй като всеки е преживял нещо лично. Няма да е зле да проявите творчество и инициативност в това отношение.

При някои от нашите жени се прояви ревност към групата или към отделни приятели. „Какво ли разказваш на тези за мен?!“ – питаха ни те. Безпокояха се, защото ние не искахме да обсъждаме проблемите си с тях. Някои дори се чувстваха обидени. За нас винаги е било много трудно да обясним на жените си, че нямаме тайни от тях, но че ние също си имаме своя интимна сфера и не винаги сме готови да разговаряме с тях за това. При здрави отношения добър метод се оказа да се разговаря с външен човек. Следователно имавме възможност да говорим понякога и за радостни неща. Но обикновено в групата се говори за неща, които са известни на близките.

Не ревнувайте, ако вашият комарджия има спонсор, с когото говори редовно. Вместо това се радвайте, че някои неща у него се променят и той започва да се чувства щастлив. Ако неговото благополучие е важно за вас, значи го обичате. И нашият околнен свят печели от това, както и вие.

Същото се отнася и когато един вострастен комарджия се грижи за друг такъв. От това вие не ставате по-маловажна за съпруга си. Грижите за друг вострастен комарджия са изключително важна част от неговото възстановяване. Много близки разсъждават егоистично, чувстват се обидени, защото за тях се отделя малко време. Не сме напреднали много в отношенията си, ако предявяваме към нашия партньор претенции за собственост. Ние не можем да притежаваме хората. Помогнете му и му предложете да покани комарджията, за когото се грижи, както и партньорката му на обяд вкъщи. Такива инициативи могат по-късно да доставят радост и на вас. И вие можете да помогнете на други, като им разказвате как сте се справили със затрудненията в съвместния живот с един вострастен комарджия. Благодарение на това са възникнали групите Гаманон.

Какво ли ще стане, ако комарджията започне да вярва в Бога? Бъдете толерантна. За вас дори ще бъде много интересно да научите за новото му отношение към Бога, но, моля, не пропъждайте Бога от него. Всеки човек има право на свобода на собствената си вяра.

Много съпруги започнаха да прилагат и върху себе си принципите на „Анонимни комарджии“. Някои ходеха паралелно и в групите за близки. За съжаление, и от двете страни – и от комарджии, и от близки – твърде скоро се произнесе вълшебната

формула: „Раздялата – универсално лечебно средство“. В нашата програма не се говори за раздяла. Това не съответства на принципите ни. Ние непрекъснато повтаряме на комарджията, че трябва да положи усилия и да подобни отношенията в семейството си. Наша първостепенна цел е то да се запази. Едва когато всички мостове наистина са разрушени, зависи и от решението на двамата дали да се разделят или да се търпят.

Каквито и трудности да се появят във вашите отношения, говорете за тях, настоявайте за открито обяснение. Потърсете съвет и от трето лице. Надяваме се, че с тази глава сме успели да допринесем за подобряване на отношенията във вашия съвместен живот с един встрастен комарджия.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

НОВО БЪДЕЩЕ

Ние отново имаме бъдеще. Бъдеще, в което няма да чувстваме живота като наказание. Отново имаме перспективи и просветления пред нашия духовен взор. Свободни сме от всички принуди и ограничения. За първи път усещаме наистина какво е свобода. Нашият жизнен ритъм вече не се определя от нашата страст. Днес сме свободни да решим дали сме за или против нещо, но това не означава, че можем да продължим с играта. Когато сме в беда, нямаме пари, имаме затруднения или трябва да понасяме други хора, това вече не е причина да отидем в игралната зала и да играем. По този начин не променяме нищо! Ние днес вече можем да решаваме свободно, защото животът ни не се направлява от нашата страст. Днес друг направлява страстта и живота ни – наричаме го Бог, така, както ние го разбираме.

За нас е чудо оздравяването на един встрастен комарджия от неговата болест. Наистина чудо, защото знаем, че е неразбираемо. Макар ние, встрастените комарджии, външно да оздравяваме бързо, знаем, че вътрешно още сме болни. Днес знаем, че оздравяването от нашата болест, лекарството за нашето оздравяване не се намира вътре в нас. За много от нас това освобождаване е в групата, чиято сила и надежда за нас е много повече от няколко капки лекарство. Ново бъдеще се разкри пред нас. У нас се появи топло чувство на облекчение и благодарност, когато узнахме, че страданието ни има край. Не принудително, а защото получихме свободна воля от Бог. Все едно какво ще решим, цената на тази свободна воля е, че сега ние сами носим отговорност. Всеки един от нас е жив пример за това.

Междувременно започнахме да гледаме по друг начин на миналото си. Чувстваме го като милост, като подарък. Знаем, че оздравяването ни е особено. Едва

чрез нашата страст разбрахме, че нещо вътре в нас не е наред. Години наред прехвърляхме върху други хора нашите наудачи и грешки. Но този механизъм повече не действа. Трябва да разберем, че всяка борба е безсмислена. Да се предадеш не значи да си се отказал, а само да спреш да играе. И всеки, който капитулира тук, ще изживее едно ново бъдеще. Без нашето минало вероятно не бихме изживели съзнателно това бъдеще. Може би звучи противоестествено, но едва чрез страданието ние станахме това, което сме днес. Това, разбира се не означава, че страданието непременно трябва да е предпоставка за промяна. Пътят, който сме изминали, досега е бил такъв, но днес ние имаме алтернатива. Изборът! Може да потеглим на война с пълно бойно снаряжение или да приемем Божията воля за нас. Последното е безболезнено. Днес ние живеем с този опит, защото чрез него сме в състояние да се поучим от нашите грешки. Ние се разделяме със старото умопомрачение и сме наясно, че нашият явно погрешен път сега ще ни изведе до друг резултат, различен от последния път.

Ние ще израснем, защото сме готови да се развиваме чрез тези духовни принципи. Не оплакваме повече миналото си. Разглеждаме го като нещо добро за нас, защото то ни помага да се поучим от нашия живот. Няма съвършен човек. Ако бяхме правили всичко правилно, днес нямаше да сме при „Анонимните комарджии“. Благодарение на тях ние загубихме страха от миналото си и днес не се страхуваме да го гледаме в очите. Знаем, че само безстрашната и задълбочена инвентаризация на нашия живот може да помогне за оздравяването ни. Започнахме да си правим изводи от нашето погрешно поведение. Навлизаме в ново бъдеще, защото се освобождаваме от всички стари представи. Това е освобождението от нашето страдание.

Нашето оздравяване е чудо, защото днес не искаме невъзможното. Не предизвикваме вече Бог на борба. Не се съмняваме повече в неговия авторитет. Авторитетът не означава авторитарност. Ние се стараем днес да не Му поставяме повече условия. Не се опитваме да представяме Бога, като забелязваме язвително: „Ако има Бог, защо има страдание? Защо има война? Защо хората гладуват? Защо трябва да умират?“. Не се отказвахме и искахме още: „Ако те има, Боже, докажи ми го! Направи така, че войните да изчезнат! Не оставяй хората да умират от глад! Нареди най-после да спечеля и ме освободи от моите задължения!“.

Тези молитви са ни добре известни. Молитви, с които не молахме, а искахме. За нас би било чудо, ако Бог се беше съгласил с тези искания. Чудо, защото всички добре знаем, че е невъзможно. Знаехме, че дори да се случи подобно чудо, щяхме да продължим да искаме. Ти би ли спрял да играеш, когато спечелиш? Ние наливахме малко в огъня и ставахме все по-невъздържани и безогледни. Господ не би ни направил подобна услуга и днес знаем това.

Днес чудото е нашето оздравяване. Днес сме освободени от принудата да играем. Ние сме победители, защото не играем повече. Защото отново живеем!

Защото отново живеем за приятелите и близките си! Вече можем да се противопоставим на затрудненията в живота и затова не отиваме да играем. Днес получаваме точно толкова, колкото всеки от нас може да носи. Получаваме нужната сила. Сила, която ценна и не бива да пропиляваме. А пропиляваме тази сила, когато се борим. Но ако се научим да я ценим, ще знаем как правилно да я разпределяме. Най-голямата опасност за нашето възстановяване са гордостта и високомерието. Ако започнем да разбираме нещата като нещо дадено, като нещо, което се разбира от само себе си, ако започнем да действваме така, ще загубим почва под краката си.

Ние не сме станали поради нашето страдание и история по-малоценни и асоциални. Не сме дамгосани, нито наказани. Няма нищо на този свят, от което да се срамуваме. За всеки отделен човек има прошка. Не сме създадени съвършени. Защо трябва да ни наказват за нашето несъвършенство. Самите ние достатъчно се наказахме. Но ние сме полезни с нашата история и опит. Предлагаме на другите възможността да се поучат от нашия опит. Не трябва всеки да затъне толкова дълбоко, колкото затънахме ние. Така ще изчезне чувството ни за безполезност и самомъжаление. Ние служим днес на тези, които ни помагат. Ние не служим само на общността на „Анонимните комарджии“, а и на цялото общество. Отново сме част от обществото и същевременно допринасяме това общество да се развива добре. Нашето оздравяване стана възможно благодарение на готовността ни да служим. И това, че сме оздравели, е добре за обществото, защото сега сме част от цялото.

Но днес ние знаем не само правата, а и задълженията си. Знаем, че от цялото гърне можем да вземем за себе си само толкова, колкото сме готови да сложим в него. Ако само вземаме, без да даваме, изворът ще пресъхне. В групата имаме израз, че всеки, който е сух и не прави нищо за себе си, и не е готов да даде на другите, „пресъхва“. Ако се държим така, отново ще останем сами. Ако не сме готови да дадем, нашето поведение бързо ще се демаскира. Наш дълг е да предоставим знанието си на други хора. Всеки трябва да има възможност да ползва нашия опит. Тук всеки е свободен и има свободен избор. Не чувстваме това задължение като брем, а като полезна част от нашата оздравителна програма. Досега ние винаги получавахме повече, отколкото бяхме готови да дадем.

Да мислим за дълг и призвание ни беше трудно, защото сме разглезени от нашата социална държава /говори се за Германия, не за България!/. Ако нещо не беше наред, отивахме при лекаря, заминавахме на бани или провеждахме терапия. Там хората ни обясняваха какво у нас не е наред. С това не искаме да поставим под съмнение тези възможности. Сигурно е добре, че има такива предложения и възможности. Те могат да свършат добра работа на хората. Ние в групата критикуваме само себе си. Това е самокритика, която упражняваме, защото е съмнително дали на нас, които имахме такова отношение, можеше да се помогне. За нас нямаше оздравяване, изписано върху болничен лист. Ние сме задължени, ако искаме да

оздравеем за продължително време, да станем инициативни. Ако действаме така, помагаме на милиони хора. Следователно пак сме полезни.

Нашата затвореност все повече се замества от интерес. От истински интерес към ближните и към околния свят. Ние знаем, че можем да оздравеем, само ако и общността ни също е добре. Учим се, че трябва да внесем и нашата част за благо на това братство. Учим се да правим жертви. Изоставихме нашия егоизъм и престанахме да настояваме за нашите права. Вече сме в състояние да правим компромиси. Имаме ново отношение и чувство към живота. Страхът от другите хора изчезва. Ние ставаме по-открити и достижими. Вече не водим живота на човек, затворен в себе си, който живее в света на фантазиите и комуто е трудно да влезе в контакт с околната среда.

Не преживяваме драма, ако се натъкнем на трудни ситуации. Живеем с това, което имаме. Не се страхуваме за икономическото си и социалното си осигуряване, защото знаем, че нищо лошо не може да ни се случи. За нас светът не се сгромолясва, ако нямаме пари в джоба или сметка в банката, защото мислите ни вече не са при играта. Успяхме да погасим планините от дългове и остана достатъчно, за да живеем нормално. Вече знаем, че наистина е много приятно да имаш пари, но че те никога не могат да ни предложат сигурността, която имаме днес. А се чувстваме сигурни, защото знаем, че някой се грижи за нас. Вярваме, че ако ние не можем, Бог ще се погрижи за нас. Всичките недостатъци на характера ни бяха отстранени, както и мислите ни за хазарта. Помогна ни се, защото бяхме честни и готови за това. Докато не затръшнем пак вратата, пред нас ще стои едно ново бъдеще. Обещаваме ли твърде много? От нашият опит – не!

КАК ДА НАМЕРЯ ГА /АК/ - АНОНИМНИ КОМАРДЖИИ

Ако се интересуваш от това, което описахме тук, може би за теб ще възникне въпросът как да се свържеш с нас. Можеш да се обърнеш към нас писмено или по телефона. Молбата ти ще бъде разгледана поверително. Ето нашият адрес:

.....

Във ФРГ има почти 100 групи на Анонимни комарджии. Въпреки това има градове, където няма да намериш групи на АК. Може би от тази книга ще почерпиш опит, сила и надежда да създадеш сам група. Встрастени комарджии ще намериш навсякъде. Ние не сме изключение. Попитай в твоето селище, в социалните отдели, при лекарите или съвещателните пунктове за накромани, дали са им известни случаи встрастени комарджии да са помолили за помощ. Ако има такива случаи, опитай се да се свържеш с някой от тях. Дай му да прочете тази книга. Когато направи това, попитай го дали е готов да спре с хазарта и да приеме този път на оздравяване. И ето, вие вече сте двама. Опитайте се да намерите помещение за сбирки и използвайте опита на Джим. Осведовете на всяка цена нашето бюро за вашите усилия, понеже от близката околност често имаме телефонни обаждания от други комарджии, които също търсят помощ. Ако имаш други въпроси към нашата общност, отпрати ги към нас. Ще се опитаме, доколкото е възможно, да ти отговорим.

Ако нашият адрес по някакви причини се промени, попитай в съвещателния пункт дали могат да ти кажат новия ни адрес. Във всеки случай би трябвало да се намира в телефонния указател на Хамбург.

ДВАДЕСЕТ ВЪПРОСА ЗА КОМАРДЖИИ

1. Пропускаш ли си работата си, за да играеш?
2. Играта докарвала ли ти е домашни неприятности?
3. Пострадало ли е доброто ти име заради хазарта?
4. Имаш ли угризения на съвестта след игране?
5. Играл ли си вече, за да изплатиш с печалбата дългове или да решиш други финансови въпроси?
6. Пострадаха ли от играта твоето честолюбие или дееспособност?
7. Искаш ли да си възвърнеш колкото е възможно по-бързо загубата от играта?
8. След печалбата имаш ли желание да продължиш играта, за да спечелиш още повече?
9. Проигравал ли си често и последната стотинка?
10. Заемал ли си вече пари, за да можеш още да играеш?
11. Продавал ли си вече неща, за да играеш с парите от продажбата?
12. Използваш ли запланувани за хазарт пари неохотно за други разходи?
13. Дали заради хазарта ти е станало безразлично благополучието на твоето семейство?

14. Играл ли си понякога по-дълго, отколкото си искал?
15. Търсил ли си чрез играта да забравиш грижи и ядове?
16. Финансирал ли си играта си по незаконен начин или си мислел за такава възможност?
17. Зле ли спиш, откакто играеш?
18. Дали към хазарта те тласнаха разправии, спорове, разочарования, затруднения?
19. Играл ли си някога, за да си създадеш чувство на щастие?
20. Осъзнавал ли си някога, че чрез хазарта разрушаваш самия себе си?

Опитай се да отговориш на въпросите с ДА и НЕ, а не с може би. Опитай се да бъдеш честен със себе си! Ако предпочиташ, помоли по-стар член от групата да прегледате заедно двайсетте въпроса. Ако отговориш с ДА на повече от седем въпроса, според нашия опит е възможно да си подчинен на хазарта.

ЛИЧНИ ИСТОРИИ

ЧУВАШ ЛИ КАК ПЕЯТ ПТИЦИТЕ

„Едва когато спрях да играя, бях отново в състояние да слушам птиците, да виждам дърветата, да се радвам на хубавото време“.

В нашето семейство никой никога не е бил вострастен към нещо. Или поне аз не го знаех. Баща ми пушеше и пиеше рядко. Майка ми също. Следователно моята болезнена страст не е била сложена заедно с мен в люлката ми.

В детството си имах напълно нормално отношение към хазартните игри. Нищо необикновено! Играехме понякога на карти или на Мемори вкъщи, но никога така, че да го определя като вострастена игра. Никога не се вълнувах, ако загубех. Напълно нормално!

Моята вострастеност към хазарта започна години по-късно. Връщах се с моя тогавашен приятел от екскурзия през почивните дни и спряхме при едно ханче. Всъщност искахме само да прием кафе. Там имаше игрален автомат. Помислих си, че ще е много приятно да поиграя малко, пъхнах вътре пари и веднага спечелих. Това ме ентусиазира и вече не ме сдържаше.

На следващия ден веднага отидохме в близката игрална зала. Първите седмици ходехме аз и моят приятел заедно да играем. Не намирахме нищо лошо в това. По онова време не проигравахме големи суми. Понякога губех, понякога печелех. В началото всичко се запазваше в нормални граници. Докато един ден отидох сама.

Всичко се развиваше толкова бързо. Отначало ходех да играя няколко пъти в седмицата, след това всеки ден. Носех все повече пари със себе си, по-късно вече се нуждаех от неколкостотин марки на ден. По онова време печелех добре, така че можех да покривам загубите си. Но после започнах да се нуждая от кредити, които получавах без проблеми от банката, въз основа на моята заплата.

Беше странно, но аз винаги успявах да плащам вноските си по дълговете. Започнах да мамя приятелите си. Просех пари от всеки, например веднъж излъгах съседа си, че трябва спешно да платя застраховката на колата си. Тогаваш ми даде пари. По този начин продадох застраховката сигурно четири, пет пъти. Или просто обяснявах на приятелите си, че съм на тясно с парите. Когато след това идваха да си ги искат и не можех да им ги върна, ми беше все едно.

Моят приятел също беше забелязал, че играя. Наистина не знам защо, но той ми даваше пари, за да продължа с играта. Той даже взе кредити заради мен. Беше ли това негова зависимост или моя поддатливост? Не знам. Дори спах с него за пари, за да отида да играя след това.

Нямах повече желание за секс. Нямах време за чувства. Бих изкарала и цели две години без секс. За мен хазартът беше негов заместител. Беше ми все едно какво правя.

Не притежавах повече контрол над играта. Още от първия момент това чувство бе изчезнало. Парите не ме интересуваха. Напротив, нервирах ме. Не ги исках. Когато получавах 100-серия, спечелените пари не ме интересуваха. Трябваше да бъдат пъхнати отново в автомата. Понякога ме нервираше и че не съм свършила с играта. Имах определено време, но когато спечелех още една серия, все още седях в залата и си мислех: „О, Боже, и сега още една 50-серия! Какво ще правя сега!“ И продължавах да играя. Много рядко напусках залата с пари.

Моите родители забелязаха, че играя едва когато бях за втори път при „Анонимните комарджии“. Преди това малко поддържах контакт с родителите си.

Тежах само 46 кг. При ръст 1.74 м. Не знам как стана, но баща ми се сети, че нещо с мен не е наред. Отначало се престорих, че сякаш нищо не се е случило, но после се разревах. Разказах му всичко. Наистина се радвах, че по това време вече два пъти бях посещавала групата.

Мъчителни бяха за мен само ситуациите, когато срещах някой на улицата, а бях тъкмо „провлечена”. Бях като пияна от хазарта. Не правех нищо друго, освен да работя, за да си набавям пари за игра. Нямаше нищо друго. Никакви приятели, никакви връзки, никакви родители, нищо. На работното ми място се почувстваха последиците от хазарта. Не бях повишена в службата. Това много ме засегна. Не говорех с никого. Даже и с моя приятел не говорех. И как? Та аз никога не бях вкъщи. Не се интересувах вече и от ядене. Всичко се въртеше само около хазарта.

За първи път забелязах, че нещо не върви с играта ми, когато не можах да взема колата си от паркинга, защото нямах пари. Но най-зле беше в навечерието на новата година. Излязох всъщност да си купя хлебчета, а след това отидох в игралната зала. Захраних пет автомата наведнъж. Вечерта все още стоях там и не се прибирах вкъщи, макар че там ме очакваха. Искрахме да празнуваме в една кръчма. В тази игрална зала, в този ден имаше понички и всеки можеше да се обслужи сам. Напъхах в чантата си десет, двацет понички, застанах на пазарния площад и започнах да замервам с тях колите. Тогава забелязах, че е крайно време за мен да спра с хазарта. Бях напълно превъртяла.

Не след дълго стана още по-зле. Искрах да изляза с колата, но тя беше пълна с автомати. Отзад на седалката, върху капака на мотора, на предната седалка. Просто навсякъде. Аз имах халюцинации и не смеех вече да излизам на улицата. Сънувах само хазарт, само игрални автомати. Страхувах се и се опитвах да не спя повече, но въпреки това навсякъде виждах само игрални автомати. Накрая откачих.

Това беше моята най-ниска точка, тъй като практически вече не смеех да изляза на улицата. Естествено, въпреки това отидох да играя. Някога си видях един мъж в игралната зала, който ми хареса. Такова нещо ми се случваше отново за първи път. Не забелязвах вече мъжете. Той също играеше. Е, и ние разговаряхме също за играта. Колкото и да е чудно всичко! Но някак си един от нас се сети, че имало „Анонимни комарджии”. Присмивахме им се, защото си мислехме, че са пълни глупаци. Но всъщност искахме да спрем с хазарта. После се уговорихме да отидем в групата. Беше едно странно чувство. Първо поразмислихме дали няма да е по-добре да се върнем в залата, но после все пак отидохме.

Наистина се страхувах. Ако бях сама, май щях да си тръгна. Всички се смееха и не можах веднага да осъзная, че там седяха хора, които също са играли някога. Намирах, че е чудесно там да седят толкова много комарджии и да си говорят. В игралната зала не се говори. Ако нещо се каже, то не е на такива теми. Много ми

помогна, когато ме поканиха да дойда отново. Беше напълно ново чудесно чувство и аз наистина отидох повторно в групата.

Чрез тези групи веднага добих отново енергия и най-напред приключих със старата си връзка.

По време на четириседмичното лечение, което беше запланувано дълго преди това, не играх. Когато лечението завърши, заминах за дома. Спрях при един мотел и там получих рецидив. За първи път изпитах паника. Мислех си, преди да спра съвсем с хазарта, да поиграя още веднъж. Мисълта да не играя никога повече, за мен беше направо ужасна.

Отначало не ходех редовно в групата и все още играех. Но нещо се беше променило. Вече не беше така хубаво, както по-рано. Имах в чантата си брошурата с програмата на „Анонимни комарджии“, която като че ли истински ме пареше.

Не беше вината в групите, че не можах да спра с хазарта. Моите посещения на групите през първите две години ми служеха само за алиби пред родителите ми. Казвах им: „Как така, какво искате! Старая се. Нали ходя в групата!“ Не се затруднявах да говоря за моята болезнена страст. Така страшно се гордеех със себе си, че сега ходя на групите, и исках да го покажа на всички. Исках да ми се възхищават, защото се бях справила с хазарта. Още нищо не бях разбрала.

Моята най-ниска точка достигнах, когато заминах на почивка в Испания. И щом стъпих в Испания, веднага занесох песетите на едноръжките бандити. Бях обути със сандали и злополучно паднах. Когато отново дойдох на себе си, линейката вече беше пристигнала. Бях си счупила ръката на няколко места. Струваше ми се, че сякаш някой искаше да ми каже да спра с играта. Сигурна съм, че още на следващия ден щях да проиграя парите си за почивка. Тогава играх за последен път.

Отидох веднага в групата. За мен вече нямаше съмнение, че трябва да променя нещо. В групата разказах за играта си в Испания. За мен едва сега започна истинската работа в групата. Изведнъж започнах пак да мисля за чувства и можех отново да разговарям с хората.

В началото много ми помогна девиза: „Само за днес“ или „Първо най-важното“. Не да се прави всичко наведнъж, а част по част. Освен това ми помогна и молитвата за успокоение. Било то при уличното движение, когато не показвах на никого, че му хлопа дъската или просто вече не нагрубявах просташки хората. Изведнъж и хората от моята среда започнаха да реагират съвсем другояче спрямо мен. Можех да се радвам отново на живота. Бях в състояние да възприемам природата. Слънцето, хубавото време, птиците, дърветата. Това беше важно преживяване за мен. Търсех помощта на групата и се научих, че трябва сама да нося отговорността за себе си. Говорех в групата за затрудненията си. Приятелите също ми разказваха по нещо и това много ми помагаше.

Като жена в групата имах и своите задръжки. Трябваше да преодоля и тези затруднения. Дълго време бях единствената жена в групата. Понякога идваше и една друга комарджийка, но през повечето време бях сама. Сигурно много би ми помогнало, ако там имаше повече жени. Но там седяха двама мъже, истински мъжаги, с които си имах доста проблеми. Защото мъжете говореха за връзките си с жени, а аз като жена – за връзките си с мъже. И за мен беше страшно трудно да говоря пред двама мъже. Доста неща не им разказах, защото мислех, че така и така няма да ги разберат.

Когато говорех в групата за моята бременност и какви проблеми имах с нея, няколко мъже проявиха разбиране, но така и не успяха наистина да го изяват. Едва сега в групата ни има повече жени.

Нещо, което много ми помогна в моя път, колкото и лошо да звучи, беше, че моят приятел, с когото започнахме да посещаваме групата, отново рецидивира. Това ми доказа, че моят път се нуждае от „Анонимни комарджии“. Наистина, не всичко се уреждаше веднага и от първия път, а само някои неща. Не го казвам арогантно, защото се смятам за нещо повече и по-добро. Това отношение придобих в групата, защото там виждам и чувам, и мога да приема за себе си това, което ми е нужно. За мен е важно, че в групата има хора, които са готови да дадат нещо от себе си на другите. Аз се нуждаю от сигурността на една общност, в която цари задръжност, а не противопоставяне един на друг.

КОЛКО СТРУВА ЛЮБОВТА?

„Този приятел проигра не само пари. Неговото влечение към хазарта беше по-силно от любовта му към семейството“.

За мен е привилегия, че ме запитана дали искам да споделя своя опит, сила и надежда. Името ми не е важно, не е важно и откъде съм. Важното е, че съм влюбен комарджия. Днес не играя вече и това е чудо. За мен е чудо, защото сега съм способен да изслушвам другите, да говоря с тях за хазарт, без самият аз да изпитвам желание да играя.

Фактът, че не съм играл, откакто дойдох при „Анонимните комарджии“, не е никакво постижение. Днес съм все още толкова безсилен срещу хазарта, колкото бях по

онова време. Продължителността на моето въздържание не е важна, а качеството му. Що за постижение е това да не играеш повече?! Станал ли съм от това по-добър баща, по-добър съпруг и по-добър човек?

От дванадесетгодишната си възраст до четирийсет и три години винаги съм играл встрастено. Винаги съм играл повече, отколкото можех да си позволяя. Анонимните комарджии са не толкова за хора, които трябва да спрат с хазарта, а за хора, които искат да спрат. Разбира се, би било и за такива, които се нуждаят, ако аз още на дванадесетгодишна възраст се бях запознал с тази програма. Още тогава моят хазарт ми струваше много, много повече от пари. Аз станах крадец.

Без съмнение се нуждаех от „Анонимните комарджии“, когато се ожених и не бях способен да посетя жена си, когато тя раждаше нашите деца. Сигурно се нуждаех от тях, когато в неделя сутрин жена ми крещеше, че вкъщи няма никакви пари. Или когато децата ме търсеха, а аз седях в тотопункта или играех на карти. Но не исках да спра. Едва на 43 години пожелах да отида в групата. Вдигнах телефонната слушалка, обадих се на „Анонимните комарджии“ и знаех, че ядовете в живота ми свършват. До този момент всичките ми ядове бяха свързани с хазарта – с парите, в семейството ми и на работата. Знаем, че тези затруднения възникваха от хазарта.

Отидох при АК с вярата, че трябва само да вляза, за да спра с хазарта. И до днес още не съм разбрал как се промени моето отношение. Но знам, че ако моята история е била достатъчно добра, за да ме отведе при АК, то тя е достатъчно добра и да ме задържи там. Но с времето моята история се промени и ако качеството на живот, което ми се предложи при АК, не беше по-добро от хазарта, не бих останал при тях.

Веднъж някой ме запита дали съм имал и добри дни в играта. Веднъж спечелих джакпота и се почувствах на седмото небе. Но така ли изглеждаше един добър ден за мен? Да, поне така си мислех тогава. Но откакто ходя при АК научих, че ако на този ден си бях отишъл и останал вкъщи, или се бях разходил с жена си и бебето, денят ми със сигурност би станал по-добър и щастлив.

Какво ми е струвал хазартът? Някои казват, че Анонимните комарджии са най-скъпият съюз в света. Като си помисля колко ми е струвал хазартът, мога да се съглася с това твърдение. Моето игране ми струваше пари, които печелех, време и сън. Както и страховете, когато иззвъняваше телефонът или когато трябваше да отида на работа, или когато пресрещях пощаджията с предупреждение за неплатените ми сметки. Каква цена има любовта, която бих могъл да дам или да получа? Какво ми струваше да поговоря с децата си или да ги заведа на футболен мач? Каква цена има да науча децата си да се молят или да им обясня други неща? Не знам цената. Но от това може да се види, че съм встрастен играч и това е цената, която трябваше да заплатя, за да стана член на тази общност.

Вечерта, когато моят спонсор ме „занесе“ при „Анонимните комарджии“, имах големи затруднения. Днес вярвам, че тогава той ми спаси живота. По това време тъкмо бях издал чекове, без да притежавам банкова сметка. Когато срещнах този мъж, той ми каза: „Ако действително си готов, можеш да дойдеш с мен на сбирка. Тя е на 100 километра оттук“. Отговорих: „Имам кола, но е без бензин“. Той се усмихна: „Нямам кола, но имам пари за бензин. Да тръгваме!“.

Чувствах се странно на път за сбирката. Бях объркан, не знаех какво ще се случи, освен, че ще бъде добре за мен. Какво чудно дадено от Бога чувство! Когато му казах, че къщата ми се продава, че рискувам работата си и че децата ми се страхуват от мен, той каза: „Ти още не си толкова зле!“ Или той беше във висша степен побъркан, за да ми каже подобно нещо, или знаеше нещо друго. Той знаеше какво съм сторил, защото сам го беше преживял. Благодарение на помощта на общността и на програмата с девиз „Само за днес“ той беше успял. Обясни ми, че моите деца може би се страхуват от мен, но не ме мразят. Че къщата ми наистина се продава, но не е продадена. Че моята работа наистина е поставена на карта, но още не съм получил предупреждение за уволнение. Всичко това било добра предпоставка за моята трезвеност. Но каза също, че не би ме ползвало, ако нямам желание да спра с хазарта. Това трябва да е едно честно желание, само едно желание, каза той. И прибави, че от сега нататък трябва да внимавам. Оттогава това и правя.

Следвах спяло препоръките на групата и на моя спонсор и се научих САМО ЗА ДНЕС да не играя повече. Когато в групата ми препоръчваха да не слушам повече по радиото за конните надбягвания, направих го. Когато моят приятел и спонсор ми казваше да не правя това или онова, правех го и не тичах от спонсор на спонсор. Мислех, че ако моят спонсор вярва в оздравяването ми, трябва да го повярвам и аз. Това беше единствената ми надежда.

Научих се да не играя повече. Бях готов групата да ми покаже как става това. Аз бях това, което ти би определил тази вечер като мечта за всеки спонсор и като такъв с мен можеше да се говори. Казаха ми, че посещаването на много сбирки прави спирането на хазарта лесно, на малко сбирки – трудно, а на никакви – невъзможно. Следователно ходех на много сбирки и почувствах, че е лесно да се откажа от хазарта. Много лесно. В групата се запознах с моите приятели, които казваха, че ме обичат, макар и да съм вострастен комарджия. Може би и жена ми още ме обича, въпреки моя хазарт. Иначе никой никога преди не ми е казал, че ме обича заради моята болест, заради моето желание да спра хазарта и заради факта, че съм член на „Анонимните комарджии“. Когато седя в помещението и гледам към моите приятели, знам, че за мен това е единственото добро място и тук трябва да остана. Това е правилният път, който намерих в живота си за да се държа настрана от хазарта и същевременно да се чувствам щастлив.

Имаше времена в живота ми, когато не играех, защото бях отчаян или се страхувах и тогава бях много нещастен. Смятах, че чрез играта ще се измъкна от моята изолация. Когато погледна назад, разбирам, че е било невъзможно да избягам от себе си, затворен в собственоръчно изграден затвор. И едва чрез „Анонимни комарджии“ намерих свободата си. Аз имам избор. Не трябва да ходя на хиподрума или да играя на карти. Аз съм свободен.

За първи път в живота ми, на 43-годишна възраст, видях цвета на очите на моите деца. Записах си рождените им дати, какво обичат и какво не. Днес мога да кажа на жена си, че я обичам, без да са нужни много думи. Само една усмивка, обща разходка до църквата в неделя. Какъв чудесен живот имам благодарение на общността на „Анонимни алкохолици“!

Моята вяра и силата в мен идват от сила, по-висша от моята, която аз наричам Бог. Мисля, че 12 стъпки към оздравяване са като 12 стъпала на една стълба, която ние, вострастените комарджии, изкачваме в посока на духовността. Няма вероизповедания при АК, това го знам много добре. Но има духовност. Мисля, че духовността е нещо, от което се нуждаем. Има много хора, които никога не са играла, но не са духовни. Мисля, че заради старанията си да дам на тази програма най-доброто от себе си, съм нужен и обичан. Какъв прекрасен начин на живот!

„Анонимни комарджии“ ми казваха, че трябва да съм благодарен за това, което съм получил, откакто съм при тях. Днес вярвам и зная, че съм го заслужил, а неблагодарността би ме приземила там, където бях преди да започна да посещавам групата. Нужно беше да стоя далеч от хазарта, САМО ЗА ДНЕС, ден след ден. Благодаря на Бога за това прозрение. Благодаря на Бога и затова, че ни е дал „Анонимни комарджи“. Моята по-висша сила, която наричам Бог, беше тази, която даде на Джим ценния дар да помага да друг вострастен комарджия и да предава по-нататък посланието. Всеки един от нас влияе върху живота на други хора и знаейки това, когато се оглеждам на сбирките, си казвам: „Благодаря на Бога, че ни е дал „Анонимни комарджии!“.

ЕДИН БЕЗНАДЕЖДЕН СЛУЧАЙ

„Този приятел е играл навсякъде и на всичко, когато му е било възможно, и неговата история показва, че никога не е много късно и няма безнадеждни случаи“.

Бях се примирил с това да бъде безнадежден случай и по някое време да приключа преждевременно този мой живот.

През последните тридесет години встрастявания направляваха моя живот. Алкохол и хазарт определяха протичането на моя ден. Те бяха като насъщния хляб, който, напротив, понякога липсваше. Нямах никаква власт над живота си.

След като алкохолът ме съсипа – бракът ми бе разбит, моята собственооръчно построена къща при развода предоставих на жена си, само за да се отдавам необезпокояван на слабостите си – накрая загубих и добре платената си работа. Остана ми голият живот и надеждата, че нещо ще се промени.

По-лесно беше да се каже, отколкото да се направи. След като бях докаран в безпомощно състояние в една болница, ме предумаха да проведе противоалкохолно лечение. Издържах го. Тогава вярвах, че с него ще се премахнат всичките ми затруднения. Това се оказа голямо заблуждение. И до ден днешен, четиринадесет години по-късно, не съм сложил капка алкохол в устата си, но продължих да живея моя встрастен живот с пълни сили. Само че аз потърсих друго поле за дейност - хазарта. По онова време дори не подозирах, че хазартът ще стане по-късно проблем за мен. Също така и малко знаех, че този проблем съществува от дълго време. Една случка по време на моята отпуска в Малайзия може да осветли този проблем. Тук трябва да обясня, че в повечето азиатски страни някои хазартни игри също са забранени, както у нас в Германия. Към тях спадат игрите 17+4. Въпреки това се играе на всеки уличен ъгъл.

Една вечер играех тази игра в задната стая на един третокласен хотел с неговия собственик. След като спечелих хотелската си сметка и малко суха пара, на собственика му хрумна за предложи жена си за залог – на всичко или нищо. За да продължа играта, аз се съгласих и спечелих.

Когато аз и моята приятелка за първи път посетихме едно казино в Португалия, всеки от нас беше решил да рискува малка сума. Приятелката ми спря веднага, щом парите ѝ свършиха. Аз издадох четири чека над максималната сума и напуснах казиното само защото не бях взел повече със себе си. Това по-късно ми се е случвало много често.

Такова поведение показва всъщност много ясно какво се случи с мен още тогава, преди да призная, че съм встрастен комарджия. Отдавах тези си действия на консумацията на алкохол и се извинявах с него. Днес съвсем не съм сигурен в това, защото преди да стигна до окончателна капитулация, направих още сума неща, за да мога да играя, без да съм употребил алкохол.

Лъжи, измами, кражби не бяха чужди думи за мен, макар че през активното ми време на игра никога не ги чувствах така и не исках да си ги призная. Ако пак бях обрал спестовната книжка или банковата сметка на жена си, успокоявах съвестта си, че всичко и даже много повече ще ѝ върна от моята „голяма печалба“, за която мечтаех ден и нощ. Реалното ми мислене беше напълно нарушено. Бях болен.

След няколко години интензивен хазарт дойде първото голямо крушение на лъжовния свят, който си бях изградил.

Не искам да премълчавам, че по това време за първи път потърсих помощта на „Анонимни комарджии“. В продължение на близо четири месеца под влияние на моите близки посещавах групата, без да постигна успех.

Програмата, която ми предложиха, беше за всеки друг, но не и за мен. По това време не играех, но не намерих спокойствие и вътрешен мир.

Почти две години не играх. После всичко започна отново. Първо с един фиш от лотарията – веднъж на седмицата, после стана по-често. Прибавиха се и залаганията за футболните състезания в Англия. И сега беше само въпрос на време да кацна отново в казиното, което и сторих. Опитах се да играя контролирано и за пореден път да овладее моята страст към хазарта. Няколко дни успях, но скоро не можех вече нищо да постигна със силата на волята си и неконтролируемият играч беше отново на „работа“.

Набавяне на пари, извинения и лъжи, за да имам време за хазарт, спадаха към протичането на моя ден. През нощта се мятах без сън в леглото или бях измъчван от кошмари. Движенията ми станаха неспокойни, ръцете ми трепереха. Това състояние продължи още няколко години, макар и понякога за кратко да не играех. Лошият край приближаваше толкова сигурно, както и „Амин“ в църквата. Банката, която досега винаги подновяваше и увеличаваше кредитите ми, вече не играеше моята игра. Тя отказа да изпълнява платежни задължения. В тази фаза не можех повече да крия моите задължения, нито да ги омаловажавам. Семейството ми постави ултиматум.

„Ако трябва още веднъж да ти помогнем, ти първо трябва да ни докажеш, че искаш да спреш с хазарта. Нека ти се помогне! Болест е. Сам няма да се справиш. Направи нещо!“ Трябваше да изслушам не само това, но и много повече. Нямах повече надежда да водя нормален живот без хазарт. Толкова енергия бях пропилял през последните години. За да успокоя семейството си и отново да оправя финансовите си проблеми, се обадох на АК и още на следващия ден отидох на сбирка. Бях изненадан с каква сърдечност ме приеха в групата. От някои присъстващи бликаше толкова жизнерадост. Това беше напълно ново за мен. Никакво хленчене, никакво оплакване. Сигурно всеки си имаше свои собствени лични проблеми, но на преден план стоеше преодоляването и решението им, а не самите проблеми. Когато разказах за моите затруднения, страхове и беди, забелязах по всички лица, че ме разбират, макар и да

говорех доста объркано. Тъкмо това беше, от което спешно се нуждаех – разбиране. Тук можех да се заредя с нова енергия.

Най-напред трябваше да реша финансовия си проблем, който считах за най-голям и спешен. Днес мога само да се смея на тази измамна представа, защото дълговете и уреждането на финансовите затруднения бяха насочени бързо в правилен път. Все още не ликвидирани, но оправени.

Много по-зле изглеждаше моят емоционален живот. Характерът ми с течение на времето се бе променил и даже не бях го забелязал. Не исках повече да живея така, следователно трябваше да се променя и бях готов да положа усилия за това.

От една година работя по програмата на „Анонимните комарджии“. Все още на малки етапи, но се старая да подреда живота си според дванадесетте стъпки. Това не винаги е лесно, но получавам нужната помощ от приятелите на сбирките.

По време на моята активна игра, когато бях разстроен от големите загуби, с удоволствие бих се доверил на някой приятел. За мой ужас обаче установих, че нямам повече приятели. Старите приятели от младостта ми се бяха отвърнали от мен поради пиянските ми ексцесии. По време на хазартната си кариера няхах време да срещна нови приятели, защото автоматите бяха по-важни за мен. Мислех, че причината задето нямам приятели, се таи в другите. Днес знам, че всичко е зависело само от мен и от моето поведение. Все още ми е трудно да се обърна с лице към хората, но се опитвам.

В настоящия ми живот отново има място за чувство. По-рано не можех да говоря за чувствата си. И днес още ми е трудно.

С жена ми положихме ново начало. Но за това трябваше да стана на 50 години. В нашите отношения бавно се завръща доверието. Ще оправим и нормалните затруднения, които ги има във всеки брак.

От безнадежден случай се превърнах в надежден човек, с всичките му слабости и грешки, но вече не играя и се надявам и в бъдеще да не го правя. Това дължа на приятелите си от сбирките и на програмата на „Анонимните комарджии“. Тя функционира.

Знам, че през останалата част от живота си трябва да посещавам „Анонимни комарджии“, за да остана сух и трезвен. Преди няколко години не можех да си го представя. Просто още не бях готов да се предам пред болестта хазарт. Винаги си оставях отворена задна вратичка, за да мога пак да играя. За мен лично няма безнадеждни случаи. За всички проблеми има решение.

ЩАСТИЕ НАСИЛА НЕ СЕ ПОСТИГА

„Дълги години използвах девиза „Всеки е ковач на своето щастие“, днес към него мога да прибавя „но не всеки ковач има щастие“.

Доколкото мога да се обърна и огледам живота си, той представляваше истински хаос, но със сигурност не беше причинен от моето пиене и игра. Днес знам, че **моят начин на пиене и на игра беше само продукт на хаотичния ми живот.**

Доста време продължи, докато разбера, че „Анонимните комарджии“ няма да ми покажат как мога да се науча да отбягвам хазарта. В нито една от Дванадесетте стъпки не мога да прочета как да спра с хазарта. В Дванадесетте стъпки се говори за това как да постигна трезвеност и да се освободя от моето вътрешно пленничество. В АК се научих да живея трезво.

Никога нямах проблем с играта, винаги имах само един проблем – да не играя. За мен мисълта никога вече да не играя беше ужасна и не можех да си го представя. Дори предпочитах да се самоубия, отколкото да спра с хазарта. Това е безумието, към което ме тласкаше тази болест. Колко болен трябва да съм бил, че единственото решение на моя проблем ми се струваше самоубийството. Бях толкова болен, че не можех да видя или не исках да видя колко много се страхувах да поема отговорност за своя живот и постъпки.

Още като дете имах затруднения с реалното възприемане на света. Моят неприятел номер едно беше действителността, защото тя не изглеждаше такава, каквато аз я исках. Затова още като дете заложих всичко на това да променя света така, че да ми харесва. Едва днес знам каква цена трябваше да заплатя за това фатално отношение към живота.

Не мога точно да кажа кой дявол беше влязъл в мен, за да избира за цел в живота похода срещу реалността. От най-ранното си детство срещам затруднения при общуването си с хората, местата и ситуациите и щом не можех да си ги обясня, исках да ги променя. И както мен не можеха да променят, така и аз не бях в състояние да променя другите хора. Макар че предугаждах това, все пак се опитвах. Исках да бъда директор, режисьор, владетел. Характерен белег за мен като вострастен комарджия беше, че се смятах за бог. Аз бях най-големият, най-добрият и непредвидимият. Това беше светът, който обичах, но реалността не държеше сметка за това. Тъй като не можех да понасям истината, лъжовността трябваше да се превърне в добродетел. Моят начин на игра и пиене поддържаше винаги този лъжовен свят на фантазии.

Още като малко момче открих това въздействие на хазарта. Какво фантастично откритие, най-после можех да бъда най-големият, най-добрият, най-чудесният!

Трябваше само да спечеля. Изглеждаше най-лесното нещо на света, поне не беше проблем за някой като мен.

Правех впечатление с този начин на игра. Било когато играех с баба на карти, при игри в компания, на телеавтомата или на паричния игрален автомат. Винаги имаше хора, които ме питаха дали не ми прави впечатление, че нещо в моето поведение при играта не е наред. Беше ми направило впечатление, че твърде много хора се безпокоят за неща, които не ги засягат. Не откривах нищо ненормално в това, че **просто не исках да губя**. Кой иска да бъде губещ? Аз бях само един страстен играч, който мечтаеше от тази страст да направи професия. Намирах за естествено понякога при загуба да си отпочивам. Единственото, което ме смущаваше при тази работа, беше, че другите вероятно имаха проблем с това и повече не искаха да играят с мен. Мисля, че съм единственият човек на света, който е изхабил и сменил толкова партньори в играта. Ставаше все по-трудно да намирам хора, които желаят да играят с мен.

Обичах хазарта. За мен нямаше нищо по-хубаво в живота от това чувство на гъделичкане, дразнене, напрежение на нервите. Едно истинско занимание точно за мен и докато поддържах това чувство, всичко беше наред. Но всичко се променяше, щом изтрезнеех, това ще рече – щом се озовех лице в лице с реалността, от която бях постоянно преследван. Тогава отново виждах мизерията, в която живеех.

От главата до краката бях изпълнен с проблемите, които има всеки 16-годишен младеж. Имах даже и такива, каквито един 16-годишен няма, защото бях в състояние сам да си ги създавам. Каква драма! Единственото предимство беше, че никога не ми ставаше скучно.

Аз съм петото от шест деца. Майка ми трябваше да ни отгледа сама. Трябваше отрано да се науча да деля и да се отказвам и точно тук бяха моите затруднения. Исках всичко – сега и веднага. Никога не ставаше достатъчно бързо.

Удивлявах се на майка ми за нейните хубави деца и аз израснах с чувството, че ние сме нещо особено. Може би причината беше, че цялото ми семейство говореше винаги за това. Моето семейство беше уважавано и почитано в квартала, но не защото бяхме богати, а защото по-големите ми братя го налагаха с юмручно право. Но аз винаги бях слабакът.

Ако днес човек види фигурата ми, едва ли ще може да си представи колко мършаво и тънко момче съм бил. Имах тъкмо толкова сила, колкото да мога да ходя. Физическа сила ми липсваше, но затова пък бях устат и се налагах с приказване. Почти във всичко, което вършех, се водех от страх, ненавист и самосъжаление. Стъпка по стъпка изграждах около себе си стена, която първоначално трябваше да ме закрила, но после ме затвори. Станах пленник на самия себе си, в моя собствен затвор бях едновременно пазачът и единственият, който знаеше пътя за навън. Но аз не исках да изляза, защото вътре се чувствах по-сигурен, отколкото навън.

Така погледнато, хазартът много ми помогна. Беше спогодба, чиято цена най-често можех да заплащам. Но от друга страна, още в най-ранното ми детство имаше ситуации, при които няхах пукната пара и трябваше да правя дългове, за да мога да продължа играта. Наблягам на тези „хубави“ времена, защото не би било истина да кажа: „Всичко беше лошо“. Не, не беше така и мисля, че днес е важно за мен да разбера това. Отначало играта ми доставяше удоволствие. Но после бавно настъпи моментът, когато всичко се промени.

Дори не мога да кажа кога точно загубих контрол над играта, тъй като съм убеден, че имаше такъв. Днес мога да кажа, че играта ме контролираше, а не обратното. Моето вътрешно отношение ме обричаше на игра. Изведнъж всичко се промени и в подпорните колони на моя свят на мечти се отвориха големи пукнатини. Целият ми ден се определяше от играта. Живеех само за играта и живеех като проститутка, която трябваше да излиза, за да набавя на сводника си пари. Продадох душата си и вече не знаех ограничения. От първоначалните приятни игри на карти с баба, в които се бях вече обиграл, преминах на телеавтоматите, за които изразходвах всичките си джобни пари и откъквах още пари от майка си. После дойдоха игрите на карти в кръчмите, където играех с хора, считани от мен за асоциални. Но докато те можеха да държат картите, макар и пияни, ми беше напълно безразлично. Това равнодушие се превърна в нещо постоянно, ежедневно. За мен беше важно единствено временното удоволствие от играта. Беше ми все едно какво ще стане с мен, не ме интересуваше колко пари ще загубя. Накрая дойде и паричният игрален автомат, защото по-лесно беше да играеш сам, отколкото постоянно да търсиш партньори. За мен това беше чисто пропиляване на време. От сега нататък можех веднага да започвам с играта, а не да чакам партньори и да се изтезвавам.

Така изглеждаше тази безкрайна история. Сутрин се събуждах облян в пот. Усещах треперенето, вътрешното напрежение и надеждата, че в училище щях да срещна моите партньори, с които играех на карти даже и в час. Ако имах пари, след училище отивах в кръчмата, после на работа, където задигах пари от тоалетните. За някой, който работи в гастронорм, не е проблем да гепи пари. След работа отивах в бистрото отсреща, където играех на автомати. Когато там свършваше работното време и имах още пари, отивах в кръчмите на моя квартал. По някое време се прибирах у дома, където се опитвах да поспя последните четири часа. Сънят ми беше неспокоен, изпълнен с кошмари. Всичко се смесваше в ежедневната ми мисъл за самоубийство.

За мен животът като вострастен комарджия беше мъчение и изглежда нямаше спасение. Много добре си спомням кога за пръв път осъзнах колко бях болен и в какво умопомрачение живеех. Една вечер играех на автомата в бистрото на нашия квартал. Тъкмо получих едно извънредно изсипване на жетони, върховна наслада за комарджията, когато трима маскирани мъже се втурнаха и нападнаха бистрото. Имах навика да нося винаги пари в брой, защото понякога можеше да се случи да направя

някоя по-голяма покупка. Би могло например към 22 часа да пожелаеш спешно да си купя стереоуредба. Тази вечер парите, които носех у себе си, не бяха малко. Аз се обърнах, видях пред носа си барабанен пистолет и от страх инстинктивно се хванах за парите, които бяха във вътрешния ми джоб. Вдигнах ръце, наблюдавах нападението и трескаво се опитвах да открия какво означава това, че стоящият срещу мен постоянно ми намига с очи. Той беше нахлузил един перлонов чорапогашник и затова не можех да разпозная лицето му. Цялата работа ми дойде до гуша и предпочитам да се обърна и да си продължа играта. Но това не можеше да стане, защото всеки момент щеше да дойде полицията, а аз още нямах 18 години, следователно не ми беше разрешено да играя на автомат. Тук се случи чудо. За първи път в живота си започнах да се моля да не излизат други извънредни игри. Можеш да си представиш колко болен и отчаян може да е комарджията, за да направи такова нещо. Но тогава моята страст се наложи и предпочитам да се обърна и да продължа играта си. Хич не ме интересуваше дали тук има нападение или не, дали животът ми бе застрашен или не. Та ценен ли беше той, дали линия като роб на своята страст!

Тази вечер осъзнах, че нещо с мен не е наред. Исках да спра играта, а не можех. Не знаех вече как така изобщо играех. Всичко ми се струваше налудничаво и недействително, което в края на краищата си беше и точно така.

Пробвах всичко, за да спра хазарта. Безуспешно. Опитах с жени, но с автоматите ми се стори по-лесно. Занесох парите си в банката, но бързо се разкаях, защото не можех да разполагам по всяко време с тях. Излизах от къщи с малки суми, проигравах ги и тичах у дома под проливния дъжд, за да взема останалите пари. Опитах се да си наложа воля и страдах много от големите загуби на моето чувство за себестойност. Смятах се за неудачник. Нужно ми беше дълго време, докато разбере, че не мога да играя. Не мога да играя като другите хора. Стигнах до точката, където трябваше да капитулирам пред реалността. Предприех първия си опит за самоубийство, оцелях и продължих да играя. Бях отчаян.

Когато казвам, че не съм отишъл доброволно при „Анонимните комарджии“, може да ми се вярва. Направих всичко възможно, за да не отида при тях. Днес съм благодарен на Бога, че ме е завел в тази общност. За мен е голямо щастие, че сам реших да стана член на АК. Винаги са ми казвали: „Ти се нуждаеш от нас, обаче ние не се нуждаем непременно от теб“. За мен беше важно да запомня този факт.

Изпитах странно чувство на пръвата сбирка. Всички бяха весели и повечето от присъстващите правеха изискано впечатление. След сбирката един мъж ми каза: „Ела пак!“. Друг ми предложи да ме закара въщи. Той стана първият ми спонсор. Още от първия момент се почувствах добре при АК. Въпреки това изминаха месеци, докато им призная проблема с пиенето си. След това започнах да посещавам „Анонимните алкохолици“.

Днес се радвам, че никой от общността не ми каза какво ме очаква през трезвеността. Ако знаех, май от страх никога нямаше да остана сух. Така в началото успях да се концентрирам върху същественото, а това и до днес е моята трезвеност. Трябваше да се науча **да поставям трезвеността на първо място**. А това означаваше да ходя на сбирките, да се обаждам на спонсора си, да го изслушвам и да изпълнявам препоръките му. Това беше важно и същевременно много трудно, защото дисциплинираното поведение не се числеше към най-силните ми страни.

Да си призная честно, представях си моята трезвеност по друг начин. Мислех си, че щом вече не играя, моят трезвен живот ще ми предложи нещо съвсем специално. В мисълта си виждах една дългокрака, добре сложена, руса 18-годишна, която да ми подслажда заника на животаа. От тази мечта ми е останало само русото. „Старецът с брадата“ трябва да е гаврътнал някоя чашка, когато ме е сътворявал, защото не трябваше да покорявам света на жените. От почти две години живея в много щастлива връзка с един мъж и от половин година имаме общо жилище. Но с това трудностите не се свършват. Например раждането на деца е проблем, защото с моя приятел няма как да се осъществи. Но ние не се отказваме от вярата си в техниката /малък виц!/.

Днес приемам всичко това по-леко, но по онова време смятах, че няма да го преживея. Не можех да си представя да бъда бисексуален или хомосексуалист. Но с помощта на групата на „Анонимни комарджии“ се научих да се сприятелявам с тази реалност. Научих, че не съм станал по-лош човек, наистина промених се, но по-скоро положително. Страхът ми, че поради това ще загубя приятелите си, беше необоснован, защото те можеха да живеят по-добре с това, отколкото аз.

В началото на моите посещения на групата не се интересувах толкова от 12 стъпки. След две и половина години разбрах, че не е достатъчно само да си сух. За щастие имах възможността да посетя в Америка групите на Анонимните алкохолици, където ми беше даден пример какво означават трезвеност и жизнерадост. Техните сбирки не бяха само срещи на чаша горещо кафе и прикаждане с цигарен дим. В моята постоянна група там получих нов спонсор, който притежаваше също способността от време на време да ми дава необходимия ритник.

Не мога да си обясня как успях всичките тези години да остана сух, без действително нещо у мен да се е променило. В Америка ми казаха, че ако искам да остана трезвен, се нуждая само от честност, общителност и готовност. Но как можех някога да го направя, след като през целия си живот сам се мамех. Как да бъда общителен, когато гледах през две очи, изпълнени с омраза и злоба и които ме ръководеха погрешно.

Моят спонсор ме попита дали съм готов за четвъртата стъпка. Така започнах писането на моята биография. Днес мога само да благодаря за тази стъпка, защото чрез нея животът ми качествено се подобри. Той изискваше от мен, но също ме

насърчаваше. За съжаление това спонсорство се разпадна, когато той се пресели, а аз трябваше да се върна в Германия. Тук отново си взех спонсор. Благодарен съм за този човек, когото уважавах и комуто можех да се доверя. Без спонсор не мога да намеря тази честност, която се обуславя от един здравословен начин на живот.

Чрез общността стигнах и до вярата и приех факта, че не съм Бог. За мен днес е важно да не отричам новополучената си вяра.

Днес не трябва повече да живея сам и дори се научих, че е по-лесно да се живее с околния свят. Не мога да променя хората и трябва да ги приема такива, каквито са. По-рано бях обявил война на всичко и всички. Днес се опитвам да прилагам девиза: „Живей и остави и другите да живеят!“.

Днес виждам задачата си в това да предавам това жизнерадостно послание на всеки встрастен комарджия. Днес се наслаждавам на моята жизнерадост. Но тази нов живот не ни е даден безвъзмездно и не може да се постигне с половинчатости.

Всичко това и много повече дължа на групите на „Анонимните комарджии“, които ме научиха как да се отнасям с моята трезвеност. Ако по онова време се страхувах от реалността и се измъквах от нея чрез хазарта, днес мога да поема своята отговорност и да разглеждам живота си като предизвикателство.

АЗ, СЕЛОТО НА ПОТЕМКИН

„Точно като княз Потемкин, който по времето на Екатерина построил цели села, за да измами така посетителите, и аз се занимавах с това да си изградя фалшива фасада. Целият мой живот ми се струваше картонена кула“.

Хазартът в детството ми нямаше никакво значение за мен, никога не съм го обичал. Винаги съм се опитвал да открия причината за това и мисля, че има нещо общо със страха от грешки. Даже и по-късно, като възрастен, никога няхах желание да играя скат. Интересувах се наистина, но страхът от грешки беше по-голям. Защото винаги ме укоряваха и казваха: „Как можа да изиграеш тази карта, идиот такъв!“ Беше ми тъпо и затова няхах истинско желание да играя.

Аз съм дете на глухи родители. Изхождайки от собствените си слухови затруднения, те разбира се бяха много загрижени за мен и ме пазеха толкова много, че направиха от мен един в много области несамостоятелен човек.

Сигурно съм обичал родителите си, но не винаги съм го показвал. Например в обществото се отричах от тях, за да не разберат хората, че имам глухи родители. Когато родителите ми искаха нещо от мен, то винаги беше неприятно. Но аз им бях нужен като преводач, бях ухото на моите родители.

Днес знам, че имах големи затруднения при говоренето. Не можех да казвам завършени изречения като другите деца на моята възраст, които вече всичко бърбореха. Вместо това познавах езика на глухонемите. Владеех го съвършено. Действителното говорене, с изключение на думите „мама“ и „татко“, не владеех. Поради това се чувствах много несигурен, пренебрегнат и практически недееспособен в много области.

Например не можех да намирам класната си стая. Не беше като при другите деца – два пъти ги завеждаха до там и те вече знаеха къде да отидат. Аз се лутах наоколо и започвах да хленча. Другите деца ми се подиграваха и аз тичах побеснял от ярост въщи. Тогава баща ми ме хващаше за ръка и ме завеждаше в училище. Просто бях изостанал с няколко години. Това естествено даде отпечатък върху живота ми.

Винаги се страхувах. Страх от грешки и от това, че ще ме накажат. Много загубили търпение възрастни ме ругаеха и казваха: „Дявол да те вземе, хлапе! Разбери най-после това!“ Това определи посоката в моето развитие. Не бях в състояние да намеря пътя към самия себе си.

Винаги правех това, което другите очакваха от мен. Така протичаше животът ми. Не можех да се идентифицирам със самия себе си. Бях несигурен и изпитвах постоянен страх. Развиваше се една собствена динамика.

На 15 години напуснах училище. Имах трудни години на учене, на чиракуване. Но се научих да работя. И до днес не се плаша от работа. И тук бях този, който угаждаше на всички. Когато някой признаеше моето постижение, аз разцъфтявах.

На 20 години се ожених, защото приятелката ми забременя и от мен се очакваше да отговарям за жена и дете. Но не бях способен за това. Постоянно кръшках, но едва когато жена ми също започна да ми изневерява, нашият брак, след четири години съжителство, беше разтрогнат.

Тъй като тук не ме задържаше нищо повече, исках да емигрирам. Но до там не се стигна, тъй като се запознах с втората си жена. По това време баща ми почина и това ни улесни моята нова жена да се премести при мен. През юни 1961 ние се оженихме. От този брак се родиха другите ми трима сина.

Моята неспособност да нося отговорност за други хора не се беше променила. Започнах да строя села ала Потемкин. Потемкин бил княз по времето на Екатерина, който за посрещането на царицата построил цели села, за да я впечатли. Точно така се държех и аз и естествено се появиха нови затруднения. Започнаха първите разправи. Бягах от дома. Защо да стоя вкъщи и да се излагам на ядове? Така че отивах в кръчмата.

Наистина мога да кажа, че пропих втория си брак. И тази жена измамих. Или вечер късно водех колеги вкъщи и заповядвах на жена си да сготви нещо за ядене. Все още само се карахме. Между нас се водеше война.

Запознах се с нова жена. Въз основа на това, че бракът ни бе загубил смисъл, ние се разведохме. Аз се нанесох веднага при моята приятелка. Бях оставил впечатление у нея, че съм обигран мъж, здраво стъпил на земята. В действителност положението ми беше несигурно. Тази картина отчасти е вярна и до днес. В края на краищата 50 години погрешен живот не може да се промени така бързо.

Запознах се с един колега, който често в понеделник идваше на работа с хубави дрехи. Тогава си помислих, че той прави някакви нечисти сделки. Започнах да се интересувам откъде взима пари за тях. Аз почти винаги имах финансови затруднения. Просто не умеех да боравя с пари. Един ден го докарах до там той да заговори откровено какво всъщност работи. После пристигна с Мерцедес, макар че преди това притежаваше стар Фолксваген. Попитах го откъде има Мерцедес. Отговори ми: „Снощи го спечелих от един“. Днес мога да кажа, че от момента, в който ми разказа за хазарта и колко пари могат да се получат от него, ми просветна. Дълго го увещавах, докато той се съгласи да ме вземе със себе си. Всъщност не трая дълго – едно Бакарди и после отидохме в казиното.

Тази първа вечер в казиното спечелих огромна сума. В продължение на два часа чрез една тъпа система бях спечелил неколкостотин марки. От тази минута за мен съществуваше само хазартът. Той стартира при мен като ракета. Както един приятел от АК казва: „От нула на сто“.

От тогава ходех само да играя. Отначало печелех. Понякога, тук-там по няколко хилядарки. Загубите по това време все още бяха в нормални граници. Но после постепенно настъпи тази принуда да печеля, все да печеля. Вече не можех да спра. Искях все повече и това се превърна в моята гибел. Искях само да играя. Не може да е било друго, защото парите вече не ме интересуваха. Ако спечелех, не спирах и парите веднага пак изчезваха. Това е щурото и неописуемото в тази работа.

Един ден се прибрах вкъщи и казах на приятелката си: „Днес продадох колата.“ „Как така си я продал?“ – запита тя. Отговорих, че колата странно е трещяла и отзад излизал облак пушек, затова съм я продал, вместо да се ядосвам с тези повреди. Разбира се, това съвсем не беше вярно. Продадох я, за да имам пари за игра.

После пак бях спечелил нещо. Сложих парите на нощната масичка, за да си купи приятелката ми нещо и за да не ми задава неприятни въпроси. Беше спокойна, когато имаше пари.

Моята приятелка ни купи нова кола, и нея осребрих. Една част от парите изплатих на бившата ми жена за изостанали издръжки, поне за това да не се опасявам. С остатъка от парите отидох в казиното. За една нощ парите вече ги нямаше. Когато се прибрах вкъщи, казах на приятелката си, че трябва да ѝ призная нещо. Тя беше нервна и попита какво пък се е случило сега. Тогава ѝ разказах: „Веднъж в една кръчма се запознах с една жена, ти също я познаваш, та тя ми зае няколко хиляди марки. Днес я срещнах и тя настояваше да ѝ върна парите, иначе щяла да възложи на няколко бандити да ми надупчат колената с куршуми“. Та такива приказки ѝ сервирах. Нищо не беше вярно. Но най-хубавото дойде после. Седмици по-късно бях в тази кръчма и аз, глупакът му с глупак, се обадох на моята приятелка с молба да дойде да ме вземе. Тя пристигна, срещна тази жена и я попита: „Слушай, как можеш да тормозиш мъжа ми заради едни пари?“ Жената не знаеше за какво става дума и се учуди: „За какво говориш изобщо?!“ Тогава всичко се взриви. Трябваше да призная, че съм проиграл всичко.

Тя ми купи нова кола и аз се заклях в най-святото си: „Никога вече няма да играя!“ Това продължи една година, но хазартът никога не ме беше освобождавал. Планирах един ден да имам много пари и да променя всичко.

Моите деца ми подариха настолна рулетка, за да си доставям поне вкъщи удоволствие, щом не мога да ходя в казиното. Като побъркан седях на масата по цели нощи и играех на рулетката. Написах перманентности, системи и изчислих всичко много точно. Странно беше, че у дома винаги печелех.

Една неделя отидохме на разходка. В нашия град току-що бяха открили казино и аз не го изпусках от очи. Казах на приятелката си: „Ела, да погледаме!“ Тя попита дали не искам да играя отново. Отрекох. Фактически исках само да отида в казиното.

Седяхме на бара и си пиехме кафето. Имах още малко пари в джоба и се чудех, че тук беше едно крупие, което познавах от друго казино. Разказах ѝ какво съм печелил при него. Тя искаше да си тръгнем, но успях да я убедя да останем още малко. Поставих моите няколко марки и успях да ги увелича на неколкостотин. „Сега вече си тръгваме!“ – каза тя и двамата отидохме да вечеряме. Храната беше великолепна. Бях облякъл сакото си, което винаги носех при игра. Тъкмо исках да си запаля цигара, когато отзад в хастара намерих един жетон. „Я погледни какво намерих тук!“ – казах аз. Тя ме умоляваше да не ходя повече в казиното. „Да дам това на келнера като бакшиш? Та ти не си в ред!“ – казах ѝ аз. По пътя към касата минахме покрай масата с рулетката и вместо да обменя жетона, аз отново се спрях до масата. „Ела, ела, ела и обмени жетона!“ – настояваше тя. Отвърнах ѝ, че ще заложа и ако спечеля, парите ще бъдат

нейни и ще може да си купи нещо хубаво. Поставих на финал 8. И какво дойде? Осмица! И до днес още тя има тази рокля.

Така я бях залъгал с хубави обещания, че тя отново се успокои. Бях оставил у нея впечатлението, че можех да играя контролирано. Още следващия понеделник отново бях в казиното. Оттогава цяла седмица ходех там скришно, без тя да забележи.

Напрежението се повиши, когато при мен дойде за кратко да живее моят втори по възраст син. Той беше на едно пътуване и парите му пристигнаха по пощата. Аз ги проиграх, защото си мислех, че докато той се върне, ще ги наваксам отново. Но той се завърна по-рано, застана пред мен и запита: „Татко, къде са ми парите? Не са ли пристигнали?“ Трябваше да му кажа истината, че предишната вечер съм ги проиграл. Той ме изгледа с поглед, който никога преди не бях виждал. Много по-късно ми призна, че в онзи момент с удоволствие щял да ме застреля. Това са моменти от живота ми, които никога няма да забравя.

Осъзнах, че имам затруднения с хазарта, но не знаех как да престана с него. Мислех си, че съм побъркан и че този път няма да отида в казиното. И все пак отивах, веднага щом се сдобих с пари.

Отново притежавах по-голяма сума и още веднъж направих страшен удар. Тази вечер залагах като побъркан и ми вървеше. За мен това беше върхът, дадох една стотачка бакшиш дори на чистача в тоалетната. Вкъщи седях като откачен пред купчината пари и обмислях какво да направя с тях. Разделих ги на по-малки купчинки, с които реших да върна дълговете на отделните си кредитори. Не отидох при никого от тях, а отново в казиното и парите се изпариха. Исках да се самоубия, но и тук се провалих. В паниката си позвъних на приятелката си в службата ѝ: „Трябва да ми помогнеш! Съсипан съм! Не мога повече! Преди малко исках да се обеся!“ Тя само ми отговори: „Съжалявам, остави ме на мира! Не мога и не искам повече. В къщата има лекар, обади му се.“ Така и напарвих. Той ме закара в болницата, в приемното отделение. Там проведох първия си разговор с главния лекар на отделението. Той ме запита какво искам и какво очаквам от лечението. Отговорих: „Господин докторе, трябва да има някаква възможност да се спре с хазарта. Искам да работя, трябва да погася дълговете си, не искам повече!“ Но той само поклати глава и каза: „Не, съжалявам, тук не мога да ви помогна.“ Препоръча ми да посетя събранията на „Анонимни алкохолици“ и да поразмисля през почивните дни, а в понеделник да се явя отново на разговор при него. „За какво е цялата работа?!“ – си мислех. В понеделник отидох на разговор и казах на лекаря: „Искам да променя живота си!“

Исках да постъпя в болницата, защото не виждах изход и лечението беше спасителната сламка за мен. Нямах жилище, всичко беше отишло по дяволите, бях измамил работодателя си, не смеех да се появя никъде. Трябваше да постъпя в болницата. Така започна лечението ми.

По това време беше задължително два пъти в седмицата да се посещава външна група. Страшно се радвах, че вече се бе основала групата на „Анонимните комарджии“. Бях в повишено настроение и един петък през октомври 1983 година за първи път бях на сбирка. Бързо установих, че бях единственият встрастен комарджия, който идва от лечение. Приятелите се приближиха към мен, защото май смятаха, че тук има един, който е разбрал нещо.

В тепарията бях единственият комарджия, така че лекарите се интересуваха много от мен и ми задаваха най-различни въпроси, питаха се дали да направят с мен това или онова. Когато днес още веднъж премислям нещата, виждам, че май никога не съм им давал верен отговор. Разигравах им хубави филми, предоставях им съновидения. Само че на мен самия това не ми помагаше по никакъв начин.

Моят лекар ми каза на сбогуване: „Ако вие застанете на подиум и се опитвате да бъдете силен, властен, да се борите, да искате във всичко да успявате, ще бъдете нападан от всички страни. Все едно от кого, вие винаги ще сте уязвим и не ви остава нищо по-добро, освен да се защитавате. После ще ви връхлети пак нещо ново и накрая вие ще се занимавате с вас самия, защото трябва отново и отново да защитавате вашата стена. Но ако застанете там и кажете, че сте слаб, нищо няма да ви се случи. Никой нищо не може да ви направи!“ . Странно, но такива неща никога не забравям.

Макар и да не исках повече да играя, казиното все още ме привличаше. Въпреки рецидива си, още същата вечер бях в групата. Но тук отново играх ролята на излекуван, който знаеше всичко по-добре от другите. Докато най-после, в началото на 1985 година, достигнах най-ниското си душевно падение. През тази нощ за пръв път признах пред Бога и пред себе си, че съм встрастен комарджия. За пръв път истински се молех, иначе досега само исках неща, които не бяха в моята власт. Не можех повече. Помолих Бог за помощ. За мен това беше един духовен момент и ми стана ясно, че повече не мога да играя.

Оттогава ходех най-прилежно в групите. Вече няха друг избор. „Ходи в групите, колкото е възможно по-често! 50 години си живял погрешно и трябва много да навакваш!“ . Изведнъж се промени мисленето ми, много бързо. Отдалечих се от принудата, от това притеснение, което иначе винаги беше у мен.

Приятелствата, които намерих в групата, ми действаха благотворно. На това ме научи и Програмата. Начуих, че който и да е, какъвто и да е, откъдето и да идва, както и да изглежда, каквото и да представлява, той не е нищо друго, освен като мен самия – встрастен комарджия. Приятелството днес означава за мен, че имам смелост да кажа на другия какво мисля. А не да обмислям думите си, за да не го разсърдя.

За мен някои неща се промениха. Естествено, трябваше да разбера, че 50 години съм живял погрешно, тъй като на 50 години станах сух и започнах нов живот. Разбира се, беше ми ясно, че не мога от днес за утре да постигна всичко. А само част по

част, едно след друго, сам да се опозная и да получа познания, това ще рече – неща, които по-рано съм вършил другояче, днес ги разбирам и върша правилно. Моята трезвеност има предимство, всичко друго идва след нея. Моят начин на мислене и моето вътрешно отношение се промениха чрез работата по Програмата.

МАЙСТОРЪТ И НЕГОВИЯТ СЛУГА

Началото на моя неосъзнат хазарт беше през 1960 година. Няколко години преди това родителите ми се бяха развели. Използвах го в моя изгода, като се премествах винаги при родителя, който можеше да ми предложи повече както материално /дъжбни пари/, така и повече свободи, по-малко забрани и предписания. Шест години сменях ту бащиния, ту майчиния дом, но нито едната, нито другата страна ме желяеха истински.

По време на военната ми служба започнах да играя както трябва. Игрите на покер бяха най-строго забранени на войниците, но обаянието на забраненото ни примамаше още повече.

След завършване на военната ми служба – без завършено обучение или рационално школко образование, защото не оставах за дълго в едно училище – стоях пред нищото. Единственото, което знаех и можех, беше играта на карти. Без работа и пари, все пак трябваше да започна нещо. Следователно, нощем, докато баща ми спеше, задигах от портмонето му пари. Така финансирах игрите си на покер. Тъй като баща ми печелеше добре, не забеляза веднага, че му липсват пари. Едва след осем месеца ме улови на местопрестъплението и след последвалата свада се озовах на улицата. На двадесет години, напълно без пари, започнах с ексцесивни игри на карти. Парите за тях си набавях чрез малки кражби, които извършвах заедно с други младежи. Играех дни и нощи, без прекъсване, освен когато няха повече пари.

По това време бях отслабнал, тежах само 48 килограма и изглеждах като собствената си сянка – с хлътнали бузи, уморен и окаян. Един скитник-бедняк без родина, без честолюбие, без чувство за собствена стойност – един никой!

Вече не знам точно как намерих пътя към бюрото по труда, но скоро имах трудов договор с една немска фирма и се преместих в голям немски град. След известно време, необходимо за преустрояване и свикване и през което задоволих нуждите си от дрехи и добра храна, започнах отново да играя. Най-напред играех на

карти с колеги след работно време в някоя кръчма, на малки суми, така че можех още да заплащам мебелираното си жилище и храната.

Скоро след като се запознах с жена си, се оженихме. Сега трябваше да преустрою моето поведение, оформено от дългогодишния хазарт. Въпреки това аз отново и отново се оттеглях в моето „убежище“ и продължавах тайно да играя. Моята жена май е подозирала нещо за комарджийската ми страст, но бях убеден, че съм замаскирал всичко много добре и тя нищо не знае. Винаги имах извинения за моите периодични отсъствия, през време на които играех в кръчми и задни стаички на карти. Междувременно у мен се беше развила вманиаченост и аз играех все по-често и на все по-големи суми.

Когато се роди първият ми син, си мислех, че неговото раждане би могло да ме възпре от хазарта. Искях да използвам връзката си със семейството като спирачка. Но тя не задейства. Докато си бях вкъщи, всичко беше наред. Но когато работех на монтаж, проигравах значително по-бързо добавките към заплатата и възнаграждението за извънредните часове. На връщане, след доста месеци отсъствие, вече си бях измислил лъжите защо съм превел толкова малко пари.

Така изминаха четири години. Роди се и моят втори син. Аз все повече играех на автомати, защото се надявах, че така ще проигравам по-малко пари. Но каква заблуда! На „гробницата на грошове“ губех също толкова пари, само че по-бавно, отколкото при картите. Почувствах се изведнъж привлечен от автоматите, това беше моят свят. Само аз и автоматът. Майсторът и неговият няма слуга! Играта на автомата ме очароваше толкова много, че не можех да се откъсна от него. Сутрин отивах на работа и след нея играех, докато не свърших парите. Вкъщи се прибирах само за спане. Така протичаше денят ми.

Един ден, когато синът ми постъпи в болница, исках да го посетя и да му занеса малък подарък. Но случаят пожела да открива близо до болницата игрална зала и тъй като не познавах тази местност, исках да поразгледам дали тази зала е по-различна от моята „постоянна“. След като в полунощ отново излязох навън, всички пари бяха проиграни. А аз исках в три часа следобед да посетя сина си! Кавгата вкъщи беше неизбежна. За пръв път трябваше да призная, че съм проиграл много пари. Въпреки последвалото обещание да спра с хазарта, продължих да играя. За известно време успях да го скрия, докато дълговете към нашите познати толкова нарастнаха, че загубих дирята им. Бях готов да дам на жена си писмено обещание, че няма да играя повече.

Жена ми отиде на лечение, защото моето поведение я беше претоварило нервно. Многократно ми казваше, че съм болен, но аз го отричах и все обещавах да не играя повече. Всеки път отново лъжех и нея, и двамата си сина. Чувството ми за достойнство спадна под нулата!

Моите деца междувременно бяха пораснали, а аз дори не бях забелязал – там нали никога не бях у дома. Когато отивах на работа, те още спяха, когато се връщах – те вече бяха в леглото.

Признах своята вострастеност, когато жена ми ме заплаши с развод. Осъзнах, че ще загубя всичко. Потърсих психиатър и освен това подписах декларация да не ми се изплащат пари от общия влог – аз сам се поставих под попечителство.

Едва година по-късно бях готов да направя нещо за себе си и започнах да посещавам група на АК. В моите очи това изглеждаше като пълна капитулация. Един комарджия разправяше там за своя живот и бях впечатлен от сходството с моите преживявания – но преди всичко от това, че той беше успял вече няколко години да не играе.

Въпреки посещенията на групата рецидивирах и за мен групата беше като лекарство. Чувствах се разбран. Чувството за щастие и готовност да се сбlijим и взаимно да се разбираме много ми помогнаха. От няколко години съм сух и не играя повече.

В моята постоянна група ме избраха за говорител. Опитвам се да показвам на другите членове на групата, че силата да се спре хазарта е заложена единствено у нас.

Откакто членувам в „Анонимни комарджии“ животът ми извърши чудесен обрат. Живея по-интензивно и крача по-съзнателно в живота. Познавам реалността и участвам активно в живота. Грижа се най-сетне за ближните си и за околния свят – и преди всичко сега най-последно имам време за моите вече пораснали деца.

ПОЗВОЛЕНО МИ Е ВСИЧКО, ОСВЕН ХАЗАРТ

„Може да има стотици оправдания защо съм играл, но погледнато отблизо, нито едно от тях не беше основателна причина, за да играя и поради това да разруша живота си“.

Дойдох при „Анонимни комарджии“ след като осъзнах, че сам няма да се справя с отказването от хазарта.

Тъй като съм близък на един комарджия, познах от разказите му АК, знаех вече нещо за групите на АК и си мислех, че за мен няма да е проблем да се откажа от хазарта и да си живея живота и занаят както досега. Мислех, че вече съм наясно какво е хазартът при другите, само що се отнасяше до моя хазарт бях на километри

отдалечен от това да схвана размерите на болестта си. Още като дете играех с часове на карти и взимах пари от портмонето на майка ми, за да отида на флипер-апаратите. Едва по-късно разбрах, че в детството си съм имал нездравотношение към хазарта.

Дойдох значи на сбирка на АК и си мислех, че така съм дал моя принос за оздравяването си и че всичко друго ще стане от само себе си. Чувството за общност и задружност беше напълно ново за мен и бях твърдо убеден, че ще се справя. Посещавах групите три-четири пъти седмично и през това време имах усещането, че съм направил пробив. Но след това отново чувствах неудържимото влечение за игра.

Беше дилема, все си въобразявах, че сега съм я разбрал, но щом останех сам, отивах отново да играя. След като бях проиграл общата каса на моята жилищна общност, се уплаших от поведението си и се реших на стационарно лечение.

В терапията имах големи разпавии с другите болни. С течение на времето това стана непоносимо и аз отново възприех стария си начин на поведение: да се харесвам на другите и да се нагаждам. Така шмекерувах и при лечението. Тогава вярвах, както в училище, че трябва да отговарям на очакванията на другите. Не си и помислях, че тази терапия служи за моето собствено оздравяване. Когато завърших лечението, единствените осезаеми резултати бяха, че през това време не играех. Задълбочи се и убеждението ми, че трябва да отида в групите на АК. Така и направих, макар и вътрешно да не бях още сигурен, че наистина съм встрастен комарджия.

В началото еуфорията от терапията и страхът да не се откажа, ме държаха далеч от хазарта. Не останах дълго трезвен, понеже не бях разбрал още първата стъпка от нашата програма. Наистина бях комарджия и явно можех и да не играя, но моят живот съвсем не беше толкова лош. Опитвах се да пренеса стария си начин на поведение в моя нов, освободен от хазарта живот. Така с помощта на многото сбирки, които посещавах, останах сух почти една година, докато един ден, необяснимо как, се озовах в една игрална зала. Това, от което се страхувах, се случи. Бях играл, не издържах!

На следващия ден отидох на сбирка и разказах, че съм рецидивирал. Беше ми зле, чувствах се като неудачник, но всъщност се самосъжалявах. Мислех, че това е най-ниската ми точка на падение, но вместо да си направя изводи, продължих както досега.

В групата говорех за моите затруднения, след като ги бях вече преодолял и опитал сам да ги разреша. Още веднъж издържах почти седем месеца, без да играя, но после беше достатъчен един нещастен флирт с една погрешно смятана от мен жена-мечта и аз продължих да играя. Не можех да спра с хазарта, макар и да посещавах групите. Толкова се срамувах, че няколко седмици не можах да призная пред групата, че отново играя. Накрая това бремене стана толкова тежко, че за мен имаше само две възможности – или да спра с хазарта, или да загина.

Сега най-сетне оставих да паднат всички прегради. Осъзнах болестта си с всичките ѝ последици и бях готов да направя всичко, за да остана сух. Беше ми ясно, че през двете години членство в АК, освен по-продължителните паузи на игра, не се беше променило нищо друго. Продължавах да живея моя безотговорен живот и мислех, че съм надхитрил болестта. Днес знам, че болестта не обича да се шегуват с нея. Тя се възползва от всяка предлагаща ѝ се възможност, за да ни смаже отново.

За пръв път заговорих за моите затруднения, грижи и страхове и установих, че те намаляват. Не бях отблъснат, напротив, приеха ме с всичките ми добри и лоши страни. Най-после бях станал част от самия себе си и това го усети и моето обкръжение. Оттогава не играя и започвам все повече да поемам отговорността за живота си. Едва сега успях да разбера всички фрази и лозунги, които бях чул по време на лечението си, а и по-късно. Девизът „Най-важното най-напред“ беше решаващ за мен, защото за пръв път се учех да поставям приоритети в живота си. „Не се прави на толкова важен!“ ми помогна да си спомням и да приемам мястото си в живота. Поради това вече не ми е трудно да не играя. Бях се отказал да вярвам в това, че мога нормално да играя. За пръв път усетих съпринадлежност към общността. Преди това винаги бях малко странен. В общността намерих опора и можах да се разделя с моето погрешно поведение. Установих, че имам затруднения винаги, когато се опитвам да отхвърля като мой девиз „Позволено ми е всичко, освен хазарт“.

Това включва също недостатъци и грешни начини на поведение. Но докато съм в общността и говоря за моите затруднения, нищо не може да ми се случи. От няколко години вече живея по този начин.

Междувременно имам малко семейство с две деца и се опитвам да поема ръководството на живота си в свои ръце. Знам, че способността за това се дължи на факта, че съм трезвен и следователно моя върховна повеля е да направя всичко възможно да остана трезвен. Днес съм радостен и благодарен, че като вострастен командир имам шанса да се запозная с общността на АК и нейната програма, защото чрез тях животът ми се промени.

ВЪЗКРЕСЕНИЕТО

Сега, в началото на 1994 година, когато пиша тези редове, съм сух вече от седем години. Седем години не съм играл и като чудесна добавка на моето стационарно лечение – не съм пил никакъв алкохол. Ако някой ми беше предложил това преди, вероятно щях да откача от страх да не го загубя. Никога повече да не мога, да не трябва

да играя! Една чисто и просто невъзможна мисъл, която до преди постъпването ми на лечение не познавах. И как? В болнавата ми мисъл хазартът спадаше към моите жизнени потребности, към потребностите за оцеляване. Ако тогава, да предположим, ме бяха поставили през избора да се откажа от една от моите потребности – храна, пиене, хазарт, бих се отказал от храната.

Всеки ден водех борба, която по принцип вече бях загубил, преди още да е започнала. Това беше борбата за живот, да живея по-добре, отколкото преди. И това с помощна на средството хазарт, който беше по-силен от мен и противно на моите намерения, ме убиваше по малко всеки ден.

Колко хубаво беше, когато изпълнен с еуфория се отправях към казиното! Едва ли имаше нещо, което да ме спре. Когато поради забраната да посещавам казиното в нашия град, се наложи да пътувам до другото, отдалечено на 30 км, се страхувах единствено старата ми кола да не предаде богу дух. Ако това се случеше навръщане, нямаше да е толкова зле. Главното беше да пристигна там.

Спомням си, веднъж четох във вестника, че куриерът на казиното бил нападат предишния ден, поради което игралното заведение останало затворено през този ден. Почувствах се щастлив, че този ден не съм бил там, защото за мен би било непоносимо да искам да играя и да бъда възпрепятстван по каквато и да е причина.

Но често не бях придружаван от еуфория. Чувствах потеглянето към казиното като наложено задължение. Завистливо наблюдавах хората, които прекарваха весело свободното си време, докато аз не можех да си „позволя“ подобно нещо. Но престъпех ли веднъж в игралната зала, забравях всички мисли и впечатления. Съжалявах всички, които не са като мен в залата и не можеха да играят, защото те пропускаха живота. Когато днес слушам биографиите на приятели, откривам сходства с моето минало. Било то вземане на кредити или загуба на жилище. Било то рискуване на работното място или загубата на приятели и връзки. Но това бяха само излишни притурки, макар и жизнено важни.

По-зле беше основното съдържание на моите действия. Психическото и впоследствие физическото саморазрушение. Сменящите се промени от мегаломания и ежедневно спадащо самоуважение /повишена загуба на ценностно чувство/.

Колко самоуверен се почувствах, когато можах да измъкна от управителя на банковия филиал няколко хиляди марки, само въз основа на предварително изчислени разноси за поправката на колата ми, въпреки далеч надвишените ми авоари. Колко човешки недостойна почувствах постъпката си няколко часа по-късно, когато и последната марка беше проиграна. Това усещане естествено не родължи дълго. Трябваше да бъдат привлечени нови източници. Един процес, едновременно примиряващ и подстрекаващ.

Един приятел от общността окачестви веднъж най-ниската точка на комарджийската кариера като смърт и опирайки се на Библията нарече началото на новия, другия живот – Възкресение. Разбирането, че трябва да се приключи със стария живот, наричаме капитулация /предаване/. Познанието, че има нещо, което е по-силно от мен, а именно хазартът. До този момент на прозрение никога не се бях опитвал да подредя хаотичния си живот. Единственото възможно за мен решение се състоеше в това да дам друг облик на поведението си. Веднъж, това беше пред 1981/82 година, бях представен по препоръка, но много повече по настойчивото желание на моята тогавашна приятелка, на главния лекар на тукашното терапевтично отделение. По това време приятелката ми работеше там. Лекарят изслуша „моето“ описание на „моя“ проблем с хазарта, при което поставих центъра на тежестта върху произтичащите от него икономически затруднения и по-малко дадох да се разбере психическото ми състояние. Във всеки случай, дали от безсилие пред този проблем или поради правилно анализиране на моята „сериозност“, той ми разясни, че не е в състояние да ми помогне. В САЩ и Англия имало вече групи за взаимопомощ. Бих могъл да основа такава и в Германия. Поради моето днешно възхищение от неговата работа и искрената симпатия към него самия, предпочитам да пропусна тогавашната ми мисловна реакция. Благодарих за разговора, качих се в колата си и заминах /в края на краищата трябва да има наказание за тази лишена от разбиране компания/ право към аутобана, за да стигна по-бързо до казиното.

Следващият опит да се направи нещо беше едно три и половина години амбулаторно лечение. След пръвите ни разговори, лекарката беше на мнение, че не може да ме приеме като пациент, затова трябваше да ѝ обясня някои неща за хазарта. До края на лечението ми това беше единственият път, когато говорихме на тази тема. Тя беше на мнение, че едва когато моите преживявания от детството бъдат „обработени“, проблемът хазарт ще се реши от само себе си. Тук пролича разликата между теорията и практиката. С лъжи и измами, при това съвършени, успявах преди повечето терапевтични сеанси, да отида в казиното и след това съобщавах, че не мога да заплащам визитите си поради многобройните ми финансови задължения. С лекарката се уговорих за отсрочка на плащанията на хонорарите ѝ. Резултатът беше, че две години след лечението все още го изплащах. Не бива да се остава с впечатлението, че упреквам лекарката, защото не ме е излекувала от болезнената ми страст. В тази фаза сигурно никой не би могъл, защото все още обичах хазарта. Но считам безотговорно, особено в лекарската професия, да се мислиш за компетентен по всеки проблем.

И за да не се отклонявам от темата, желая да се върна на капитулацията. При мен тя не беше определен момент, а процес. Макар че един определен момент допринесе за това.

Една сутрин стоях, по стечение на различни събития, което не беше нищо друго, освен рухване на постройката от лъжи, пред това да призная на партньорката си в

живота една по-голяма кражба. Разбира се, направих още веднъж отчаян опит да извъртя работата. Имах всичко на всичко три марки в джоба си. Планът ми беше на близкия игрален автомат да спечеля капитал за казиното с автомати, и оттук с добра игра да спечеля база за голямото казино. За опитния читател сигурно не е голяма изненада, че моят финансов план завърши на автомата точно след пет минути. И с тази изповед, невъзпрепятствана вече от нищо, започна обратът в моя живот.

До ден днешен се уча да приемам моето влечение към хазарта. Това не винаги ми беше лесно. Но аз установих, че е **окуражаващо и жизнеутвърждаващо да живееш с нещо, пък било то и болест, вместо да се бориш против него.**

Когато днес отивам на постоянната си сбирка, срещам не само приятели и приятели, а слушам и виждам чиста жизнерадост. И тя е точно това, от което се нуждая. Това ми показва, че човек непрекъснато се развива и върви напред. И ние, „старите зайци“, можем да помагаме на новите си приятели, можем да го правим с нашия пример, просто с нашия пример.

ПАРИТЕ НА ФИРМАТА

„Жена ми ме помоли да спра с хазарта, аз обаче ѝ разказах, че работя над една система, с която ще спечеля всяко състезание. Така ще си върнем всичките пари, плюс пари за голяма къща с плувен басейн, два яркочервени Кадилака, чудесни дрехи и околосветско пътешествие“.

Когато бях на 14 години, седях заедно с баща си и няколко негови приятели на приятелски покер. Имах прекалено голям късмет през този ден. Спечелих няколко долара и ми се стори, че съм спечелил половината от всички пари на света. Времето минаваше и моят баща ми позволяваше да продължавам с игрите на покер. Имах достатъчно късмет да спечеля повечето от тези игри. Още си спомням много ясно едно изказване на леля ми по време на покерджийските ни заседания. Тя ми каза, че съм бил природен талант в покера и един ден с него ще печеля огромни суми. Мисълта, че късметът ще стои на моя страна през целия ми живот, стана моята най-глупава налудничавая идея и днес мисля, че именно тя направи от мен вострастен комарджия.

Когато бях на 16 години баща ми почина и аз напуснах училище, за да тръгна на работа в една близка пекарна, със заплата от 14 долара на седмица. Всеки петък вечер, след като ми изплатяха възнаграждението, отивах шест блока по-нататък, до районната граница /където хазартът се играеше нелегално/ и както беше обичайно, играех на паричните автомати, докато не ми свършеха парите. През 1922 година, 17-годишен,

работех в магазин за дамска и мъжка конфекция. Главното ми занимание, както и на няколко други колеги на моята възраст, се състоеше в това да окачвам стотици палта отново на закачалките, след като женската половина ги бе изпробвала. След като палтата отново си бяха по местата и нямахме друга работа, се скривахме между тях и стената и изигравахме някоя партия на дребни суми. Това продължи близо една година, докато си намерих работа като куриер при по-голяма компания за масла. Започнах с начална заплата от 45 долара. Някои от нас, там на работата, играеха всяка седмица покер. Спомням си една случка в нашата къща, когато веднъж се събрахме там на покер. Тя ясно е показвала какъв комарджия ще стана. Междувременно бях навършил 20 години и получавах заплата от 65 долара на месец. Тази вечер спечелих мизата на всички партньори, над 75 долара. След играта хапнахме сандвичи и пихме кафе. Един от мъжете извади своя сребърен долар-талисман и го хвърли на масата заедно с чифт зарове.

„Рей – каза той, - с моя талисман мога винаги да те бия”.

Без много да размислям, приех предизвикателството му. Заложих всичките си пари, печалбата от 75 долара, плюс чека със заплатата ми от 65 долара, който тъкмо бях получил. За нула време загубих всичките 140 долара. Когато погледна назад, мисля, че това беше началото на моето неосъзнато „игра, за да загубиш”. Мога да си спомня за голям брой подобни случаи, при които бях спечелил големи суми, но никога не бях прекъсвал играта, докато имаше още един шанс да я продължа.

Когато навърших 24 години, една вечер отидох в отворения дом на едно братство, където винаги само се играеше. Между 21.00 и 1.40 часа, в промеждутък от 4.40 минути спечелих над 2000 долара. По това време месечната ми заплата възлизаше на 95 долара. Така че моята печалба възлизаше на 21 пъти повече от моята заплата. Всеки друг на тази маса със зарове би бил разорен, но не и аз. Точно в момента, когато се готвех да преброя парите и да си тръгна за вкъщи, един приятел каза: „Рей, изплати ми един чек за 40 долара и нека поиграем още малко”. Дадох му шанс, но му казах, че ще играя само до полунощ /имахме още 20 минути/ и тогава ще спра, все едно дали с печалба, загуба или равен резултат. След 15 минути вече бях напълно фалирал.

През следващите девет години, докато на 30 години се ожених, играех винаги, когато можех. Бяха повечето игри на карти, като се започнеше от малки партии покер, при които се залагаха центове, до големите покер-игри на места, където нямаше лимит и се играеше на големи суми. Понякога печелех, при други случаи губех. Често при игра губех повече от 50% от месечния си приход. Щастлив ден за мен бе 6 юли 1935 година, когато се ожених за моята предана и нежна жена Ан. Тя ме следваше навсякъде през следващите 22 години на моята востра игра.

Скоро след нашата сватба бях преместен в Аризона, където се родиха нашите две дъщери. Освен на хубавите и мили общи игри вкъщи, в течение на следващите три

години на моето пребиваване в Аризона не се отдавах на прекален хазарт. През май 1938 година бях преместен в една агентура близо до Лос Анджелис. Изминаха няколко месеца без да играя, но един ден един приятел, с когото си пиех пиетето, ме посвети в конните състезания. Никога преди това не бях залагал на коне. Моят приятел ми обясни, че в един списък са записани имената на всички коне, които участват в конни състезания тук, в нашата местност, и че в тази зала можем да сключим нашите облози. Аз си избрах два коня и заложихме всеки по един долар. На следващата сутрин разбрах, че междувременно нашите два долара са се превърнали в печалба от 82 долара. Моето его търсеше нови висоти. Не само, че бях много доволен, не, сега вече бях „познавач“ на конни състезания.

През 1938 година, на 33-годишна възраст, имах всичко, което човек може да си пожелае. Мила жена, две прекрасни деца, много мили роднини, близки и лични приятелства, чудесна работа /от 15 години в същата фирма с блестящи възможности за повишение/, изплатени задължения по къщата, хижа в планината, пари в банката, няколко акции и други ценни книжа. След моята голяма печалба с двата долара залог, започнах почти всеки ден да играя. По това време залагах при петима различни букмейкъри, следобед отивах на хиподрума и после играех до късно през нощта на карти в покерклуба на Гардена. Оттогава играех между десет и осемнадесет часа всеки ден от годината, с изключение на неделите, и това в продължение на следващите осем години.

През есента на 1946 година се опитах да направя равностметка и видях, че след 23 години стаж във фирмата бях загубил работата си, също и къщата, планинската хижа, банковите сметки, всички акции и инвестиции и повечето от моите приятели. Допълнително дължах на една инвестиционна компания пари, които си бях „заел“ без тяхното съгласие и естествено ги бях загубил на хиподрума. Моите предишни работодатели ми дадоха възможност да изплащам месечно задълженията си. Освен това бях заложил в три кредитни предприятия и една банка личния си доход. И за да направя нещата още по-зле трябваше да се преместя със семейството си при едни приятели, защото не можех да си позволя да плащам наем за собствено жилище. По това време жена ми ме помоли да спра с хазарта, но аз ѝ разказах, че работя над една система, с която мога да спечеля всяко състезание. Така ще си върнем всичките пари, плюс пари за голяма къща с плувен басейн, два яркочервени кадилака, чудесни дрехи и околосветско пътешествие. Трябва да съм бил добър „продавач“, защото тя ми повярва. Та аз самият също вярвах в това!

Междувременно бях вече на 41 години. Без изгледи за работа, реших да стана професионален комарджия. Финансиран от седмичните си помощи за безработни, играх три-четири месеца всеки ден карти в Гардена, докато един приятел ми предложи работа в друга фирма за масла. Прещастлив за моя втори шанс, се заклех никога вече да не играя. Известно време всичко вървеше добре, докато направих първия си облог,

който веднага пак ме върна в конните състезания. Така се измъквах всеки следобед отново на хиподрума, а нощем до четири часа сутринта играех на карти. Загубите ми ставаха все по-големи. Един ден, поради липса на сън, с кредитори по петите и с неплатен наем, отново заех пари от фирмата, като се надявах, че една голяма печалба на хиподрума ще ме изведе от моите финансови затруднения. Както повечето комарджии знаят, нищо не може да се спечели, когато си притиснат до стената и натясно с парите. След като този ден бях загубил на хиподрума всички взети на заем пари, отчаян взех още пари от фирмата. Щастливият ден, на който се надявах и очаквах, изглежда нямаше да дойде. Моите злоупотреби бяха разкрити и аз бях уволнен. Отново не бях даден под съд от моите работодатели и кредитори. Позволиха ми да изплащам задълженията си чрез месечни вноски.

Сега бях на 43 години, пак няхах работа, дължах пари на три кредитни предприятия, също и на една банка и имах безброй различни заеми към приятели, познати и роднини, два заема при застрахователни дружества, няколко надвишени влога от миналото и дължах хиляди долари на две инвестиционни компании. Отново финансиран от седмичните помощи за безработни, се озовах в игралния клуб на Гардена. Веднъж един познат, когото бях срещнал там, ми показа как се продават амбулантно употребявани прахосмукачки. Нашите отново възстановени уреди се търсеха много и до 13.00 часа всеки от нас имаше печалба 20-30 долара. Отново прекарвахме нашите сладобеди на хиподрума, а оттам отивахме направо в Гардена. Често пъти, когато бяхме фалирали, трябваше да продадем прахосмукачка на цената на нейната себестойност, за да се върнем отново да играем.

След месеци амбулантна търговия на прахосмукачки един много добър приятел през 1949 година ме представи в една фирма, за която работя и до днес. За тази работа трябваше да кандидатствам със сведение за финансовото ми състояние. Тъй като бях много задлъжнял към две други фирми и се опитвах да изплащам дълговете си на месечни вноски, всъщност бях сигурен, че трета компания няма да ме вземе на работа. Въпреки това се реших да напиша на моя шеф и на застрахователното дружество писмо, за да получа този трети шанс. За моя най-голяма изненада те ме назначиха /моето писмо, дълго 19 страници, трябва да е прозвучало убедително/.

При това ново начало реших никога повече да не играя, но след известен брой години, моето старо увлечение отново се завърна. През 1952 година жена ми трябваше да тръгне на работа, за да можем да изплащаме кредитите си. Аз просто не можех да спра да играя и всеки ден стоях притиснат с гръб до стената поради много кредитори и застрахователни дружества. Винаги просех от жена си извинение, когато трябваше да подпиша признаване на дългове, за да получа и занаяк отнякъде пари. Всеки път се кълнях на колене в Бога и със сълзи в очите, че никога повече няма да играя, ако тя ми подпише още един единствен път полицата. С цялото си сърце се надявах да не играя повече.

През август 1956 година бях вече на 51 години. Тогава с жена ми взехме една седмица отпуск. В понеделник сутрин, беше първият ни почивен ден, разказах на жена си, че трябва да отида още веднъж до канцеларията си, за да довърша някои работи. Но вместо това заминах направо за клуба в Гардена и излязох оттам към 22.30 часа напълно банкрутирал. В отчаянието си реших да замина за Лас Вегас, където все още имах малко кредит. Не телефонирах вкъщи и напуснах града с 29 цента и кредитната си карта за бензин в джоба. През тези три дни в Лас Вегас не се бръснах, не се къпах и мих нито веднъж. Ядох само два пъти и спях общо не повече от четири часа. Накрая, неспособен да стоя на собствените си крака, успях да се довлека някак си до колата и да шофирам 300 мили до дома. По време на отсъствието ми жена ми беше звъняла във всички игрални клубове на Гардена, на полицията и в болниците, за да ме намери.

След като останах три дни вкъщи, отново се измъкнах за Гардена и си казах, че само да спечеля и да изплатя всички потискащи ме дългове, завинаги ще престана да играя. Междувременно бях убеден, че нито ще спечеля много, нито ще спра да играя.

Подтикван от жена ми, дъщерите ми и от моя дългогодишен приятел Дейв и съпругата му, които ни бяха на гости в края на седмицата, се намерих вечерта на Деня на труда през 1957 година пред телевизора и гледах едно интервю в предаването на Пол Коатес. Група мъже разказваха за себе си и че членуват в общност, наречена „Анонимни комарджии“. Бях впечатлен от програмата, но не предприех нищо. Все пак жена ми писа до Пол Коатес и го помоли да ни информира за тази организация, представена от двамата мъже по телевизията. Мъж ни име Джим отговори на писмото на жена ми и съобщи, че скоро ще има сбирка в центъра на Лос Анджелис, а именно следващия петък в 20.30 часа. В оповестеното време влязохме с жена ми в мизерно малко помещение, в страничното крило на една административна сграда, където се бяха събрали около дузина мъже и жени. Няколко от тях намекнаха, че имат проблем с хазарта. Между тях бяха Джим, Ед Т., Пат Б. /първата жена – член на АК/, двама други комарджии, чиито имане впрочем съм забравил и няколко гости. Тъй като имах някои резерви към тази организация, зададох на Джим куп въпроси. Допусках, че исках да намеря нещо, от което да се шокирам. Но отговорите на Джим бяха толкова убедителни, че аз се включих в тази общност. Нашата сбирка, разговорите след сбирката до към 1 часа сутринта в едно малко кафене няколко блока по-надолу, бяха поучителни за мен. Те ме окуражиха и обнадеедиха. Моята жена и аз се намирахме на седмото небе, когато към 3 часа сутринта се прибрахме вкъщи.

При събуждането си следващата сутрин все още бях изпълнен с ентузиазъм от АК, но колкото повече напредвах минутите, толкова повече моите „вонящи мисли“ превземаха най-доброто у мен. По-късно научих, че това е възможно, тъй като още не съм направил първата стъпка. Към 10.3- часа бях на път да стана първият „рецидив“ на АК. Фантазирах си, че за последен път отивам на хиподрума, че ще спечеля куп пари,

ще погася всички ужасни дългове и тогава завинаги ще стана добър член на АК. Убеждавах сам себе си, че това е правилно. Седнах в колата и заминах за хиподрума в Помона. Много живо си спомням как залагах на всичките 12 състезания през този ден и накрая бях спечелил само 10 долара. Но тъй като не бях направил очакваната голяма печалба, изминах 50 мили до Гардена, за да опитам още веднъж късмета си на карти. Там успях за пет минути преди затварянето на клуба да фалирам. Пътувайки към къщи, бях един доста болен човек и ми прилошаваше само като си помислех какво трябва да кажа на жена си.

Още два пъти ходих до Гардена, преди да стигна точката на моето пълно отвращение от самия себе си. През последната нощ на хазарта си не се опитвах да измислям извинения за моето поведение. Сега поне бях готов най-после да се откажа. За по малко от минута пред духовния ми взор премина целият ми живот на комарджия и ясно разбрах, че сам не мога да се справя. Признах тоталното си поражение. Недвусмислено можех сега да призная първите три стъпки от програмата. След това решение се чувствах като новороден човек.

Участвах в следващата сбирка, признах рецидивите си и от този момент /изминали са тъкмо пет години оттогава/ не съм проиграл нито цент. След като се присъединих към „Анонимни комарджии“ моят живот се промени чудесно, като надхвърли и най-смелите ми очаквания. И както „Анонимни комарджии“ обещаха, през последните пет и половина години ми се случиха само добри неща. В нашия 27-годишен брак аз и жена ми сега най-сетне сме щастливи. Планираме да си купим отново къща, имаме малко пари в банката и няколко по-малки кредита. Кой би могъл днес да е щастлив без кредити? Но най-главното – сега намерих вътрешен мир.

Аз изпълнявах службата на говорител на първата група на АК, по-късно станах член на комисията на доверието. Тези отговорности бяха за мен същевременно удоволствие и привилегия. И аз се опитвам да предам на другите това, което АК така щедро ми даде.

Рей М. Почина на 1 август 1992 година от раково заболяване след почти 35-годишна трезвеност.